

**ANAMUR'UN KÜLTÜR TURİZMİ POTANSİYELİ AÇISINDAN
DEĞERLENDİRİLMESİ**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

AYŞE TOPALOĞLU

**MERSİN ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ**

**TURİZM REHBERLİĞİ
ANABİLİM DALI**

**MERSİN
KASIM- 2022**

**ANAMUR'UN KÜLTÜR TURİZMİ POTANSİYELİ AÇISINDAN
DEĞERLENDİRİLMESİ**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

AYŞE TOPALOĞLU
ORCID ID: 0000-0003-1925-1865

**MERSİN ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ**

**TURİZM REHBERLİĞİ
ANABİLİM DALI**

Danışman
Doç. Dr. SABRİ ARICI
ORCID NO: 0000-0003-4925-6704

MERSİN
KASIM- 2022

ÖZET

Bu çalışmada, kültür turizminin önemli bir değerine sahip, Tarihi Kentler Birliği'nin bir parçası olan Anamur'un sahip olduğu tarihi ve kültürel değerler ele alınmıştır. Çalışmada, kültür turizmine konu olan tüm unsurlar ele alınıp, tarihi ve kültürel mirasın turizme kazandırılması sürecinde uzmanlarla yapılan görüşmeler bağlamında, Anamur'un kültür turizmi konusunda yaşanan zorluklarıirdelenip, sonuç ve çözüm önerileri ortaya konulmuştur. Çalışma da nitel araştırma yöntemi kapsamında görüşme tekniği kullanılmıştır. Bu çerçevede, Anamur'un turizm politika ve karar alıcılarını doğrudan etkileyen ve karar sürecinde yer alan kamu kurumlarının ve özel sektörün öncüsü durumundaki dernek, birlik, kurum ve kuruluşlardan seçilen bir örnekleme görüşmeler gerçekleştirilmiştir.

Çalışma Anamur ilçesi ile sınırlandırılmış olup, ilçeye dair tüm kültürel somut ve somut olmayan özellikler dâhil edilmiştir. Anamur'un sahip olan kültürel değerler(antik kent, kentteki diğer yapılar ve Mamure kalesi vb.) esas alınmıştır. Çalışmanın amacı, Anamur'un sahip olduğu tarihsel ve görsel zenginliğinin kültür turizmi içindeki yeri üzerinde durmak, çözüm önerileri sunmak ve başta Anemurium antik kenti olmak üzere tüm kültürel unsurların potansiyelini değerlendirmektir. Tez çalışmasında Toplamda 34 kişi ile görüşme sağlanmıştır. Verilerin yorumlanmasında durum ve içerik analizi türlerinden biri olan GZFT analizi uygulanmıştır. Araştırmanın son 4 sorusu GZFT analizi olup, analiz sonuçlarına göre Anamur'un kültür turizmi açısından güçlü yönleri, bakir kalmış denizi, alternatif turizm türleri, sahilleri, Anemurium Antik Kenti, Mamure Kalesi, tarihi ve kültürel değerleri, yörük kültürü, muzusu; zayıf yönleri, alt yapı sorunları, ulaşım, halkın turizm konusunda bilinçsiz olması, reklam ve tanıtım eksikliği, yatırım ve destek eksikliği, bölgede 4-5 yıldızlı otel sayısının azlığı, tarıma ağırlık verilmesi; fırsatları, Alanya'da bulunan Gazipaşa havalimanının açılması, restorasyon ve kazı çalışmalarının bölgenin uzman ekiplerinden oluşması; tehditleri ise, sera gazları, Akkuyu nükleer santralidir.

Anahtar Kelimeler: Anamur, Kültür Turizmi, Anamur'un Kültürel Değerleri

Danışman: Doç. Dr. Sabri ARICI, Turizm Rehberliği Anabilim Dalı, Mersin Üniversitesi, Mersin.

ABSTRACT

In this study, the historical and cultural values of Anamur, which is a part of the Historical Cities Union and has an important value in cultural tourism, are discussed. In the study, all the subjects that are the subject of cultural tourism were discussed and in the context of interviews with experts in the process of bringing historical and cultural heritage to tourism, the difficulties experienced in cultural tourism in Anamur were examined and results and solution suggestions were put forward. Interview technique was used within the scope of qualitative research method. In this framework, interviews were conducted with from associations, unions, institutions and organizations, which are the pioneers of public institutions and private sector, which directly affect the tourism policy and decision makers of Anamur and take part in the decision process. The study is limited to the Anamur district, and all cultural, tangible and intangible features of the district are included. The cultural values of Anamur are based on. In the thesis study, 34 people were interviewed in total. SWOT analysis, which is one of the situation and content analysis types, was applied in the interpretation of the data. The last 4 questions of the research are SWOT analysis, and according to the results of the analysis, Anamur's strengths in terms of cultural tourism, untouched sea, alternative tourism types, beaches, Anemurium Ancient City, Mamure Castle, historical and cultural values, nomadic culture, banana; weaknesses, infrastructure problems, transportation, people's ignorance about tourism, lack of advertising and promotion, lack of investment and support, the lack of 4-5 Star hotels in the region, emphasis on agriculture; opportunities, the opening of the Gazipaşa airport in Alanya, the restoration and excavation works of the region's expert teams; Threats are greenhouse gases, Akkuyu nuclear power plant.

Keywords: Anamur, Culture Tourism, Cultural Values of Anamur

Advisor: Ass.Prof.Sabri ARICI, Department of Tourism Guidance, Mersin University, Mersin, Türkiye

TEŞEKKÜR

Okul hayatım boyunca beni destekleyen sevgili ailem ve eŐim Bekir TOPALOĞLU'na teşekkür ederim. Tez dönemi boyunca bana gerek nasihatleri gerekse tecrübeleriyle yol gösteren çalışmamda yardım ve katkılarını esirgemeyen, değerli danışman hocam Doç. Dr Sabri ARICI' ya teşekkür ve minnetlerimi sunarım. Veri toplama aşamasında katılımcı sayısına destek sağlayan Mersin Kùltür ve Turizm İl Müdür yardımcıları Sayın Emel GÖKBEL'e ve Turabi AKTÜRK'e, Anamur da veri toplamam konusunda yardımını esirgemeyen Anamur Müze Müdürü Suat Şahin'e ve Anamur Turizm Danışma Bürosu Müdürü Devrim YAKUT'a teşekkür ve minnetlerimi sunarım.



İÇİNDEKİLER

	Sayfa
İÇ KAPAK	i
ONAY	ii
ETİK BEYAN	iii
ÖZET	iv
ABSTRACT	v
TEŞEKKÜR	vi
İÇİNDEKİLER	vii
TABLolar DİZİNİ	x
KISALTMALAR ve SİMGELER	xi
1. GİRİŞ	1
1.1. Araştırmanın Sorunsalı	2
1.2. Araştırmanın Amacı ve Kapsamı	2
1.3. Araştırma Soruları	2
1.4. Araştırmanın Önemi	2
2. KAVRAMSAL ÇERÇEVE	4
2.1. Kültür Turizmi	4
2.2. Kültür Turizminin Tarihsel Gelişimi	5
2.3. Kültür Turizmi Kaynakları	5
2.4. Kültür Turizminin Sınıflandırılması	6
2.5. Kültür Turizminin Etkileri	8
2.5.1. Kültür Turizminin Ekonomik Etkileri	8
2.5.2. Kültür Turizminin Fiziksel Çevre Üzerindeki Etkileri	8
2.5.3. Kültür Turizminin Sosyo-Kültürel Çevre Üzerindeki Etkileri	9
3. ANAMUR İLÇESİ VE TURİZM POTANSİYELİ	11
3.1. Anamur'un Tarihçesi	11
3.2. Anamur'un Tarım ve Ekonomik Yapısı	13
3.3. Anamur'un Coğrafyası	14
3.5. Anamur'da Kentsel Yaşam	15
4. ANAMUR İLÇESİNDEKİ POTANSİYEL TURİZM ÇEŞİTLERİ	18
4.1. Sportif Faaliyet Odaklı Alternatif Turizm Türleri	18
4.1.1. Akarsu Sporları Turizmi	18
4.1.2. Av Turizmi	19
4.1.3. Sportif Dağcılık Turizmi	19
4.1.4. Golf Turizmi	20
4.1.5. Hava Sporları Turizmi	20
4.1.6. Su Altı Dalış Turizmi	21
4.2. Doğa İle İlişkili Alternatif Turizm Türleri	21
4.2.1. Yayla Turizmi	21
4.2.2. Kuş Gözlemciliği Turizmi	22
4.2.3. Mağara Turizmi	22
4.2.4. Kamp-Karavan Turizmi	23
4.3. Kültürel Temelli Alternatif Turizm Türleri	23
4.3.1. Kültür Turizmi	24
4.3.2. Dark(Karanlık) Turizmi	24
4.3.3. Etkinlik Turizmi	24
4.4. Gastronomi Turizmi	25
4.4.1. Çorbalar	25
4.4.2. Yemekler	26
4.4.3. Bitki Yemekleri	26
4.4.4. Börekler ve Sıkmalar	26

4.4.5. Tatlılar	27
4.4.6. Çerezler ve Atıştırmalıklar	27
4.4.6.1. Gavurga	27
4.4.6.2. Kavut	27
4.4.7. İçecekler	27
4.4.8. Sağlıkla ve Sağaltmayla (Tedavi) İlgili Yiyecek ve İçecekler	27
4.4.9. Mutfakta Kullanılan Yöreyle Özgü Araç ve Gereçler	28
5. ANAMUR'UN TARİHİ VE KÜLTÜREL DEĞERLERİ	29
5.1. Antik Kentler	29
5.1.1. Anemurion Antik Kenti	29
5.1.1.1. Kentteki Yapılar	30
5.1.2. Şihardıcı	32
5.1.3. Abanoz Kalıntıları	32
5.1.4. Halkalı Kalıntıları	32
5.1.5. Demir oluk	33
5.1.6. Köristanlık	33
5.1.7. Kalın Ören Antik Kenti: Titiapolis (Tritopolis)	33
5.2. Mağaralar	34
5.2.1. Çukur pınar Mağarası	34
5.2.2. Köşebükü Mağarası	34
5.3. Diğer Tarihi Yapılar	34
5.3.1. Ayvasıl	34
5.3.2. Deniz Feneri	34
5.3.3. Cennet Koyu	35
5.3.4. Azı Tepe	35
5.3.5. Göz Taşı	35
5.3.6. Kızıl Kilise	36
5.3.7. Kandacık Nekropolü	36
5.3.8. Arap Çukuru	36
5.3.9. Zavrak Taş	36
5.3.10. Çeşme (Nymphaion)	37
5.4. Kaleler	37
5.4.1. Mamure Kalesi	37
5.4.2. Boncuklu Kale	39
5.4.3. Çoban Kalesi	39
5.4.4. Kudret Kalesi	40
5.4.5. Anıtlı (Kaledran) Kalesi	40
5.5. Camiler	40
5.5.1. Ak Cami	40
5.6. Kervansaraylar	41
5.6.1. Akarca Hanı	41
5.7. Köprüler	41
5.7.1. Ala Köprü	41
5.8. Müzeler	42
5.8.1. Anamur Müzesi	42
6. ANAMUR'UN ETNOĞRAFİK ÖZELLİKLERİ	44
6.1. El Sanatları	44
6.2. Yöresel Kıyafetler	44
6.2.1. Erkek Kıyafetleri	45
6.2.2. Kadın Kıyafetleri	45
6.2.3. Düğün Kıyafetleri	45
7. ANAMUR'UN KÜLTÜREL YAŞAMI	47
7.1. Anamur Kültürüne Etki Eden Topluluklar	47
7.1.1. Yörükler	47

7.1.2. Sarıkeçililer	48
7.1.3. Bahşışler	48
7.1.4. Tekeli	48
7.1.5. Yerleşik Türkmenler	48
7.1.6. Tahtacılar	49
7.1.7. Abdallar	49
7.2. Anamur Kültüründe Gündelik Hayat	50
7.2.1. Gelenekler	50
7.2.2. Ev Yaşamı ve Ev Yapısı	50
7.2.3. Hastalıklarla Tedavi Yöntemi	51
7.2.4. Kış Hazırlıkları	51
7.2.5. Yayla Hayatı	51
7.2.6. Dini Nitelikli Günler	51
7.2.6.1. Kandiller	52
7.2.6.2. Kutsal Aylar	52
7.2.6.3. Dini Bayramlar	52
7.2.6.4. Halk Oyunları ve Halk Dansları	52
7.2.6.5. Yöredeki Çalgılar	53
8. ANAMUR'UN KÜLTÜR TURİZM POTANSİYELİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ İÇİN ARAŞTIRMA VE MÜFREDAT KAPSAM ÖNERİSİ	54
8.1. Alan Yazın Taraması	54
8.2. Araştırma Yöntemi	59
8.3. Evren Örneklem	60
8.4. Veri Kaynakları	60
8.5. Analiz Yöntemi	60
8.6. Sınırlılıklar	60
8.7. Araştırmanın Geçerliliği ve Güvenirliliği	61
8.8. Veri Toplama Yöntemi	61
8.9. Katılımcılara Yönelik Bulgular	61
8.10. Bulgular	62
8.11. GZFT Analizine Yönelik Bulgular	94
9. SONUÇ VE ÖNERİLER	96
KAYNAKLAR	101
ÖZGEÇMİŞ	106

TABLolar DİZİNİ

	Sayfa
Tablo 2.1: Turizmin Fiziksel Çevreye Olan Etkisi	9
Tablo 5.1: Anemurium Antik Kenti 2017-2021 Yılları Toplam Ziyaretçi Sayısı	31
Tablo 5.2: Mamure Kalesi 2020 Yıllık Toplam Ziyaretçi Sayısı	39
Tablo 5.3: Kasım 2021 Anamur Müzesinde Bulunan Eser Sayıları	42
Tablo 5.4: Müze Müdürlüğü Sorumluluk Alanında Bulunan Kültür ve Tabiat Varlıkları	43
Tablo 8.1: Anamur İlçesinin GFZT Analizi Bulguları	95



KISALTMALAR ve SİMGELER

Kısaltma/Simge	Tanım
T.C.	Türkiye Cumhuriyeti
DTÖ	Dünya Ticaret Örgütü
UNESCO	Birleşmiş Milletler Eğitim, Bilim ve Kültür Kurumu
UNWTO	Dünya Turizm Örgütü
SBB	Cumhurbaşkanlığı Strateji ve Bütçe Başkanlığı
GZFT	Güçlü, Zayıf, Fırsat, Tehdit



1. GİRİŞ

Kültür turizmi, kültürel açıdan farklılık arz eden yöreleri görmek, gittikçe kaybolan yaşam biçimlerini gözlemlemek, geçmiş kültürlere ait tarihi eserleri gezip görmek gibi faaliyetleri içermektedir. Aydın, (1990) kültür turizmini geçmiş ve yaşayan uygarlıklar ile kültürel değerleri tanımak, festival, folklor, tiyatro, sergi gibi sanat etkinliklerine katılmak, tarihi yerleri ve toplumun yaşam tarzlarını görmek amacıyla gerçekleştirilen turizm faaliyetleri olarak tanımlamıştır.

Anamur'un kültür turizm potansiyelini baz alan bu çalışma 3 bölümden oluşmaktadır: Çalışmanın 1. bölümünde kültür turizmi ve kültür turizminin etkileri, çeşitleri kaynakları tanımlanmıştır. 2. bölümünde Anamur'un Kültür Turizm Potansiyeli incelenmiştir ve potansiyele konu olan öğelerin neler olduğu açıklanmıştır. Bunlar Anamur'un tarihi ve kültürel yapısını oluşturan antik kenti, kale, müze, han, köprü, cami ve yöre halkının sahip olduğu kültürel değerleridir. Son olarak ta Anamur'da potansiyel olan alternatif turistik faaliyetlere yer verilmiştir. Bunlardan tezin konusunu oluşturup detaylı bir şekilde incelenmiştir. Anamur ilçesinin sahip olduğu tüm tarihi ve kültürel değerler, Anemurium Antik kentinin tarihi başlıca yapıları, Mamure Kalesi, Anamur Müzesi, Titiopolis Antik Kenti, Alaköprü, Anamur Müzesi, Anamur'un kentsel kimliği, Anamur halk kültürü yaşam biçimleri, gelenek, görenekler, festivaller, müzik ve eğlence türleri, el sanatları, yemek türleri, alışkanlıkları ve kentte yapılan turizm çeşitleri hakkında bilgiler verilmiştir. Son bölümde ise araştırmanın amacı, önemi, veri toplama yöntemi ve toplanan verilerin analizi gerçekleştirilmiştir. Elde edilen veriler doğrultusunda Anamur ilçesinin kültür turizmine dair GZFT analizi yapılmıştır. Çalışmada veri toplama aracı olarak nitel araştırma yöntemi kullanmıştır. Tez çalışmasında yörenin ileri gelen kişileriyle internet üzerinden(whatsapp, online, mail) ve daha çok yüz yüze görüşmeler yapılarak tez sorularına cevaplar aranmıştır. Sonuç ve öneriler kısmında ise, analiz sonuçları incelenip Anamur'un kültür turizm potansiyeli değerlendirilerek alternatifler ortaya konmuştur. Anamur'da kültür turizm potansiyelinin yüksek olduğu fakat istenilen düzeyde olmadığı açığa çıkarılmıştır. Anamur'un turizm markası olabilmesi için yöre halkının turizm konusunda bilinçlendirilmesi, turizme yönelik sosyal altyapı imkânlarının geliştirilmesi, ulusal ve uluslararası tanıtım, turizm eğitimi ve imaj sorunlarına öncelik verilmesi gerekmektedir. Anamur halkı için en önemli sorun teşkil eden alt yapı eksikliği ve sosyal alt yapı eksikliğinin olması ve yeterli sayıda otel sayısının azlığı turizm potansiyelinin istenilen düzeyde olmamasına sebep olmuştur. Kamu ve özel paydaşların bir araya gelerek ortak Anamur'un kalkınmasına yönelik ortak projelerde yer alması bir nebze de olsa turizm açısından gelişmeye ışık olacaktır.

1.1. Araştırmanın Sorunsalı

Anamur önemli kültürel zenginliklere sahip olmasına rağmen bu kültürel öğelerin istenilen düzeyde turizme hizmet etmemesi bu araştırmanın sorunsalını oluşturmaktadır. Anamur'un kültürel zenginliklerinin ortaya konulmasıyla bu tez çalışması katkı sağlayacaktır.

1.2. Araştırmanın Amacı ve Kapsamı

Çalışmanın amacı, kültür turizminin önemli bir değerine sahip Anamur'un tarihsel ve görsel zenginliğinin kültür turizmi içindeki yeri üzerinde durmak, çözüm önerileri sunmak ve kültür turizminin lokomotifi olabilecek Anemurium Antik kenti ve Anamur'un sahip olduğu diğer kültürel unsurların kültür turizmiyle ilgili potansiyelinin değerlendirilmesidir. Ayrıca çalışmanın son 4 sorusunda GZFT analizi yapılarak kültür turizminin güçlü yanları, zayıf yönleri, fırsatları ve tehditlerini ortaya koymak ve turizm alanında eksikliklerin giderilmesine yönelik öneriler sunmak bir diğer amacıdır.

1.3. Araştırma Soruları

Anamur ilçesinde kültür turizminin gelişmesi açısından yapılan çalışmalar yetersizdir ve ilçenin kültür turizmi potansiyeli yeterince değerlendirilmemektedir. Bu kapsamda;

- 1) Kültür turizmi nedir?
- 2) Anamur'daki başlıca somut kültürel varlıklar nelerdir?
- 3) Anamur'un başlıca somut olmayan kültürel varlıkları nelerdir?
- 4) Anamur'un turizm markası olabilmesi için neler yapılmalıdır?
- 5) Anamur kültür turizmi ile ilgili tanıtım faaliyetleri nasıl olmalıdır?
- 6) Anamur kültür turizmi ile ilgili merkezi, yerel ve sivil aktörlerin işbirliği nasıl olmalıdır?

Sorularına cevap aranacaktır.

1.4. Araştırmanın Önemi

Anamur ilçesinin turizm açısından değerlendirilebilecek yeterli potansiyele sahip bir ilçe olduğu söylenebilir. Anamur'un kalkınmasında turizmin rolünün bu tür çalışmalar ile ortaya çıkacak olması çalışmanın önemini artırmaktadır. Çalışmanın önemini artıran diğer bir etken ise yapılan alanyazın incelemesi sonucu Anamur'un turizm potansiyelini bütüncül bir şekilde inceleyen çalışmaların kısıtlı sayıda olmasıdır. Bu araştırma ile ilçede ortaya çıkarılmamış olan

kültür turizminin önemi vurgulanıp ve önemli bir sorun teşkil ederek çok az sayıda yapılan kültür turizmi çalışmalarına katkısı olacaktır.



2.KAVRAMSAL ÇERÇEVE

2.1.Kültür Turizmi

İnsanların kültürel ve tarihi amaçlar doğrultusunda yeni bilgi ve deneyimler edinmek için yaptığı aktivitelerdir. Kültür turizmi, turizmden daha kapsamlı olarak kültür ve tarihi değerlerin gezilip görülmesi ve o yörenin gastronomisi, festivali, arkeolojik deneyimini insanlara yaşatmaktadır.

Kültür turizmi, ziyaretçilerin öncelikli olarak gezmek ve eğlence amaçlı yaptıkları fakat bu sırada kültürel değerlerin de farkına varmalarını sağlayan turistik bir etkinlik olan bir turizm türüdür. Kişilerin kültürel motivasyon sağlamaları için yaptıkları kültür turları, sahne sanatları, tarihi yerler ve festivallere yaptıkları ziyaretleri kapsayan faaliyetlerdir. Kültür turizminin amaçları festivallere katılmak, yöresel yemekleri, tarihi yerleri ve mimariyi tecrübe etmek, dini ziyaretlerde bulunmak gibi amaçları içermektedir (Bandoğlu, 2015:157-158).

İnsanlar, kendilerinden önceki nesillerin oluşturdukları medeniyetlerin eski eserlerini görmek veya bıraktıkları kültürel izlerin peşinden gitmek arzusu içinde bulunduğu kadar kendi kültürleri dışındaki kültürlere de ilgi duymaktadırlar (Meydan-Uğur & Baykan, 2007: 33)

Arz ve talep açısından kültür ve turizm arasındaki bu ilişkinin gelişmesini sağlayan etkenlere bakıldığında ise şu şekilde değerlendirilebilir (Üsküdar, 2012):

Arz açısından:

- Gelirin artması ve kültür turizminin gelişimi,
- Kültür turizminin nitelikli görülmesi,
- Yeni teknolojiler sayesinde bölgelerin ve toplumların imaj oluşturma isteği, turizm ve kültür ile ilgili bilgilere ulaşımın kolaylaşması,

Talep açısından ise:

- Başka kültürlere olan ilginin artması,
- Kültürel birikimin artmasıyla birlikte eğitim düzeyinin artması,
- Gelişmiş bölgelerdeki nüfusun yaşlanması,
- Doğrudan tecrübe etme isteği,
- Seyahat imkânlarındaki artması sonucu diğer kültürlere ulaşımın kolaylaşması.

Geziye katılım gösteren bireyler münhasıran kentin, bozuk, çarpık ve stresli yaşam şeklinden uzaklaşarak daha sakin ve doğal kırsal yerleşim yerlerine giderek oradaki geleneksel festivallerine katılmak, yöresel oyunlarını ve gösterilerini izlemek, yerel halkın yaptıkları yöresel lezzetlerini tatmak ve işlemiş ve üretmiş oldukları el sanatlarını görmek istemektedirler (Avcıkurt, 2013: 10).

Turizm ve kültür arasındaki ilişkinin artmasına ve kültür turizminin gelişmesine kültür değerlerinin ziyarete açık olması neden olmuştur. Her ulusun kendine özgü kültürel özelliklerine bağlı olarak kültür turizmi, kişilerin kendi kültür değerleriyle birlikte diğer yörelerinde kültürlerine açık olan bir turizm etkinliğidir (Sezer, 2017: 38).

2.2. Kültür Turizminin Tarihsel Gelişimi

Tarih boyunca insanlar, devamlı yaşam sürdükleri yerlerden ticaret, , sağlık, din amacıyla başka semtlere seyahat etmişlerdir. Sümerlere kadar turizmin tarihsel gelişiminin olduğunu söyleyen araştırmacılar vardır. Akdeniz havzasında Romalılar tarafından tarihte bugünkü anlamda turizmin, başlatıldığı düşünülmektedir. Eğlence, tedavi, spor, kültürel, merak gibi nedenlerle Romalılar yılın belli zamanlarında devamlı yaşadıkları yerlerden başka yerlere gitmişlerdir (Üsküdar, 2012:15).

Kültür turizmi dolayısıyla en eski turizm türlerindedir denilebilir. Kavram olarak kültür turizminin, çok eskiye dayandığı söylenemez. İlk kez 1980'li yılların başında Avrupa Komisyonu tarafından, kültür turizmi kavram olarak Avrupa Birliği'nin kültürel birikim ve kimliğinin belirlenmesi bununla birlikte kültürel mirasının da ortaya çıkartılması için yapılan çalışmada ortaya konulmuştur (Aklanoğlu, 2010: 125).

Türk kültür tarihi analiz edildiğinde en dar kapsamıyla kültür turizmi faaliyetleri ilk olarak Osmanlı İmparatorluğu 18. yüzyıl döneminde görülmektedir. Gerçekten İstanbul'un tarihi yerlerini ziyaret etmek için yurt dışından insanlar bu dönemde gelmiştir; fakat görüşün bugünkü anlamını karşılar nitelikteki faaliyetler 1970'lerden sonra başlamış 1980'li yıllara gelindiğinde ivme kazanmıştır. Bu yıllarda turistlerin beklenti ve tercihleri dünyanın birçok yerinde olduğu gibi ülkemizde de değişmiş ve insanlar deniz, kum, güneş algısını bırakarak farklı aktivitelere eğilimli olmuşlardır. (Özdemir, 2011: 136).

2.3. Kültür Turizmi Kaynakları

Festivaller, tarihi yerler, kültürel gezi programları, miras çekicilikleri, dini yerler, dil, mimari yapı, sanatlar, geleneksel el sanatları, spor ve boş zaman aktiviteleri, modern kültür, geleneksel yiyecek ve içeceklerden kültür turizmi kaynaklarını oluşturmaktadır. Bir yörenin kültürel değerleri hakkında kültürel turizm kaynakları, bilgi sağlamaktadır. İnsanların kültür turizmi faaliyetine katılımını gerçekleştiren yöresel ya da bölgesel çekiciliği artıran bir ülkenin veya yörenin kültürel değerlerini oluşturan unsurlar ve turizm arzı oluşturabilecek kültürel kaynaklar daha ayrıntılı şekilde aşağıdaki gibi sıralanabilir (Meydan-Uğur & Baykan, 2007: 35-36).

- ✓ Sur, tiyatro, hamam, su kemeri, antik kent, kale, nekropol (toplu mezar), akropol (iç kale), sarnıç (su deposu) , tapınak, kilise ile yeraltı şehirleri gibi arkeolojik değerler,
- ✓ Tarihi ve doğal mekânlar, kaleler,
- ✓ Yerel mimari şekilleri, değişik mimari özellikler taşıyan eserler ve sanat galerileri, opera, sinema, resim ve tiyatro gibi sanatsal faaliyetler,
- ✓ Kütüphaneler ve müzeler,
- ✓ Yemek çeşitliliği ve yöresel mutfak kültürü,
- ✓ Tapınaklar, dini figür ve motifler, camii, sinagog, kilise vb. mabetler, katedraller ile geleneksel oyunlar, folklorik özellikler, spor alanları ve faaliyetleri,
- ✓ Ünlü insanlar,
- ✓ Tabiat koruma alanları,
- ✓ Milli parklar, temalı parklar, bahçeler, anıtlar, yazıtlar, kalıntılar.

UNESCO Dünya Miras Komitesi'ne göre ise kültürel kaynaklar; ustalık gerektiren ve insanın yaratıcı aklıyla ortaya konan kültür coğrafyasında veya uzun zaman arlığında teknolojik ya da mimari gelişmeler, şehir planları, gelenekler, fikirler, inanışlar ve dikkat çekici nitelikte sanatsal değeri olan çalışmalar doğrudan toplumla ilgili olaylar olarak belirtilmektedir (T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı, 2009: 8).

2.4. Kültür Turizminin Sınıflandırılması

Kültür turizmi yapılan turizm faaliyetlerine, kültürel kaynakların meydana çıkış zamanına ve yöresel işaretlere göre bölümlendirilmektedir. Zaman bakımından ele alındığında, tarihi eserlerin ve mekânların değerlendirildiği "Tarih ve Miras Turizmi" ve festivallerin ve müzik tercihleri, alışveriş alışkanlıkları güncel sanat ve edebiyat eserlerinin, yemeklerin, sinemanın, televizyon programlarının gibi çeşitli etkenlerin oluşturduğu "Popüler Kültür Turizmi" şeklinde kendini gösterirken; yöresel işaretler açısından, dini ve mimari simgeler, konuşma ve giyim tarzları gibi yöresel faktörlerin ön plana çıktığı "Etnik Kültür Turizmi" olarak karşımıza çıkmaktadır (Meydan-Uğur & Baykan, 2007: 34).

Bazı toplumsal veya fiziksel nedenler kültürel kaynakları kayba uğratmaktadır. Dünyaya çok açılmamış ya da henüz keşfedilmemiş yerlerde ve topluluklarda bu kayıp daha az görülmektedir. "Etnik Turizm" kültür turizminin bir parçası olup, böyle bir turizm türüdür ve kültürlerin orijinale en yakın halini ortaya koymaktadır. Miras ve Tarih Turizmi, fiziksel (somut) kaynaklar bakımından değerlendirildiğinde kendi içinde 5 sınıfa ayrılmaktadır (Özgüç, 2003:150-151).

Bunlar:

Binalar ya da bina kalıntıları: İbadethaneler, fabrikalar, şatolar, sanatçı konutları, atölyeler vb.

Tarihi olayların meydana geldiği yerler: Savaş meydanları, dinsel ya da mitolojik olayların gerçekleştiği yerler vb.

Arkeolojik sit alanları: Su kanalları, dikili taşlar, bina şeklinde olmayan diğer kalıntılar, ulaşım yolları, surlar, eski tarım sistemleri veya tarlalar vb.

Çeşitli sitlerden alınarak başka bir yerde bir araya getirilmiş objeler: Müzeler, eski araç gereçler vb.

Kasabalar ve Tarihsel Şehir: Yerleşim yerleri, mahalleler, sokaklar, dükkânlar, belediye binaları eskiden kalan terk edilmiş ya da halen aktif olarak kullanılan vb. şekilde ortaya çıkmaktadır.

UNESCO Dünya Miras Komitesi tarafından tarih ve miras kaynakları şu şekilde sınıflandırılmaktadır (T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı, 2009: 7):

- Tarih ve bilim açısından dünyada göze çarpan mağara çizimleri, arkeolojik sit alanları ve kitabeler), Anıtlar (Mimari çalışmalar, anıtsal heykeller ve resim çalışmaları, sanat,
- Grup Halindeki Binalar (tarih, bilim ve sanat açısından önemli olan bir aradaki 12 binaların doğadaki yerleri, homojenlikleri ve mimarileri)
- Sitler (tarihi, estetik, etnik ve antropolojik açılarından dünyada önem arz eden, göze çarpan arkeolojik alanlar, insanların tek başına ya da doğanın katkısıyla oluşturdukları çalışmalar,).

Faaliyetleri kapsamında etkinliklerin önemli bir yer tuttuğu “Popüler (Güncel) Kültür Turizmi” ise özellikle izleyici sayıları göz önünde bulundurulduğunda kendi içinde; uluslararası büyük etkinlikler, ulusal etkinlikler, , önemli bölgesel etkinlikler, yöresel etkinlikler ve küçük bölgesel etkinlikler olarak beş ana başlık altında toplanmaktadır (Çulha, 2008: 1830).

Toplumların bir takım geleneksel özelliklerine göre kültür turizmini bölümlendirmek mümkündür. Kültür turizmi gelenekler bakımından ele alındığında; din gelenekleri, dil gelenekleri, sanat gelenekleri, devlet gelenekleri (idari ve milli özellikler, mimari gelenekler, savaş alanları, milli bayramlar ve törenler vb.) olarak 5 grupta sınıflandırılabilir (Dikici, 2001: 253-257).

2.5. Kültür Turizminin Etkileri

Edindiği faydalar ve ortaya çıkarabileceği olumsuzluklar bakımından kültür turizmi değerlendirildiğinde, ülkeler üzerinde veya gerçekleştiği bölgede birtakım sosyo-kültürel, ekonomik ve fiziksel etkiler bıraktığı görülmektedir (Emekli, 2006: 57).

2.5.1. Kültür Turizminin Ekonomik Etkileri

Ülke ekonomisi açısından turizmin olumlu ve olumsuz tarafları vardır ve turizm en çok ekonomik yönüyle ön planda bulunan bir aktivitedir (Avcı, 2020: 540-556).

Turist ağırlayan ülkeler için turizm faaliyetleri milli gelirin artmasını sağlayan bir araç niteliği taşırken, turist gönderen ülkelerin ise milli gelirlerinin yükseldiğine göstermektedir. Bundan ötürü vatandaşların milli gelirden aldığı pay ve refah düzeyleri milli geliri yükselen ülkelerde artış göstermektedir (Gülbahar, 2009: 95).

İstihdam arttırıcı etki, turizm sektörünün, ülke ekonomileri bakımından sağladığı önem arz eden olumlu etkilerinden birisidir. Alt ve üst yapıların geliştiğinin görülmesi de Turizm faaliyet alanlarında turizmin faydaları arasındadır. Olumlu ekonomik etkilerinin yanı sıra turizmin olumsuz etkileri de görülmektedir. Turizmin olumsuz ekonomik etkileri; yatırım ve harcamaların turizme yönlendirilmesiyle diğer sektörlerden gelecek gelirlerin göz ardı edilmesi, ekonominin yalnızca turizm gelirlerine dayandırılması sonucu, ekonomik çeşitliliğin azalması olarak görülmektedir. Yarattığı enflasyonist baskı sonucu maliyetleri arttırması ve turizm faaliyetlerindeki sezonluk dalgalanmanın istihdam artışını geçici kılması da turizmin olumsuz ekonomik etkileri arasındadır. Yabancı işgücü ihtiyacını da otellerin spa ve animasyon alanlarındaki kalifiye eleman eksikliği arttırmaktadır (Kozak, 2012: 91-100).

Turizmin yerel halk ve yöre üzerindeki etkileri; bir bölgedeki turizm çeşitleri, bölgeye gelen turist tipleri, turistlerin sosyoekonomik özellikleri, ziyaretçi yoğunluğu, ortalama kalış süreleri, turist faaliyet türleri, turistik alanın özellikleri ve taşıma kapasitesi (Avcıkurt, 2009: 17).

2.5.2. Kültür Turizminin Fiziksel Çevre Üzerindeki Etkileri

Çevresel kaynakların kullanılmasıyla turizm aktivitelerinin büyük çoğunluğu sağlanmaktadır. Bu vaziyet turizm faaliyetlerinin fiziksel çevreyi hem olumlu hem de olumsuz anlamda etkilemesine sebep olmaktadır (Öztaş, 2002: 41).

Dünya turizm rakamlarına yine dünya nüfusundaki artışın ikinası bize aynı zamanda turizm etkinliklerinin çevreye olan etkilerinin de arttığı konusunda bilgi vermektedir (Kozak, 2012: 114).

Aşağıdaki topla da kültür turizminin fiziksel çevre üzerindeki etkileri verilmiştir.

Tablo2.1:Turizmin Fiziksel Çevreye Olan Etkisi

Olumlu Etkileri	Olumsuz Etkileri
<ul style="list-style-type: none">• Tarihi yerlerin korunmasına ve bu tür yerlerin yenileme veya düzeltilmesinde turizm olumlu etki yapar.• Turizm, eski eserlerin günümüzde de kullanılarak cazibe merkezleri haline gelmesini sağlar.• Turizm açısından doğal güzellikler en iyi pazarlanabilecek değerlerdir ve turizm böyle yerlerin korunmasına yönelik politikalar geliştirilmesine sebep olur.• Sürdürülebilirlik açısından turizm çevre ile ilgili toplumsal farkındalık oluşturur.	<ul style="list-style-type: none">• Dikkat edilmediği durumlarda turistik gelişmeler doğal çevreyi bozabilir.• Gürültü kirliliği turizmin çevreye olumsuz etkilerinden biridir. Kara taşıtlarının sesi, uçakların inip kalkması, inşaat çalışmaları vb. durumlar bu ögelere örnektir.• Turistik açıdan yoğun bölgelerde aşırı betonlaşma, çarpık kentleşme durumları görülebilir.

Kaynak: (Öztaş, 2002)

2.5.3. Kültür Turizminin Sosyo-Kültürel Çevre Üzerindeki Etkileri

Farklı değerlere sahip insanların bir araya gelmesi turizmin bir olgusudur. Bir grup toplumsal ilişkiler ve davranışlar turizmle ilgili aktivitelerde oluşturmaktadır (Öztaş, 2002: 21).

Hem turisti kabul eden yöre halkı açısından hem de turist açısından bakıldığında turizm faaliyetinin temelinde insan unsuru olduğu görülmektedir. Bu durum beraberinde olumlu ve olumsuz toplumlar arası bir iletişimi ve ilişkiyi beraberinde getirmektedir (Kozak, 2012).

1976 yılında Doxey' in öne sürdüğü 'Turist Tolerasyon Yaklaşımı'na göre yerli halkın turistlere karşı tutumları coşku, ilgisizlik, düşmanlık ve rahatsızlık olarak görülmektedir. Coşku, ilk basamak olarak yörenin turistlerce ziyaretine başlandığı ilk zamanlarda gerçekleşir ve bu süreç ekonomik beklentiler nedeniyle yaşanan süreçtir. Zamanla ziyaretlerin ikinci basamakta

artmasıyla, turizm ve turistlerin artık eskisi kadar dikkat çekmediği gözlemlenmiştir. Turistik değerlerin zarar görmeye başlamasından dolayı sonraki basamakta rahatsızlık başlar. Dördüncü ve son basamakta ise yerel halkın, özellikle gelen yabancı turistlere özenme eğilimleri ve genç kesimdeki davranış değişiklikleri bu rahatsızlıkları daha ileri boyuta çekerek düşmanlık safhasına getirmektedir (Kaya, Küçükali ve Kızılırmak, 2019: 312).

Turizm genel olarak hoş görüyü arttırır ve toplumlar arası barışı tesis eder. Gerçekleştiği bölgedeki halkın okuma alışkanlıklarını ve yabancı dil seviyelerini geliştirir. Ancak kültür turizminin kültürel ve sosyal anlamda genel etkilerinin yanı sıra toplum üzerinde daha özel etkileri bulunmaktadır. Turizmin topluma olan olumsuz etkileri arasında; yöre halkının yaşam şeklinde değişimlerin olması, özellikle gençlerin giyim seçimlerinin değişmesi, ırksal gerginliklerin yaşanması, yöre halkının anadilinde kopuklukların görülmesi yer almaktadır (Doğan & Üngören, 2010: 400).

Bunların yanı sıra kültür turizmiyle beraber insani davranışların yerini menfaat ilişkileri alabilir ve bölge halkının inanç yapılarında da bozulmalar görülebilir. Gelenek ve göreneklerin kültür turizmi faaliyetleriyle ticari kaygılarla etkisiz duruma gelmesi de olasıdır (Avcı, 2020: 543-544).

3. ANAMUR İLÇESİ VE TURİZM POTANSİYELİ

Turizm için gerekli bütün tabii unsurları ilçede bulunan 17 kilometre uzunluğundaki doğal plaj barındırdığından Anamur'da kıyı turizmi için uygundur. Hiçbir fabrika atıkları denize karışmadığından ilçenin denizi temizdir. Fakat, kıyıları düzenli değildir. Sadece belirli merkezlerin önünde plaj hizmetleri verilmektedir. Kale civarındaki plajlar ve Pullu Plajı yüzmeye ve güneşlenme için uygundur. Çadır kampı için, Pullu Ormanı uygun hale getirilmiş denizin, kumun ve ormanın birleştiği nadir alanlardan biridir. Dragon parkında ise ağaçların altında piknik yapılarak denize de girilmektedir. İskele plajlarında barınma yeme ve içme ihtiyacına cevap verebilecek pansiyonlar, oteller, lokantalar ve çay bahçeleri yer almaktadır. İklimin ve deniz suyu sıcaklığının uygun olması nedeniyle Nisandan kasım ayına kadar geçen sürede deniz mevsimi uzun sürmektedir (www.ktb.gov.tr).

Anamur, turizme bozulmamış bir ekolojik tarım ve doğa ortamı sunabilecek olup tarım turizmi için gelecek turistlere, yeniden düzenlenen sebze, meyve bahçeleri ve seralarda hizmet sunabilecek kapasitedir. Seralarda ve bahçede bulunan evlerde konaklama yapılabilecek ve toprakla uğraşarak, bahçelerinde ürün yetiştirebilecek düzeydedir. Ayrıca kentsel ve sanayi atıklardan sahillerini koruyarak bozulmamış ekolojik dengesi ile nesli tükenmekte olan *CarettaCaretta* ve Akdeniz foklarının yaşam alanlarına sahiptir (Gölgeli-Kart, 2016). Özellikle ilçenin dağlık kesimi endemik bitki açısından oldukça zengindir. 36. paralele yakın olması nedeniyle ayrıca ortaya çıkan mikro klimal özelliği tropik iklimlere özgü bitki türlerinin yetişmesine imkân sağlamaktadır. Eğitim açısından turizmin gelişmesi için en önemli sosyal alt yapı ögesi olan Anamur oldukça şanslı bir konumdadır. Gerek turizm sektöründe eğitilmiş personelin temini ve gerekse bilinçli bir kamuoyunun varlığı için temin ilçede hem turizm meslek lisesi hem de yüksekokul bulunmaktadır (Daşcı, 2002).

3.1. Anamur'un Tarihçesi

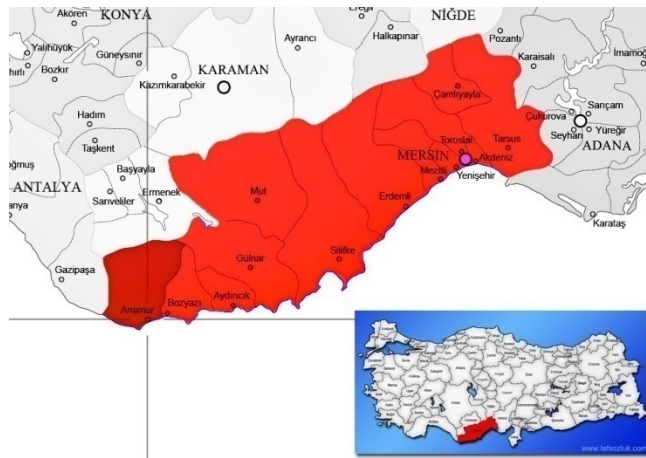
Latince "Anemurium" kelimesinden, Anamur adını almıştır. "Anem: burun, Ourium: Rüzgâr" anlamına gelmektedir. Yaz sıcağında dahi rüzgârın hiç bitmediği bu kente "Rüzgârlı Burun" adı verilmiştir (Erim, 2015: 47-56).

"Anamur Namur kelimesinden gelmektedir. Bu kelime zaman içerisinde değişerek Namurium, Anemurium ve nihayet Anamur olmuştur".Tarih boyunca Kilikya bölgesinde Persler, Romalılar, Kueler, Selefkozlar, Kızuvatnalar, Hititler, Asurlular, Luviler, Arzavalar, Klikyahılar, Osmanlılar, Araplar, Türk devletlerinden Oğuzlar Bizanslılar ve Selçuklular egemenliklerini sürdürmüşlerdir (Daşcı, 2002).

1.yüzyılda, İsa'dan önce Roma'nın kontrolü altında bulunan kent Kıbrıs adasına yakın olmasından dolayı bir ara istasyon konumundadır ve ticaretin gelişmesinde önemli rol oynamıştır. Aynı dönemde Anemurium kara yoluyla Toros Dağlarındaki en önemli Roma kentlerinden biri olan Germanica polis ile bağlantılıdır. Bölgedeki doğal kaynakların ihraç edildiği önemli bir liman ve ticaret kenti olmuştur. İlk defa Halife Hz. Ömer zamanında İslam ordusu ise kente gelmiş ve kenti fethetmiştir. Anadolu'ya Bizans döneminde yönelen Arap akınları, Abbasi Halifelerinden Mansur zamanında başlamıştır (MS. 8.yüzyıl). Anadolu'nun güneyindeki birçok yöre gibi Anamur da bu tarihten sonra Arap devletleri ve Bizans İmparatorluğu arasında birkaç kez el değiştirmiştir (Erdem, 2014).

Kent, 12.yüzyılda Türk egemenliğine geçmiştir. Kilikya, yani küçük Ermenistan Krallığı hududunda yerleştirilen Türkmenler de, buraları Ermenilere karşı savunmuşlardır. I. Alaaddin Keykubat döneminde gerçekleşen mücadelede, Mübarizeddin Ertokuş'un Silifke'nin deniz bağlantısını kesmesiyle beklenen yardım sağlanamamıştır. İçel'in büyük bir kısmı Anamur başta olmak üzere Selçuklular'a geçmiştir. Emir Çavlı'nın komutasındaki ordular diğer kaleleri ve Anamur'u ele geçirmiştir. Küçük Ermenistan krallığının sona ermesi, Anamur ve Alaiye gibi müstahkem kalelerin zabtı, Selçuklu Devletinin en kuvvetli olduğu bu dönemde oluşmuştur (Kuzu, 2010: 5).

Anamur, Selçuklulardan sonra Karamanoğulları'nın eline geçerek 1859 yılında Osmanlı idare teşkilatında müdürlüktü. Kaymakamlık olduğunda 1869 yılında merkezi, bugünkü Nasrettin (Ören beldesinin mahallesi) köyündeydi. Fakat dönemin beyleri Kaymakamlık merkezini idarenin kendi işlerine karışmaması için şimdiki Çorak denilen yere taşımışlardır. Rumlar o dönem Çorak'ta yaşamaktaydı. Ancak onlardan kalan bir kilise Rumların buraları terk etmeleri üzerine yıkılarak, hükümet binası inşa edilmiş ve Anamur buraya kurulmuştur (www.anamur.gov.tr/anamurun-tarihi).



Kaynak: www.lafsozluk.com/2009/04/anamur-nerededir-nereye-baglidir-anamur.html

3.2. Anamur'un Tarım ve Ekonomik Yapısı

Akdeniz kıyısında bulunmasına rağmen ilçe ekonomisinin yaklaşık %90'ı tarıma dayanmaktadır. Toplamda Anamur 1.483.600 dekar araziye sahiptir. Bu arazide %60, orman ve fundalık, %16 tarım arazisi, %15 çayır ve mera ve geri kalan %0,08'lik kısım ise tarım dışı alan ve yerleşim yeri olarak dağılım göstermektedir. Başta muz ve çilek olmak üzere subtropik iklim özellikleri gösteren Anamur'da avokado, kivi, portakal, limon ve nar gibi meyvelerin yanı sıra salatalık, domates, biber, patlıcan gibi sebzeler de yetiştirilmektedir. Yayla bölgeleri olarak tanımlanan yüksek rakımlı bölgelerde şeftali, kayısı, incir, elma, kiraz, armut, üzüm, ceviz ve badem gibi ürünler de yetiştirilmektedir. Bu ürünler kurutulmuş ve yaş olarak çeşitli şekillerde hazırlanıp her mevsim tüketilmektedir. Anamur mutfağını, temiz su kaynaklarının bolca bulunduğu bu coğrafyada su kaynaklarının çevresinde kendiliğinden yetişen gölevez, gelin yemişi, selleme, malutra ve ormanlık alanlarda yine kendiliğinden yetişen mantar çeşitleri yeme içme kültürünü etkileyerek zenginleştirmiştir. Ayrıca özellikle kumlu topraklarda coğrafik olarak denize yakın olan tarlalarda yetiştirilen susam, yer fıstığı ve baklanın sebze ve bulgur işi yemeklerinde kullanılmasıyla Anamur mutfağı zenginleşerek çeşitlenmiştir. Tarımsal üretimde çok çeşitli meyve ve sebze yetiştiriciliği yapılırsa da muz ve çilek Anamur ilçe ekonomisinin temelini oluşturan lokomotif ürünlerdir (Onan, 2015: 2).

Anamur mutfağını şekillendiren bu ürünler zenginleşmesine katkıda bulunmuştur. Bazı tarım ürünlerine de aynı zamanda (Anamur muz, Bozyazı Gölevez, Ovabaşı Portakal, Kükür Narı, vb.) kendi ismini vermiştir. Bu açıdan Anamur diğer turizm türleriyle birlikte köy turizmi, eko turizm, çiftlik turizmi, agro turizm gibi isimlerle de adlandırılan tarım turizmi için uygundur (Yılmaz, Doğru ve Yumuk, 2014: 29).

Genellikle ilçenin ekonomisi seracılık, tarım, tarla ve bahçe ziraatı, hayvancılık, balıkçılık, turizm sektörüne dayanmaktadır. İlçe doğal ve arkeolojik güzellikleri, çevresinin temiz ve bakımlı olmasıyla turizm yatırımcılarının dikkatini çekmekte olup belediye denetimli ve turistik belgeli tesisleri ile önemli turizm merkezlerinden biridir (Ekinci & Demirtaş, 1990: Karaağaç, 1995: 105-106; Gürbüz & Uysal, 2003: 10;).

Bankacılık faaliyetlerinin Anamur'da yoğun olduğunu söylemek mümkündür. Halk arasında Bankalar Caddesi olarak bilinen güzergâh üzerinde ve çevresinde faaliyet gösteren toplumda ulusal ve uluslararası 10 banka şubesine Anamur'da rastlanmaktadır. Ekonomik anlamda Anamur'da dolaylı olarak tarım üretimine yönelik faaliyet yürütenler, doğrudan tarım üreticileri ile tarım dışı üreticilerin olduğunu söylemek mümkündür (Çetingöz & Temiz, 2018: 93).

3.3. Anamur'un Coğrafyası

Kentlerdeki yaşam koşullarını yeryüzünü şekillendiren çeşitli etmenler büyük ölçüde belirler. Düzlük ve yükselti, dağlar ve vadiler, su kaynakları, nem oranı ve hâkimrüzgârlar gibi özellikler kentin yapısal niteliklerini belirleyen verilerdir bu etmenler arasında yer almaktadır. İnsanlar yaşadıkları yer ve kentlerde bu etmenleri göz önünde bulundurarak, yapısal ve mekânsal düzenlemeler yaparlar. Yapıların biçimleri ve yapılarında kullanılan malzemeler ve söz konusu etmenlere göre belirlenir. Bundan dolayı kentin kimliğini etkileyen en önemli özellikler, kentsel alanın sahip olduğu iklim, bitki örtüsü ve yeryüzü şekilleridir (Önem & Kılınçaslan, 2005: 115-125).

Batısında Karageyik Dağı ve Yalçıdağı Doğusu'nda Azıtepe Dağı, kuzeyinde ise Haydar Dağı yer alır. Anamur Burnu'nu Karageyik Dağı'nın uzantısı oluşturur (Taş, 2018). İlçenin kurulduğu Çorak ovasının batısında bugün Sultansuyu, doğusunda Anamur Çayı (Dragon) ilçenin iki önemli akarsuyudur. Akdeniz iklimi ilçenin karakteristik iklimi olup, kışları ılık ve yağışlı, yazları sıcak ve kuraktır. 1032 m³ yıllık yağış toplamıdır. 75 gün yıllık ortalama yağış gün sayısıdır. Ormanlar ilçe ekonomisine en büyük katkı sağlayıp, 853 km'dir. İlçe yüzölçümünün %60'ına sahiptir (www.anamur.gov.tr/anamurun-cografyasi).

Tropikal iklim Anamur'da hüküm sürdüğünden tropikal iklim ve maki bitkilerinin hemen hepsi yetişmektedir. Anamur ormanlarının özellikle çam, kavak, çınar, meşe, maun gibi ağaçlar ile defne, mersin (Murt), keçiboynuzu (Harnup), piynar, zakkum gibi maki grubu bitkilerle kaplıdır (Erdem, 2014).

3.4. Sosyo-Kültürel Yapısı ve Özellikleri

Anamur halkının büyük bir bölümü yakın geçmişte göçebe-yörük olarak yaşam süren Tekeli, Sarı keçili ve Bahşiş yörüklerinden oluşmaktadır. Büyük çoğunlukla Anamur halkı Türk kökenlidir. Ermenek'ten gelerek yerleşik Türklerin birçoğu ilçeye yerleşmişlerdir. Osmanlı döneminde ise beş altı kadar zanaatkâr aile İstanbul'dan getirilerek Karamanoğlu kültüründen kurtulması ve yörenin Osmanlılaşması için buraya yerleştirilmiştir. Zaman içinde Toroslarda yaşayan göçebe Yörük Türkler ise gerek ilçe merkezinde gerekse kırsaldaki köylerde yerleşik hayata geçmişlerdir (Erdem-Nas, 2013: 8).

Yörük kültürünün izlerine gündelik yaşam dışında geleneksel yaşam biçimine ait ritüellerde kolayca rastlanmaktadır. Bu izlere bariz biçimde dini bayramlarda, düğünlerde cenaze törenlerinde ve kökene dair kimlik tanımlamalarında rastlanır. İnsanların kendini Anamur'un çeşitli yer ve zamanlarda farklı kişilerle yapılan görüşmelerde Yörük olarak tanımladıkları görülmüştür (Eröz, 1965: 119-154).

Anamur'un kültürel yaşamı, nüfusun büyük bir bölümünün yakın bir geçmişe kadar kırsal kökenli ailelere mensup bireylerin oluşturduğu bundan dolayı geleneksel yaşam biçiminin izlerini taşımaktadır. Anamur'un yerli halkı gündelik konuşma dilinde yöreye özgü bir dili kullanmayı yeğlemektedir. Gündelik konuşma dili yüksek eğitim düzeyine sahip bireyler arasında söz konusu yaygın bir kullanım alanına sahiptir (Sencer, 1979).

Sosyolojik açıdan ilçe merkezinde ve köylerinde yaşamakta olan bu gruplar farklılık göstermese de (Erim, 2014: 47) yeme-içme kültürü bakımından merkez ve çevre köyler arasında zaman içerisinde bazı farklılıklar oluşmuştur. Diğer taraftan Anamur'da yaşayan ve sosyokültürel açıdan farklılık gösteren Abdallar ve Tahtacılar bulunmaktadır. Toplulukların söz konusu kendine özgü mutfak kültürü bulunmaktadır. Genellikle yörük geleneği özellikleri taşıyan Anamur mutfağı, kendisine yakın olan Kıbrıs, Adana, Alanya, Ermenek mutfaklarından da etkilenmiştir. Bu sebeple Anamur mutfak kültürüne giren yiyecek ve içecekler yöreye özgü özellik kazanarak yeni isimler kazanmıştır. Genel anlamda Taşeli mutfağı özelliği taşımaktadır (Gölgeli-Kart, 2016).

İlçenin kültür ve gelir seviyesinin büyümesine, ulaşım olanaklarının artmasına bağlı olarak, ilçe merkezinde bulunan eski, kâgir toprak binaların yerini modern yapılara bırakmıştır, hızlı yapılaşma devam etmektedir. Aynı şekilde planlı modern konutlar yakın çevre köylerde de binalaşmaya başlanmıştır (Kayabaşı, 2008) .

İlçe halkı yaz aylarında yayla için Toroslara çıkmakta, Abanoz, Akpınar ve Kaş yaylalarında modern ve planlı konutlar yayla evi olarak kullanılmaktadır. Turizm hareketlerinin yaz aylarında yoğunlaşması ilçe ekonomisinin yanı sıra, sosyal yaşamına da canlılık getirmektedir. İlçede aktif nüfusun özel işyeri sahipleri ve kamuda çalışan dışında kalan kısmı öncelikle tarım olmak üzere turizm ve orman sektöründe geçici olarak çalışmaktadır. (Kuzu, 2010: 8).

3.5. Anamur'da Kentsel Yaşam

Kent kavramı insanların bir arada yaşamasını sağlayan yerleşim yeridir. Faaliyet alanları arasında ticari, sanayi, ekonomik uğraşlar yer alır. Anamur'da kentsel yaşam kavramı Cumhuriyetten sonra oturmuştur. Kentsel yaşamla köyden kente göç artmış, pazar yerleri kurularak kentleşme artış göstermiştir.

Genellikle kimlikler ölçülebilir, somut, sınırları belirlenen veya açık seçik görülebilir varlıklar değildir. Sosyal ilişkilerde insanların birbirlerini bilmelerinin veya birbirlerinden ayırt edilmelerinin anahtarıdır ve bir şekilde insan yaşamının vazgeçilmez yönlerinden birini oluştururlar(Çetingöz & Temiz, 2018: 87).

Tarihsel süreç içerisinde Anamur, farklı devletlerin idaresi altına girmiştir. “Sırasıyla Antik Yunanlılar, Asurlar, Persler, Romalılar, Müslüman Araplar ve son olarak 11.yy’da Türkler bölgenin hâkimiyetini denetim altına almışlardır”(Şubaşı, 2010: 60-61). Köyden kentsel alanlara yoğun bir göç hareketinin yaşandığı bu tarihten sonra bilinmektedir (Bayar, 2003: 97-116).

Temel insani ihtiyaçların giderilmesine yönelik faaliyet alanlarının, kentte yaşayan insanların yaşantısını sürdürmelerine imkân tanıyan çeşitli alt yapı çalışmalarının, kentin farklı bölgelerine ulaşımı sağlayan yolların ve güvenlik önlemleri gibi hizmetlerin organize edilmesi zorunludur. İşlevler genel itibariyle; insanların kendilerini doğaya yakın hissetmesi, eğlenmesi, eğitim, sağlık ve estetik gibi unsurların yerine getirilmesi bir arada bulabilmesi ile farklı sosyo-ekonomik ve kültürel yapılara mensup insanların bir araya gelmesidir (Aydemir & Aydemir, 2004: 287 ve Özdemir, 2009).

Anamur’un kentsel kimliği, tarihi geçmişi uzun yıllara dayanan bir yerleşim olarak kırsal kimliğine nazaran daha yenidir. Cumhuriyet’in kurulmasından 1950’li yıllara kadar geçen sürede özellikle Türkiye’de kentleşme hızı oldukça yavaş bir seyir göstermiştir. Anamur’da yaşamın ve özellikle tarımsal faaliyetlerin nüfus artışının, ticari 1950’li yıllardan başlayarak yoğunlaştığı ileri sürülmektedir. Toprağa bağımlı bir yaşam süren ve köylerde yaşayan insanların toplumsal hayatında bu gelişme önemli bir takım değişmelere yol açmıştır (Koyuncu, 2015: 27).

Bundan ötürü tarihsel dokuyu oluşturan pek çok ögede farklı kültür ve medeniyetlerin izleri görülebilir ve Anamur’un tarihsel nitelik taşıyan pek çok yapıtında söz konusu devletlerin veya medeniyetlerin izleri görülebilir. Bu yapıtlar arasında en önemlileri Mamure Kalesi, Akcami, Alaköprü ve Anemurium Antik kenti gibi tarihsel değerlerdir. Kısa bir geçmişe kadar Anamur’un toplumsal yapısının yörük yaşam biçimini sürdüren insanlardan oluştuğu bilinmektedir (Nas, 2014: 20).

Bugün Anamur’da yaşayan yerli halkın büyük bir bölümü yakın geçmişte konar-göçer bir yaşam sürmüş olan ailelere mensuptur. Bu özelliğinden dolayı yörük kültürünün izlerinin Anamur’daki sosyal ve kültürel yaşamda hala etkili olduğunu söylemek mümkündür. (Çetingöz & Temiz, 2018).

Pazar yerleri, kuruldukları yerlerdeki Sosyo-ekonomik ve Sosyo-kültürel yaşamı yansıtan özellikler taşıyarak kentsel yaşama dâhil olan insanların kendi imkânlarıyla sahip olamadığı bazı mal ve hizmetlere ulaşabilmesini sağlar (Çalışkan, 2007: 49-77).

Açık Pazar yeri (Şehit Atanur Bal Pazar Yeri) Anamur kent merkezinde bulunarak özellikle yörenin iklimine uygun olarak yetiştirilen sebze ve meyvelerin satışa çıkarılabildiği geniş bir saha üzerine kuruludur. Pazarcuların tüketicilere yönelik tavırları, tüketicilerin Sosyo-ekonomik ve kültürel yapısı, Pazarların Sosyo-kültürel özellikleri ve bunun Pazar ilişkilerine yansımaları satıcı ve alıcılar arasındaki ilişki düzeyini göstermesi bakımından önemlidir (Tuncel, 2003: 49-70).

Genel olarak toparlamak gerekirse kentsel yaşamda ekonomik işlerin temelinde işçi işveren, çiftçi, memur gibi sınıfsal ayrımlar vardır. Anamur halkı besin ihtiyacını tarımdan sağlamaktadır. Bunun ticaretini de kentte pazar yerlerinde yapmaktadır.



4. ANAMUR İLÇESİNDEKİ POTANSİYEL TURİZM ÇEŞİTLERİ

Deniz, kum, güneş ekseninin dışında kalan ve geleceğin turizm hareketleri içerisinde talep görmesi beklenecek pek çok alternatif Anamur ilçesinde yer almaktadır. Kitlesele turistik hareketlerden sıkılan bireylerce her geçen yıl daha fazla kişinin katıldığı organizasyonlar olarak tercih edilen adına alternatif turizm denilen aktiviteler son derece kıymetlidir. Bu perspektiften hareketle ilçenin potansiyeli de göz önünde bulundurularak Anamur ilçesi açısından şu alternatif turistik hareketleri önermek olasıdır (Çetingöz & Temiz, 2018: 66).

Anamur ilçesinde yoğunluklu olarak yapılan tarım turizminin dışında alternatif temelli turizm çeşitleri de yer almaktadır. Bu başlık altında sportif odaklı turizm türleri, doğa ile ilişkili alternatif turizm türleri ve kültürel temelli alternatif turizm türlerine değinilecektir.

4.1. Sportif Faaliyet Odaklı Alternatif Turizm Türleri

Sportif faaliyet temelli alternatif turizm türleri genel olarak fiziksel dayanıklılık ile ilişkili turistik faaliyetleri kapsamakta ve açık havalarda gerçekleştirilmektedir. Genel olarak gençlerin ve macera tutkunlarının iştirak ettiği sportif faaliyet temelli alternatif turizm türlerini; sportif dağcılık turizmi, futbol turizmi, golf turizmi, hava sporları turizmi akarsu sporları turizmi, av turizmi, , kış sporları turizmi, su altı dalış turizmi, sportif mağara turizmi gibi başlık altında sınıflandırılmak mümkündür (Bako, 2016). Bu başlıklar, aşağıda yer almaktadır.

4.1.1. Akarsu Sporları Turizmi

Destinasyonların akarsu özelliklerine göre farklı adlarda gerçekleştirilen, genel olarak adrenalin tutkunlarının ilgisini çeken, sportif ve turistik aktivitelerdir. Anamur ilçesi sınırlarında yer alan Dragon Çayı; ülkemizde özellikle rafting konusunda pek çok alternatif bulunmakla birlikte rafting açısından her geçen yıl daha fazla kişi tarafından tercih edilmeye başlanan bir aktive merkezidir. Diğer yandan Anamur Çayı, kano ve nehir kayağı sporuna da uygundur. Kılıç deresinin Anamur çayına karıştığı noktadan parkura başlayan Dragon Çayı parkuru yaklaşık 10 km güneyindeki tarihi Alaköprü'de sonlanmaktadır (yigm.ktb.gov.tr/TR-10067/mersin-anamur-dragon-cayi.html).

Turizm Bakanlığınca Orta ve Doğu Akdeniz, Doğu Karadeniz akarsularında yapılan incelemede Dragon çayının akarsu turizmine elverişli olduğu tespit edilmiştir. Büyük yatırımlar gerektirmeyen, çevrenin, kültürel, tarihi, otantik değerleri ve diğer turizm çeşitleriyle bir bütün oluşturan akarsu turizminin gelişiminin bölge halkının gelir düzeyini yükseltici bir katkısı olacaktır (Erdem, 2014).

4.1.2. Av Turizmi

Belli ve bilinçli ve bir eğitime dayanarak, doğayı zarara uğratmadan yapılan yalnızca olgunluğa erişmiş hayvanların avlanması durumudur. Avlanmak üzere bu turizm çeşidinde seyahat eden bireylere yönelik hizmetler verilmektedir. Türkiye’de av turizmi, 1970’li yıllarda başlamış, fakat o zaman şartlarının ve Merkez Av Komisyonu’nun esnekliği ile çok değişik şekillerde izinli ya da izinsiz olarak kuş ve domuz avcılığı yapılmıştır (Denk, 2018-2019). Tarihin ilk çağlarından bu yana insanların sürdürdüğü bir yaşam tarzı ve günümüz dünyasında ise bir sportif etkinlik avcılığıdır (Ukav, 2012: 3-18).Av turizmi açısından Anamur ilçesi oldukça zengin alternatiflere sahiptir. Anamur sınırları içerisinde keklik, yaban tavşanı, yaban domuzu, yaban keçisi, vb. pek çok avlanabilecek türde hayvan mevcuttur. Av turizmi açısından var olan geniş coğrafi alanlar ile özellikle yaban hayatı açısından mümkün olan zenginlik Anamur’u seçkin bir destinasyon haline getirilebilmektedir (Çetingöz & Temiz, 2018: 68).

4.1.3. Sportif Dağcılık Turizmi

Sportif Dağcılık Turizmi, Dağların güzel ve temiz havasından faydalanmak üzere insanların dağlara yönelik olarak gerçekleştirdikleri turizm çeşididir. Dağ turizmi tırmanma, yürüyüş ve kayak şeklinde yapılmaktadır (Denk, 2018-2019).Bu açıdan Anamur ilçesi oldukça müsait bir coğrafyada yer almaktadır. Anamur ilçesini, başta Kaş Yaylası ve Abanoz Yaylası olmak üzere pek çok yayla ve yükselti sportif dağcılık açısından ön plana çıkarmaktadır. Anamur, diğer yandan günlük yürüyüşler açısından da son yıllarda popüler hale gelmektedir. Sabahdan akşama dağlık alanlarda yapılan günübirlik yürüyüşlere Hiking denir(Kozak & Bahçe, 2012:180).

İklimi gibi ilçenin topografyası da farklı özellik göstermektedir. Sportif turizm açısından bu da ilçenin şansının yüksek olmasına olanak göstermektedir. Hem spor tesisleri ve açık spor alanlarının düzenlenmesine olanak verecek düz araziler ilçe sınırları içinde, hem de dağ turizminin gerçekleşmesi için çok uygun engebeli dağlık araziler mevcuttur. Dağcılık sporuyla uğraşanların ilgisini Toros sıradağlarının Anamur’da bulunan bölümü çekebilecek niteliktedir. Ayrıca denizden 1500-1800 m deniz fosillerine rastlanılmış olması trekking ve fotoğrafçılık içinde uygun ortamı yaratmaktadır. Ayrıca Turizm Bakanlığınca ilçenin yayla kesimi trekking(doğa yürüyüşü) bakımından önem taşıyan bölgelerden biri olarak belirlenmiştir (Erdem, 2014).

4.1.4. Golf Turizmi

Küçük bir topun çeşitli sopalarla ve mümkün olan en az sayıda vuruşla küçük deliklere girdirme temeline dayanan golf, bir açık hava oyunudur. Golf turizmi bu oyunu oynamak amacıyla yer değiştiren tüketicilerin oluşturduğu tatil ve seyahat anlayışına da denilmektedir (Tanrısevdi, Ulu, Çavuş, Öncüler ve Öncüler, 1998: 9).

Sezonunun daha geniş bir dilime yayılmasını sağlamak amacıyla turizmin mevsimlik olma olgusunun kaldırılmasında veya golf sahalarının yapılması son yıllarda farklı destinasyonlarda sıklıkla uygulanmaktadır (Avcı, 2008:15-29).

Golf turizmi açısından Anamur merkez ve Bozyazı istikametindeki geniş sahaların golf sahası olarak değerlendirilmesi Anamur ilçesinde inşaatı gerçekleştirilebilecek otel işletmelerinin içerisinde kurulabilecek golf sahaları bir alternatif olabileceği gibi bu şekilde tahsis edilmesi de kullanışlı bir destinasyonun ortaya çıkmasına sebep olabilecektir (Çetingöz & Temiz, 2018: 69).

Turizmin çeşitlendirilmesi, gelir getirmesi, istihdam olanağı yaratması ve yeşil alanlar yaratması gibi sebeplerle Türkiye’de son yıllarda golf turizmine önem verilmeye başlanmıştır (İlkin & Dinçer, 1991).

4.1.5. Hava Sporları Turizmi

Hava sporları turizmi; bireylerin hava sporlarına katılmak amacıyla gerçekleştirilen turizm hareketliğine denir. Hava sporları, paraşüt ve balon yamaç paraşütü, yelken kanat, planör, gibi farklı araçlar kullanılarak uçmaya dayalı olarak gerçekleştirilen sportif faaliyetlerdir (Kozak & Bahçe, 2012:195).

Yamaç paraşütü hava sporları turizmi aktivitelerinden en bilineni ve en fazla turistik talep yaratan aktiviteleridir (yigm.ktb.gov.tr/TR-10165/yamac-parasutu.html). Uygun hava şartları Anamur ilçesinde sağlandığında başta Azıtepe olmak üzere özellikle dağlık yerlerde farklı yamaç paraşütü alanlarının turistik arz unsuru olarak kullanılabilceğini söylemek olasıdır (Çetingöz & Temiz, 2018:69). Anamur bulunduğu konumdan ötürü çok rüzgârlı olduğu için hava sporları için tehlike oluşturmaktadır.

Yamaç paraşütü amatör havacılıkta motorsuz uçuş araçları alanında planör, balon ve del kanattan sonra geliştirilmiş en son teknolojiyi kapsamaktadır (Batman & Ulsan, 2009).

4.1.6. Su Altı Dalış Turizmi

Anamur'da dalış gerçekleştirilen kişilerin denizde karşılaşılabilecekleri emsalsiz örnekler su altı mağaraları, Akdeniz fokları ve CarettaCaretta kaplumbağaları olarak bilinmektedir. Öte yandan, turizmi açısından ilçedeki ilk profesyonel girişimlerden birisi 2014 yılında Mamure kalesi açıklarında batırılan 1967 model Alman üretimi Dornier-D028 D2 Skyservant tipi uçak dalışıdır (Çetingöz & Temiz, 2018: 70). Su altı dalış turizmi açısından özellikle Anamur denizi de masmavi bir görüntüyle oldukça cazip edici alternatifler sunmaktadır. Bu açıdan bakıldığında Anamur su altı dalış turizmine oldukça uygundur.

4.2. Doğa İle İlişkili Alternatif Turizm Türleri

Küresel iş ortamı, modern dünya ve bireyleri şehir hayatlarına mahkûm ederken, insanların doğaya yönelişleri ve kaçış motivasyonları da her geçen yıl artmaktadır. Bu perspektifte doğa ile ilişkili turistik faaliyetler özellikle kitle turizmine alternatif olarak gelişen her geçen yıl daha fazla kişinin katılım sergilediği organizasyonlar olarak ön plana çıkmaya başlamıştır. Başta yayla turizmi, kuş gözlemciliği, yaban hayatı gözlemciliği turizmi, mağara turizmi, botanik turizmi, çiftlik turizmi, kamp/glamping, karavan turizmi ve macera turizmi olmak üzere doğa ile ilişkili pek çok farklı alternatif turizm türleri mevcuttur (Bako, 2016).

Anamur ilçesi sınırlarında doğa ile ilişkili kabul edilen alternatif turistik hareketlerden gerçekleştirilebilecek olanların başlıcaları şunlardır:

4.2.1. Yayla Turizmi

İnsanların buldukları yerlerden ayrılarak yaz aylarında yaylalara gitmeleri, burada günlük yaşantılarını devam ettirirken bir taraftan da dinlenmeleri, yaylalarda gerçekleştirilen etkinliklere katılmaları, doğa ile iç içe yaşayarak temiz hava almaları, yayla turizmini oluşturmaktadır. İnsanların sürekli yaşadıkları yerlerden belirli bir süre uzaklaşarak bir süreliğine burada konaklamaları yayla turizmine katılımı amaç olduğundan, bu turizm hareketi alternatif turizm şeklinde bir turizm çeşidi olarak yayla turizmini ortaya çıkarmıştır (Bakırcı, 1992:79).

Anamur kuzeyinde gerek Anamur'da yaşayanların gerekse başka illerden gelenlerin kalmış olduğu yaylalar bulunmaktadır. Bunlardan Kaş, Abanoz, Akpınar, Halkalı, Gaysan ve Barcın yaylaları turizm açısından önemli yerlerdir (Tapur, 2003).

Konar-göçerlik yörede tamamen bitmiştir. Yöre halkının buna rağmen neredeyse hepsinin yaylalarda yazlak dedikleri evleri vardır. Halk, haziran ayında yaylaya göç yaparak tüm

yazı oradaki evlerinde geçirmektedir. Eskiden olduğu gibi hayvancılık değil hava koşulları bunun sebebidir (Erdem, 2014).

Anamur ilçesi yayla turizmine elverişli bir yerdir. Yaylalara turizme açılırsa konserler, şenlikler ve etkinlikler yapılırsa ekonomik açıdan da katkı sağlanır.

4.2.2. Kuş Gözlemciliği Turizmi

Kuş gözlemciliği kuşların gözünden doğayı görmeyi ve tanımaya sağlayan bir gözlem sporudur. Pek çok kişi tarafından kuş gözlemciliği bir turizm türü olmadan önce de hobi olarak yapılmaktaydı. Ormanlar, bozkırlar, parklar, sulak alanlar, dağlar, göller gibi hemen hemen her yerde gözlemlenebilmekle birlikte bu gözlem eğer kuşların doğal ortamlarında gerçekleştiriliyorsa bu bir turizm türünü oluşturmaktadır (Albayrak, 2011).

Kuşları tanımak ve onların göçlerini izlemek kuş gözlemciliğinin çıkış noktasıdır. Aynı zamanda turizm ekonomisi içinde yolculuk, konaklama ve diğer gereksinimlerin giderilmesi gibi ekonomik yönleri ile önem kazanmıştır (Tırtıl, 2005: 64).

Ayrıca Kıbrıs üzerinden gelen kuşların gözlemlenebilir olması ve Göksu deltası paralelinde bir coğrafi özellik taşıması Anamur ilçesinin kuş gözlemciliği açısından zengin bir potansiyele sahip olmasına neden olmaktadır. Öte yandan yaban hayatındaki diğer hayvanların izlenmesi ve gözlenmesi doğa fotoğrafçılığı da Anamur açısından değerlendirilmesi gereken etkinliklerdendir (Çetingöz & Temiz, 2018).

4.2.3. Mağara Turizmi

Bireylerin gezme, görme ve merak unsurları ile ziyaret ettikleri çok uzun yıllar içerisinde oluşmuş sportif mağaracılık dışında doğal güzellik taşıyan mağaralara yönelik seyahatler mağara turizmi olarak tanımlanmaktadır (Akdağ, 2013:72).

İnsan girişine olanak verecek şekilde yeraltında kayalar içerisinde genişlemiş doğal yeraltı boşlukları olarak tanımlayabileceğimiz mağaralar, binlerce yılda meydana gelen eşsiz görsel zenginlikleriyle ülke turizminde bugün önemli bir öge durumuna gelmektedir (İşçen, 1992: 28).

Sportif mağara turizmi, karstik bölgelerde eriyebilen kayalar sebebiyle kendiliğinden oluşan doğal oyuklara yönelik gerçekleştirilen ziyaretler sırasında geçmişte insanoğlunun yaşam alanı olarak kullandığı mağara ya da sportif aktivitelerden oluşmaktadır (Akdağ, 2013:180-192).

Türkiye'nin en derin mağarasına ev sahipliği yapan Anamur ilçesi, dünya çapında da bilinen ve konu ile ilgilenen profesyonellerce oldukça saygı duyulan bu destinasyon turistik potansiyel açısından adeta marka özelliğine sahiptir. Önümüzdeki yıllarda Peynirlikönü

Düdeni'nin altyapı desteği sağlanması ve doğru tanıtma ile birlikte daha da tanınması Anamur ilçesinin turistik potansiyeline önemli katkılar sağlaması beklenmektedir (Çetingöz & Temiz, 2018: 72).

4.2.4. Kamp-Karavan Turizmi

Dünyada insanların yeni mekânlar görmek amacıyla konaklama, ulaşım ve yiyecek gereksinimlerini karavanları ile karşıladıkları turizm çeşidine karavan turizmi denilmektedir. Avrupa, Amerika ve Avustralya daha yaygın olarak yapıldığı bilinmektedir. Karavan turizmine olan ilgi doğal güzellikleri ile ön plana çıkmış olan ülkelerde giderek artmaktadır (Karavan Turizmi Planlama Çalışması, 2021).

Çadır kampına Pullu Kampı uygundur. Denizin, ormanın ve kumun birleştiği ender alanlardandır. Dragon parkında ise hem piknik yapabilir, hem de ağaçların altında denize girilebilir, WC, duş hizmetlerinden yararlanabilirsiniz. İskele plajlarında barınma, yeme ve içme ihtiyacını karşılayabilecek pansiyonlar, oteller, çay bahçeleri ve lokantalar vardır.

İklimin ve deniz suyu sıcaklığının Nisan-Kasım aylarında uygun olmasının yanı sıra deniz mevsimi doğal plajlarla birlikte, güzel manzaralı koylarla devam edebilmektedir. Bölgenin turizm potansiyelini destekleyen özellikler deniz mevsiminin bu kadar uzun süreli olmasıdır (www.anamur.gov.tr/anamurun-turizmi).

Kamp turizmi; alternatif turizm kapsamında son yıllarda dünya çapında katılımcı sayısı artan önemli turistik etkinlikler birisidir. Daha ekonomik olarak kabul edilen kamp turizminin genel olarak kitle turizmi faaliyetleri ile kıyaslandığında en temel çekicilik faktörlerinden birisi ise bireylerin sosyal anlamda iletişim içinde oldukları ve doğayla iç içe tatil yapabildikleri faaliyetler olmasıdır. Kamp alanları ve karavan parkları ilçeyi ziyaret eden Anamur ilçesi sınırlarında yer alan yerli ve yabancı misafirlere ev sahipliği yapmaktadır. Doğa dostu turistlerin ilçeye olan talebini mevcut kamp alanlarının düzenlenmesi ve ıslah edilmesi ve bu paralelde yeni oluşturulacak karavan parkları olumlu etkileyecektir (Çetingöz & Temiz, 2018: 73).

4.3. Kültürel Temelli Alternatif Turizm Türleri

Sağlık turizmi, gastronomi turizmi, kültür turizmi, dark turizmi, etkinlik turizmi ve şarap turizmi gibi alternatif turizm türlerini sınıflandırmak mümkündür. Anamur ilçesi sınırlarında adı geçen turistik hareketlerden gerçekleştirilebilecek olanları şunlardır (Bako, 2016:36).

4.3.1. Kültür Turizmi

Bir bölgenin kültürel değerlerinin temel çekim ögesi olduğu turizm çeşidi kültürel turizmdir. Turistik çekim öğeleri; özellikle gelişmiş ülkelerde, kültürel turizm kapsamında değerlendirilen sanat eserlerinin sergilendiği müzeler, opera, tiyatro ve benzeri müzikal etkinliklerdir. Az gelişmiş ülkelerde ise dini ritüeller ve bunlara bağlı olarak meydana getirilen sanat eserleri, geleneksel yaşam şekilleri, el sanatları, yerel toplumun günlük yaşamda kullandığı araçlarından, inanış şekillerine kadar her tür olgu ve objedir (Kahraman & Türkay, 2004: 37).

Tarihi özelliğe sahip pek çok kültürel varlık Anamur ilçesi sınırlarında yer almakta ve Anamur ilçesi kültür turizmi aktiviteleri açısından oldukça zengin bir destinasyondur. Roma, Bizans, Selçuklu ve Osmanlı dönemine ait kayıt altına alınmış pek çok kültürel varlık ilçede yer almaktadır. Mamure Kalesi, Mamure Hamamı, Anemurium Antik Kenti, Alaaddin Camii, Ala Köprü, Tarihi Anamur Evleri, Akarca Hanı, Alta Kapı Hanı, Çoban Kalesi, Boncuklu Kale, Filir Kalesi, Kızıl Kilisesi, Azitepe, Anıtlı Gözetleme Kulesi, Otak Şapeli, AyvasılŞırdarcı, Halkalı Kalıntıları, Ninfeum, Zavrak Taş, Tol Kervansaray, Kudret Kalesi ve Cennet Koy Anamur sınırları içerisinde kalan ve turizm açısından değerli başlıca kültürel varlıklar arasında sayılabilir (www.mersinkulturturizm.gov.tr).

4.3.2. Dark(Karanlık) Turizmi

Dark (karanlık) turizm ya da Türkçe ifadesi ile hüznün turizmi ölüm, felaket ve yokluk ile ilgili olarak, yakın veya uzak geçmişte meydana gelen ölüm ve üzüntünün turizm için kullanılması anlamına gelmektedir (Aleaddinoğlu & Aliagaoglu, 2007: 215-225).

Anamur ilçesi sınırlarında yer alan Titiopolis Antik Kenti ve Nekropolü, Kandacık Nekropolü, Demiroluk Nekropolü, Köristanlık, Arap Çukru ve gibi tarihi mezar unsurları ile kalıntılar hüznün turizmi kapsamında değerlendirilebilecek turistik arzlar arasındadır (Çetingöz & Temiz, 2018:5).

4.3.3. Etkinlik Turizmi

Etkinlik turizmi; günümüzde turistik destinasyonların turistik talebini artırabilmek ve rekabette ön planda olmak için kullandıkları önemli turistik alternatiflerinden birisidir. Zira turistik talebin gelişimini destekleyen önemli unsurlar; destinasyonlarda gerçekleştirilen etkinlikler, gerçekleştirilen etkinliklerin sayısı ve etkinliklerin niteliği destinasyonların çekiciliklerini arttırması bunun sonucudur (Albayrak, 2013:71).

Anamur'da her sene yapılan muz festivali etkinlik turizmine örnek teşkil etmektedir.

4.4. Gastronomi Turizmi

Gastronomi turizmi, bireylerin asıl motivasyon faktörlerinin içecek ya da yiyecek deneyimlemek olduğu ve bu perspektifte gerçekleştirilen turistik seyahatleri ifade eden bir kavramdır. Anamur açısından da değerlendirilmesi gereken bir unsurdur özellikle son yıllarda katılımcı sayısı hızla artan bir turistik alternatif olarak gastronomi turizmidir. Yöreye uygun yemeklerin tanıtımlarının gerçekleştirilmesi kaybolan yerel yemeklerin reetelendirilmesi sayesinde Anamur turistik arz açısından var olan potansiyelini harekete geirebilecektir. Öte yandan tescilli bir ürün olan Anamur Muz' unun tanıtılması ve Anamur Muzu ile ilgili gastronomik girişimlerde bulunulması da gerekmektedir (Çetingöz & Temiz, 2018:75).

Uygarlık ölüsünü gösteren en önemli kriter' mutfakların çeşit bakımından çok zengin olmasıdır. Yemek eşitleri açısından, Türkler mutfağı oldukça zengindir. Yörük obalarında ve köylerde yemek yeneceği zaman yere, "somat" denilen dokuma yayėı serilir. Yörenin tereyağı ile yer fıstığı, susam ve zeytinyağları yapılan yiyeceğe özel bir tat ve çeşni katar (Kuzu, 2010:364).

Özel günler başta olmak üzere darı veya buğday dövmesi, keşkek sıkça yapılan yemeklerdendir. Her malzemeyi farklı kazanda keşkeği büyük kazanlarda pişirerek yapmaktadırlar. Bir kazanda tavuk veya et pişirilirken diğer kazanda da darı veya buğday pişirilmektedir. Pişen et daha sonra darı veya buğdaya karıştırılarak soğumaya yakın et suyu ve yoğurt ile son şekli verilip ikram edilmektedir (Erdem, 2014).

Anamur'un iklim ve bitki örtüsünün çok elverişli olması sebebiyle bunlarla beraber zengin bir ot ve mantar kültürü bulunmaktadır. Unlu mamuller ve sebze daha çok tkutilmektedir. Eski yaşantılarının izlerini yağ tüketime çok taşımamaktadır. Yer fıstığının çok fazla üretildiği bir yöre olan Anamur'da geçmişte ayçiçeği ve zeytinyağı neredeyse hiç kullanılmamakta yöredeki fıstık işleme değirmenlerinden çıkarılan fıstık yağı kullanılmaktadır (Çetingöz & Temiz, 2018).

4.4.1. orbalar

Genellikle Türklerde yemek çorba ile başlar. Mesel, 1844 yılında basılan ve ilk basılı yemek kitabı olan "Melce't-tabbh'n" adlı yemek kitabı "orba" eşitleriyle başlar(Kuzu, 2010: 365).

Ayran orbası, bulgur orbası, karışık otlu çorbalar, maş orbası, , soğan orbası, sütlü çorba, sütlü tarhana orbası, yoğurt orbası, yumurta orbası, tarhana orbası, topalak orbası Anamur'da yapılan çorba çeşitlerindedir (Kayabaşı, 2008).

4.4.2. Yemekler

Türk mutfağında gerek eskiden gerekse şimdi en çok beğenilen yiyecekler, börek ve çeşitleri, hamurdan yapılan tatlılardır. Et ise çoğunlukla buğday, bulgur, pirinç hamurla birlikte yapılır. Et yemeklerinden birisi de dövülmüş buğdayla yapıp yine geleneksel Türk mutfağına aittir (Kuzu, 2010, 368).

Keşkek, Övelemeç, kısır, batırık, ağız, saç tava, yahni, soğan yahnisi, geyik dılgacı, böğrölce, hülük, bakla boronası, tökmeken Anamur'a özgü Anamur'da yapılan yemekler arasındadır (Gölgeli-Kart, 2016).

4.4.3. Bitki Yemekleri

Akdeniz, ülkemizde tabiat şartlarının bitkileri yetiştirmek için en uygun olduğu bölgelerinden biridir. Bitki çeşitliliğinin Anamur'da bu kadar zengin olması doğaldır. Soğan, sumak ile birlikte salatası da yapılır. En çok görülen bitkiler; ısırgan, roka, kuzukulağı, maydanoz, gölevezdır. Kuzukulağı, sulak arazilerde, çayırılık yerlerde yetişir. Rengi yeşil, kahverengi tonlarında ıspanağa benzemektedir. Şehriyeli ısırgan, pirinçli çorbalara nane ile birlikte ya kuru ya da taze olarak ufak parçalar halinde doğranıp ilave edilerek pişirilir. Maydanoz, yemek ve her türlü salatada kullanılır. "Zeytinyağlılar", yörede bitki yemekleri olarak geçer. Gölevez, Anamur ve Bozyazı ilçelerinde bol miktarda yetişen, patates türü yumrulu bir bitkidir. Yumurta büyüklüğünden yumruları olup, üç-dört kilograma kadar çıkabilen bir bitkidir (Kuzu, 2010: 374).

Yörede yetişen diğer bitkiler ise; turp otu yemeği, semizotu, böğrölce, susamlı gövelek, tarhana başı, selleme(su teresi), küncülü turp otu, çetreviz, gıvrışık, pancar sarması, mümüncük, gelin yemişidir(Gölgeli-Kart, 2016).

4.4.4. Börekler ve Sıkmalar

Ekmek ve ekmekle yapılan börek ve sıkmalar yörük yiyecek kültüründe en önemli yeri tutar. Börek ve sıkmalar genelde yoğrulmuş hamurun senid üzerinde oklava ile açılması ve ateş üzerine ekmek şişi ile taşınarak saçta pişirilmesi ile yapılmaktadır. Yörede börekler buğday unu ile yapılan börekler, darı (mısır) unu ile yapılan börekler olmak üzere ikiye ayrılır. "Kapama" mısır unu ile yapılan böreklerdir. Yöre de katmer tüketilir. Katmer; hazırlanmış olan buğday bazlama hamurunun içerisine pekmez, şeker veya bal konulup ateşte pişirilirse bu yiyeceğin adı katmer olur. Böreklerin içerisine ısırganın, baklanın, tökmekenin taze yaprakları da konur (Kuzu, 2010).

4.4.5. Tatlılar

Heleş, samsıra, dökmecik, Anamur kurabiyesi, gaygana, bulamaç-palize, un helvası, kıvrım tatlı, pekmez helvası, fıstıklı pekmez helvası Anamur yöresinde yapılan ve tüketilen tatlılardandır (Kuzu, 2010).

4.4.6. Çerezler ve Atıştırmalıklar

4.4.6.1. Gavurğa

Arpa, mısır, buğday, yer fıstığı, nohut, çavdar, küncü (susam), melengiç (çıtılık) bir tavada kavrulur. Bir miktar su pişme kıvamına gelince atılarak, tuz serpilir (Kuzu, 2010:376).

4.4.6.2. Kavut

Genellikle kavutlar çoban azığı olarak da anılır. Bölgede yetişmekte olan yer fıstığı, susam gibi ürünlerden hazırlanan güzel bir ekmek katığıdır. Kavrulmuş olan yer fıstığı ve susamlar el dibeklerinde dövülerek ince toz haline getirilir. Badem, ceviz de kavutların içine dövülerek ilave edilebilir (Kuzu, 2010:376).

4.4.7. İçecekler

Anamur'da en çok tercih edilen içecekler arasında ayran ve şerbet çeşitleri yer almaktadır. Karsambaç, kenger kahvesi, heleş ve samsıra da içecekler arasındadır (Kuzu, 2010:376).

Kaynar, tuluk ayranı, batırma çay, gül damlası(İtır), Çıtılık kahvesi, Ardıç dalı çayı, erik turşusu da diğer tüketilen içecekler arasında yer almaktadır (Gölgeli-Kart, 2016).

4.4.8. Sağlıkla ve Sağaltmayla (Tedavi) İlgili Yiyecek ve İçecekler

Hastalıklardan korunmak ve hastalıkları tedavi etmek konusunda insanoğlu doğada var olan birtakım şifalı ot, bitki ve yiyecek-içeceklerden yaşam boyu edindiği deneyimlerden yararlanmıştır (Artun, 2012: 245-247).

Yalamık, eyil, su palizesi, boynuz pekmezi, andız pekmezi, eşek kekiği(dağ kekiği), gölevez, zeytinyağı, ardıç giliği (çekirdeği), ardıç çekirdeği, okalıptüs yaprağı, biberiye çayı, çıtılık, gölevek, loğusa şerbeti(kaynar), burçak, özyağı yörede tedavi amaçlı kullanılan yiyecek ve içeceklerdendir(Gölgeli-Kart, 2016).

4.4.9. Mutfakta Kullanılan Yöreye Özgü Araç ve Gereçler

Yiyecek içecek kültürü Anamur'un diğer yörelerine göre farklılık gösterdiği gibi yiyecek içecekleri pişirirken veya tüketirken kullandıkları araç gereçlerde farklılıklar göstermektedir. Genellikle tahta ve bakırdan yapılan araç gereçler günümüzde halen kullanılmaya devam etmekle birlikte yerlerini yavaş yavaş modern metal araç gereçlere bırakmaya başlamıştır. Senit, oklava, şiş, sıranı, haranı, solku, çomça, musandıra, yaba, tuluk, bişşek, yanık, çençere, ştea, mendil, somat, skarpıla, gözer, diyren, döğen, taş dibek, ahşap dibek, gara çençere, sitil, helke, sayıcak, dilimli tas, ala gaşık, terek, kefki, desti, güğüm, ırbıkmutfakta kullanılan yöreye özgü araç ve gereçlerdir (Gölgeli-Kart, 2016).



5. ANAMUR'UN TARİHİ VE KÜLTÜREL DEĞERLERİ

5.1. Antik Kentler

5.1.1. Anemurion Antik Kenti

En uç noktada Anadolu'nun güneyindeki bulunan Anamur Burnu'nun, doğuya bakan yamaçlarında kurulan Anemurium'un geçmişi ile ilgili kesin bir bilgi olmamasına rağmen, kentin yazılı kaynaklarda MÖ 4'üncü yüzyıllarda kurulduğu varsayılıyor. Kent, İngiliz Albay Francis Beaufor'un, Akdeniz'de 19. yüzyılda yaptığı keşifler sırasında tanınmış olup, 1960 yılında Kanada Toronto Üniversitesi'nden Elisabeth Alfoldi Rosenbaum tarafından yüzey araştırmaları başlatılmış. Daha sonra Kanada British Columbia Üniversitesi'nden Prof. James Russel başkanlığında sürdürülen restorasyon ve kazı çalışmalarına ise 1998'de son verilmiş. Aşağı ve yukarı kent olmak üzere iki bölümden oluşan Anemurium'da göz alıcı yapılar arasında surlar, 3 hamam, 900 kişilik oturma yeri bulunan odeon (konser salonu) ve 60 metre genişliğinde tamamlanamamış tiyatro yer alıyor. MS 1. yy'da çevresinde ilk kez surların yapıldığı ve rüzgârlı yer anlamına gelen antik kent, kısa bir süre Kommagene Kralı IV. Antiochos (MS 38-72) egemenliğine de girmiş. Tarih boyunca Araplar, Sasaniler ve İsaerialılar egemenliğine giren bölge, 12. yy'dan itibaren Karamanoğulları ve Selçuklularla Türk hâkimiyeti ile tanışmıştır (www.anamur.gov.tr/anamurium-antik-kenti).

Bölge MS 13. yüzyılda Türklerin kontrolüne girmiştir. Türk egemenliği o günden bugüne devam etmektedir (Kerem, 2007: 265-266). Daha sonra Kanadalı Prof. James Russel tarafından diğer bilimsel çalışmalar ve kazılar sürdürülür. Kazı çalışmalarına 2000 yılında ara verilmiştir (Uysal, 2003: 33).

En muhteşem yapılar antik tiyatro, odeon, özel ev ve kilise yapıları olan surlar, dört adet hamam, aşağı kentte yer alır. Rıhtım duvarı, kayalıkların eteği ve kamu binalarının güney tarafı arasında bir agora yapısı olduğu düşünülmektedir. Kentte ayrıca çok sayıda mezar yapısından oluşan bir nekropolis alanı bulunmaktadır (Akurgal, 1970: 341).

Girişler tonoz ve kemerlerle desteklenmiştir. Tiyatronun batısında halk hamamı yer almaktadır. İki yüzme havuzu ile üç ısınma holü bulunmaktadır. Deniz ile Nekropol alanı arasında kalan ikinci bir hamam daha bulunmaktadır. Ön sahanın tabanında ve iç mekânlarında mozaikler bulunmaktadır. Odeonun güneybatısında Gymnasion yer almaktadır. Geometrik desenlerle süslenmiş mozaiklerle bütün tabanı kaplıdır. Üç tarafı stoalarla çevrili 100 metre uzunluğunda ve yaklaşık bin metrekarelik bir alanı kaplamaktadır (www.kulturportali.gov.tr/türkiye/mersin/gezilecek/yer/anemurium-antik-kenti).

5.1.1.1. Kentteki Yapılar

Surlar: Anemurium'da, 400 m genişliğinde ve 1,5 km uzunluğunda ve kenti çevreleyen şehir surları, arazinin eğimine uyum sağlayacak şekilde inşa ortaya çıkarılmıştır. Doğu yönündeki surlar kulelerle desteklenmiştir. Beyaz renkli, kesme taş Helenistik döneme ait gözetleme kulelerinde kullanılmıştır (Kayabaşı, 2008).

Odeon: Tiyatro'nun karşısında yer alan odeon, iki girişli ve dikdörtgen planlıdır. Oturma yerleri yaklaşık 900 kişilik yarım daire şeklindedir. Oturma gurupları altındaki kapılar, mozaikli ve tonozlu koridora girişi sağlamaktadır. Orkestraya bu koridor bağlanmaktadır (www.kulturportali.gov.tr/turkiye/mersin/gezilecekyer/anemurium-antik-kenti).

Tiyatro: Arazinin durumundan istifade edilerek yamaca yaslanan Odeon'un kuzeyinde yer alan tiyatrodan günümüze pek fazla bir şey kalmamıştır. Oturma yerlerinden izler kalmayan yamaca dayalı tiyatronun şu an sadece çevre duvarlarını görebiliriz (Kayabaşı, 2008).

Gymnasium: Kentte bütün zemini geometrik figürlerle süslenmiş ve odeon'un güneydoğusuna konumlandırılan Palaestra yapısı bulunmaktadır. "Yaklaşık 1000 metrekarelik bir alanı kaplar" (Uysal & Alan, 1992).

Hamam: Sağda teras üzerinde, tiyatronun batısında kurulmuştur. MS 3.yy'ın ilk yarısında bu hamam, inşa edilmiştir. İki yüzme havuzu ve üç geniş ısınma holünden meydana gelmiş olup iki katlıdır. Tonozlu mekânlar alt katta bulunmaktadır. Hypokaust hamamın ısıtma sistemidir. Hamam yapısında; havuz, sarnıç, tuvalet, lavabo ve gibi diğer yapılar da bulunur. Yatay künklerle yapı içinde su dağıtımı sağlanır. Isıtılacak odaların altındaki merkezi bir bölmede odunya da odunkömürü yakılır ve böylece sıcak gazın döşemenin altındaki boşluklarda dolaşmasıyla odaların ısıtması sağlanırdı (Kayabaşı, 2008).

Nekropol Alanı: Kente girmeden önce sağ tarafta tek ve çift katlı, eve benzer beşik tonozlu yapılar görülür. Fakat bunlar ev değil Anadolu'daki Roma mezarlıklarının en iyi korunmuş örneklerindedir. Nekropolis, bu mezar yapılarının bütününe denir. Beşik tonozlu yapılar nekropolün genelinde hâkimdir ve mezarların çoğunun tonozları olduğu gibi durmaktadır. Anamurion'da bir kısmı olduğu gibi kullanılmış veya işlenmiş moloz yerel kireç taşı bloklar kullanılmıştır. Bu da Anemurion mezarlarının daha erkene tarihlenebileceğini diğer komşu şehirlerde yapılan yüzey araştırmaları sonucunda göstermiştir. Cepheler ve arka duvarlar taşları tümü ile örtmeyen ince bir sıva tabakası ya da harçla kaplanmıştır. B bölgesi olarak adlandırılan alandaki mezar yapılarının yan duvarları tonozla kapatılmış ve yükseltilmiştir. Bu mezarlar bir çeşit semerdamlı bir yapı görünümünde, düz veya da kavislidir. Mezarların çatıları, bir tür beton ile kaplanmıştır ve bazen çakıl taşı ile kuvvetlendirilmiştir (Çetingöz & Temiz, 2018: 173-174).

Erken Hıristiyanlık dönemine ait birkaç kilise kalıntısına kentin içme suyunu sağlayan su kemerleri dışında da saptanmıştır. Pişmiş toprak insan yüzü yağ kandilleri müze de sergilenen Anemurium buluntularının en ilginç grubunu oluşturur. Bunun dışında süs eşyalarından oluşan kemik ve bronzdan yapılmış bazı mezar armağanları, Bizans çağına ait halk sanatını yansıtan çeşitli malzemelerden yapılmış objeler Roma çağına ait olan tunçtan yapılmış tanrıça Athena biçimli bir kantar ağırlığı, diğer önemli buluntular arasında yer alır (www.anamurunesesi.com/tarihdogu/muze/anamurmuze.htm).

Aşağıdaki tablo da Anemurium Antik kentine gelen son 5 yılın ziyaretçi sayısı verilmiştir.

Tablo 5.1:Anemurium Antik Kenti 2017-2021 Yılları Toplam Ziyaretçi Sayısı

Anemurium Antik Kenti	Yerli Paralı Ziyaretçi	Yerli Parasız Ziyaretçi	Yabancı Paralı Ziyaretçi	Yabancı Parasız Ziyaretçi	Müze Kartlı Ücretsiz Ziyaretçi	YILLIK TOPLAM ZİYARETÇİ
2017	17684	7353	819	0	2650	28506
2018	18048	10533	2085	25	470	31161
2019	18998	6138	488	0	0	25624
2020	13019	6070	131	0	1992	21212
2021	14175	16828	180	0	1779	32962

Kaynak: Anamur Müze Müdürlüğü 2017-2021

Anemurium antik kentine 2017-2021 yılları arasında gelen turist sayıları yukarıdaki tabloda verilmiştir. 2017 yılında yerli turist sayısı toplam da 25037 kişi olup bunların 17684 ünü ‘ Yerli Paralı Turist’, 7353 ünü ‘Yerli Parasız Turist ‘ oluşturmaktadır. Yabancı turist sayısı ise toplam da 819 kişi olup, bunun 819 unu yabancı paralı turist oluşturmaktadır. Müze kartlı ücretsiz ziyaretçi sayısı ise 2650 dir. Bu durumda tabloya bakılıp karşılaştırma yapıldığında 2017 yılında yerli ziyaretçi sayısı yabancı ziyaretçi sayısından fazladır.

2018 yılında antik kente gelen toplam yerli turist sayısı 28581 kişi olup, bunların 18048’ i ‘ Yerli Paralı Turist’, 10533 ini ‘ Yerli Parasız Turist’ oluşturmaktadır. Yabancı sayısı toplam da 2110 kişi olup, bunların 2085 ini ‘ Yabancı Paralı Ziyaretçi’ , 25 ini ‘Yabancı Parasız Ziyaretçi’ oluşturmaktadır. Müze kartlı ücretsiz gelen ziyaretçi ise 470’dir. Bu verilere göre 2018 yılında antik kente gelen yerli turist sayısı yabancı turist sayısından fazladır.

2019 yılında antik kente gelen toplam yerli turist sayısı 25136 kişidir. Bunların 18998’i ‘ Yerli Paralı Turist’, 6138’i ‘ Yerli Parasız Turist’ oluşturmaktadır. Toplam yabancı turist sayısı 488 kişidir. 2019 yılında gelen yerli turist sayısı yabancı turist sayısından fazladır.

2020 yılında antik kente gelen toplam yerli turist sayısı 19089’dur. Bunlardan 13019’u ‘Yerli Paralı Turist’, 6070’i ‘ Yerli Parasız Turist’ tir. Toplam yabancı turist sayısı ise 131’dir. Müze kartlı ücretsiz gelen ziyaretçi sayısı ise 1992’dir. Buna göre antik kente gelen yerli turist sayısı yabancı turist sayısından fazladır.

Son olarak 2021 yılındaki istatistiklere bakılırsa; toplam yerli turist sayısı 310083'dür. Bunlardan 14175'i 'Yerli Paralı Turist', 16828'i 'Yerli Parasız Turist'dir. 'Yabancı Paralı Ziyaretçi Sayısı' ise 180'dir. 'Müze Kartlı Ücretsiz Ziyaretçi' ise 1779'dur. Buna göre 2021 yılında Anemurium antik kentine gelen yerli turist sayısı yabancı turist sayısından diğer yıllarda olduğu gibi bu yılda fazladır. Son 5 yılın ziyaretçi istatistikleri karşılaştırıldığında antik kente en fazla turist 2021 yılında gelmiştir.

5.1.2. Şıhardıcı

Tamamen bu yerleşim yeri tahrip olmuş durumdadır. Kalıntıların ismi, "ardıç" ve "şeyh" ve kelimelerinden türemiştir. Bir tarikatta en yüksek dereceye ulaşmış kişi, şeyh, tarikat kurucusu, tarikat büyüğü gibi anlamlara gelmektedir. Ardıç ağacı, yapraklarını kışın da dökmeyen, sevgililerden güzel kokulu, kara, yuvarlak, yemişleri ilaç olarak kullanılan bir ağaçtır. Dinlenmek ve gölgelenmek için ardıç ağacının etrafı oldukça uygundur. Yöre halkınca burası, bu açıdan kutsal kabul edilir." Şeyh ardıcı"adı daha sonra "Şıhardıcı" şekline dönüşmüştür. Dini eğitim ardıç ağacı kenarında verilmiştir (Kuzu, 2010).

5.1.3. Abanoz Kalıntıları

Abanoz yaylası; Ermenek karayolunun 60. kilometresinde yer almaktadır. Artık ayakta duran hiçbir binası kalmamış Abanoz yaylasını çevreleyen hâkim tepeler üzerinde, son derece tahrip olmuş kent kalıntısına rastlanmaktadır. Aynı zamanda insanlar tarafından oyulmuş olduğu düşünülen birçok kaya oyuğu da Abanoz yaylasında bulunmaktadır. Yolun solundaki hâkim tepelerde bir kısmı yer almaktadır. "Sandık Taşı" bunlardan birisidir. Kare biçiminde, sandık şeklinde oyulmuştur (Anamur Kaymakamlığı, 2000).

5.1.4. Halkalı Kalıntıları

Halkalı yaylasında bulunan tarihi kalıntılardır. Yerleşim yerinden çok Roma dönemine ait üçgen alınlıkla ve sütunlu kaya mezarlarına burada da rastlanmaktadır. İsmi Halkalı yaylası, bu nekropol' den almıştır. İç içe geçirilmiş kayalar görünümünde mezarlar, olduğu için bu isimle anılmıştır (Kuzu, 2010).

5.1.5. Demir oluk

Demir oluk denilen güzel çeşmelerin yer aldığı mevkide, Anamur-Ermenek karayolunun 17. kilometresinde yer alan kalıntılardır. Mezarlar burada da diğer yayla bölgesinde olduğu gibi üçgen alınlıklıdır. Dekorlar sütun ve payelerle de verilmiştir(Kuzu, 2010).

Kaya mezarları Demiroluk kalıntıları içinde ilk dikkati çeken blok kayalar üzerine oyularak yapılmıştır.Mezarların cepheleri üçgen alınlıklı olup, paye ve sütunlarla dekorlandırılmıştır(www.anamurunsesi.com/tarihdogu/muze/diger.htm).

İçi boş oluk, içinden su ya da sıvı akan çubuk, boru anlamı taşımaktadır. Bu isim bir başka görüşe göre, bulunduğu yerde yer alan demir bir oluktan gelmiştir (Anamur Kaymakamlığı, 2000).

5.1.6. Köristanlık

Akpınar yaylası, Anamur-Ermenek Karayolu üzerinde en büyük yayla yerlerinden birisidir. Şehir ve dağın yamaç kesimlerde bulunan bu antik kent nekropol sahalarından oluşmuştur. Çok sayıda kaya mezarı şehir kalıntılarının kuzeybatı yönünde yer almaktadır. Toprak anlamında kullanılan “İstan” Farsça yer anlamı sağlayan bir ektir. “Anlamı uzak demektir”. Bulduğu yer itibariyle bahsedilen alan sote bir yerdedir (Kuzu, 2010).Antik kent yamaçlarda bulunan nekropol sahalarından ve yukarı şehir (akropol) meydana gelir (mersin.ktb.gov.tr/TR-73139/anamur.html).

5.1.7. Kalın Ören Antik Kenti: Titiapolis (Tritopolis)

Anamur’a 5 km mesafede, Anamur’un kuzeybatısında, bugün Anamur’un bir mahallesi durumunda olan Kalın ören köyünün içinde ve kuzeyinde hâkim tepeler üzerinde çok geniş bir alana yayılan Kalın ören Harabeleri bulunmaktadır (Kayabaşı, 2008).

Terence Bruce Mit Ford ve George Evrat Bean 1964-1968 yılları arasında Kilikya’da yaptıkları incelemeleri sonucunda hazırladıkları Batı Kilikya’da bulunan antik yerleri gösteren haritaların da bugünkü Kalın Ören köyünün yerini Titiopolis olarak işaretlenmiştir (Gölgeli-Kart, 2016).

Anamur-Bozyazı karayolunda, kalenin yol aşırı kuzeyinde bulunan hamam yapısına baktığımızda; Hamam’ın giriş bölümü yıkılmış, sıcaklık ve ılık ve bölümleri oldukça sağlamdır. Burasının Mamure Kalesi ile bütünlük oluşturan bir yerleşim merkezi olduğunu hamam ve çevresinde yer alan bazı temel izlerden görmekteyiz. Mimari açıdan küçük ölçekli, bina klasik

Türk hamamlarının güzel bir örneğini teşkil eder. Yer yer ahşap hatıllarla takviyelenmiş sıralı moloz taşlar ve Horasan harcıyla yapının duvarları, örülmüştür(Kayabaşı, 2008).

5.2. Mağaralar

5.2.1. Çukur pınar Mağarası

Anamur'un kuzeyinde 1880 metre yükseklikte 46 km uzaklıktadır. Çukurpınar yaylasında Taşeli platosundaki Su gözü yakınındadır. 1990 yılında bulunan ve mağaranın, Türkiye'nin en büyük mağarası olduğu söylenerek tahmin edilenden de büyük olabileceği söylenmektedir."Son araştırmalara göre 924 metreye kadar inilmiştir." Mağaracılar tarafından yapılan araştırmalar halen devam etmekte olup, şimdiki araştırmalara göre dünyanın ikinci büyük mağarası durumundadır (Gölgeli-Kart, 2016).

5.2.2. Köşekbükü Mağarası

Ova başı köyünde Anamur'un 9 km kuzeybatısında bulunan bu mağara, 500 m²lik alana sahiptir. Tahminen mağara 2000 yıllık bir geçmişe sahiptir. Mağaranın astım hastalığına iyi geldiği düşünülmektedir. Hacim basıncı 762 mm. nem oranı %80 ve sıcaklığın 18 derece olduğu Köşekbükü Mağarası 3 bölümden meydana gelmiştir. Huzur, Birinci bölümünün adı Şifa, ikinci bölümünün adı Dilektir üçüncü bölümünün adıdır (Gölgeli-Kart, 2016).

5.3. Diğer Tarihi Yapılar

5.3.1. Ayvasıl

Anamur - Ermenek karayolundan 2 km. uzaklıkta, sağda bir hamam, basit kale surları ve yapı kalıntıları yer alır (mersin.ktb.gov.tr/TR-73139/anamur.html). Bu yapının isminin yöre halkı Roma döneminin ünlü komutanı Ayva Asilli'den geldiğini söylemektedirler. Bu isim zamanla "Ayvasıl" şekline dönüşmüştür (Kuzu, 2010:14).

5.3.2. Deniz Feneri

Fransızlar tarafından 1911 yılında yapılmıştır. Halen aktif durumdadır (Gölgeli-Kart, 2016).

Anamur Burnu'nda inşa edilmiş olup, güneyin uç noktası Orta Akdeniz'de ilerleyen gemilere yol gösterir. Anamur'da çevre düzenlemesi yapılarak Köşekbükü Mağarası ziyaretçilere

açılan ilk mağaradır. Ova başı köyünü geride bıraktıktan sonra Anamur'un 15 km batısındaki ormanlık alanda bulunur. 4. zamandan kalmış tabakalansız kaya parçaları ise çevresinde bulunur. 500 m genişliğinde olan mağara; dilek, huzur ve şifa olarak isimlendirilen üç bölüme ayrılmıştır. Diklikler ve içi sarkıklar dolu olan mağaranın iç ısı 18 derecedir ve içerideki nem oranı %80-82 dir. Köşekbükü Mağarası bu özelliklerinden dolayı şifa dağıtan bir mağara olarak bilinir. Çevresine ise ziyaretçilerin ihtiyaçlarını karşılamak üzere piknik alanı, kır kahvesi ve bungalov tipi evler yapılmıştır (Kayabaşı, 2008).

5.3.3. Cennet Koyu

Koy, gölün, denizin küçük girintiler biçiminde karaya doğru sokulduğu yere, küçük körfeze "koy" adı verilir. Muhteşem bir koyun kucağında bu yapı kurulmuştur. Bu ismi güzelliğinden dolayı almıştır (Kuzu, 2010: 17).

5.3.4. Azı Tepe

Çarıklar köyü sınırları içerisinde konumlanmaktadır. Yukarı ve aşağı şehir olmak üzere, ören yerindeki kent dokusu ikiye ayrılır. Yukarı şehirde ince sur duvarlarının içinde sadece nekropol ve sivri tonoz örtülü sarnıçlar vardır. Ören yerinin en doğusunda MS 4-5 yy. 'da tarihlendirebileceğimiz bir kilise, güney doğusunda ise dört mekânla bir hamam bulunmaktadır (Kayabaşı, 2008).

Bugün için ormanlar arasında bir yangın gözetleme kulesi bu tepenin en uç noktasında bulunmaktadır. Çarıklar beldesi, Azı Tepe'nin batıya Anamur'a doğru bakan yüzünde ise yer alır. Azı Tepe kalıntıları Çarıklar belde sınırları içerisinde yer almaktadır. Moloz taşlardan yapılmış olan beşik tonozlu bir hamam yapısı ayrıca ören yerinin Güneydoğusunda mevcuttur (Anamur Kaymakamlığı, 2000).

5.3.5. Göz Taşı

Sarıdana Köyü sınırları içerisinde Anamur'un batı kısmında yolun solunda yüksekçe bir tepe üzerinde aşırı tahrip olmuş şekilde yıkıntılara rastlanmaktadır. Hangi işlevler için bu mimari yapıların yapıldığı anlaşılamamıştır (Kuzu, 2010:18).

5.3.6. Kızıl Kilise

Kızıl kilise Kar gedik dağı'nın doğu yamaçlarına kurulmuş olan Kızılaliler köyünün içinde yer alır. Üç sahınlı olarak inşa edilmiş olan bazilika ören yeri içerisinde görülmektedir. Bölgeye göre toprağın rengi de daha kırmızıdır (Kuzu, 2010: 20).

Narteksi yıkılmış olmasına karşın ören yerinde bulunan üç sahınlı küçük kilise yan duvarları tamamen ayakta. Sütunlarla desteklenen yapıda yan sahınlara geçiş yuvarlak kemer gözleri ile sağlanmaktadır (Kayabaşı, 2008).

5.3.7. Kandacık Nekropolü

Roma dönemine ait diğer tarihi yapı kalıntıları ve küp biçiminde mezarlar bu bölgede yer almaktadır. Coğrafi terim olarak Kandacık, karstik erime sonucu derin ve dar bir şekilde oyulmuş arazi yapısı için kullanılır çukurumsu yer anlamındadır. Tüm Taşeli boyunca Akdeniz'de bu şekilde yapılara rastlamak mümkündür. Bir kentin hemen dışında yer alan mezarlık alanına Nekropol denmektedir(Kuzu, 2010:18).

5.3.8. Arap Çukuru

Arap Çukuru denen mevkide Çukur Abanoz köyü yakınlarında, yüksek dağ tepelerindeki kayalar üzerinde yerleştirilmiş lahitlerin oyuklarına ait oymalar bulunur. Üçgen çatılı ve haç kabartmalı kaya mezarları ören yerinde rastlanır (mersin.ktb.gov.tr/TR-73139/anamur.html).

Bir dönem burada Yörüklerin bir kolu olan Araplar sülalesi konaklamıştır. Esmerlikleri yönünden Araplara benzedikleri için, bu yörük boyunun insanları, bu yapı bu isimle anılmıştır. Oyuk olduğu için ise, "Çukur" ismi konulmuştur. Yörükler tarafından en çok tercih edilen alanlar, çukurda kalan alanlardır. Su bol bulunur, yazın serin olur, soğuk geç gelir (Kuzu, 2010: 19).

5.3.9. Zavrak Taş

Filir Kalesinin yakınlarındadır. Blok taşlardan oluşan coğrafi bir yapı burada yer almaktadır. Gri renkli blok taşlardan, yapı inşa edilmiştir. Bu yapı ritüel amaçlarla kullanıldığı düşünülen, anıt eser niteliğindedir. Ana kayaya oyularak kalker oluşturulmuştur. Tepede, pencerenin hemen üzerinde, hafif yüksekçe taş biçiminde bırakılmış, düzleştirilmiş olan ana kayanın açıklığına rast gelen bölümü ve önde silmelerle süslenmiştir. Üstü açık tünel biçiminde pencere açıklığı vardır. Dikine kesilerek anıtın ön yüzü düzleştirilmiş, arkadaki bağımsız ana kayanın sağ tarafı da kesilerek düzleştirilmiştir. 1990 yılından bu yana ilçede "Zavrak Taş" adıyla

bilinen bu yapı, son derece önemlidir (Kuzu, 2010:19).Eser Hitit dönemine ait olmalıdır anıt ritüel amaçlı kullanıldığı sanılmaktadır (Gölgeli-Kart, 2016).

5.3.10. Çeşme (Nymphaion)

Anıtsal çeşmenin sütunlu cephesinde Sarıdana köyü yakınlarında yer alan ortası aslan ve medusa başlarıyla dekore edilmiştir. Yapı Roma dönemine aittir (Gölgeli-Kart, 2016).

Yunan mitolojisinde Medusa, yeraltı dünyasının dişi canavarı olan üç Gorgona'dan biridir. Bu yapı, Roma döneminde yapılmış olup, sanatsal, anıtsal çeşme anlamına gelen "Nymphaion" olarak adlandırılmıştır. Düşmanlarından korunmak için, Romalılar, efsanevi gücü olduğuna inanılan "Medusa" heykelini, bir uğur olarak çeşmenin başına yapmışlardır (Kuzu, 2010: 20).

5.4.Kaleler

5.4.1. Mamure Kalesi

Anamur'un 6 km güneydoğusunda Mersin-Antalya kara yolu üzerinde deniz kenarında yer alan Mamure Kalesi, M.S IV. yüzyılda Romalılar tarafından inşa edilmiş, daha sonra Bizanslılar ve Haçlılar zamanında genişletilmiştir (Gölgeli-Kart, 2016).

Kalenin bulunduğu yerde 3 ila 4. yüzyıllarda bir Roma yerleşimi olduğu birden çok Anadolu kalesi gibi Mamure Kalesinin antik temeller üzerine kurulduğu iddia edilmektedir. ' Ring Monia ' bu antik kentin adı olarak adlandırılmıştır (Erim, 2015).

16. yüzyıl Osmanlı mimarisinin niteliklerini Karamanoğulları tarafından inşa edilmiş tek minareli cami yansıtır. Tarihi cami onarım geçirmiş olup halen kullanılmaktadır. Karamanoğulları tarafından kalenin kuzeyinde yer alan hamam yapısının da inşa edildiği düşünülür (Kültür ve Turizm Bakanlığı, 2015).

1221 yılında Selçuklu Sultanı Alâeddin Keykubat tarafından alındığı sırada yıkılan kalenin yerine günümüzdeki kale yapılmıştır. Daha sonra Osmanlılar ve Karamanoğullarına geçmiştir. En iyi korunmuş Anadolu kentlerinden biri olup bir kervansaray görünümünde olan Mamure Kalesi, surlar, kuleler, mazgalları ile hala ayakta durmaktadır (Gölgeli-Kart, 2016).

Anamur Kalesi, Selçuklu hükümdarı Alaaddin Keykubat'ın, Ertokus Bey'i Akdeniz kıyısındaki şehirleri alıp Selçukluya bağlaması için görevlendirmesi ile 1228'de fethedilmiştir. Zaman zaman ilçe merkezi olmuşsa da 1869 yılında kesin olarak Kaymakamlık ve ilçe olmuştur.1869 yılındaki süreç öncesinde Konya Sancağı'na bağlı iken tapu, kayıt ve diğer bazı idari işler Ermenek'te yapılmıştır. Kaymakamlık merkezi 1869 yılında olduğunda, bugünkü

Nasrettin (Ören beldesinin mahallesi) köyünde idi. Ancak idarenin kendi işlerine karışmaması için zamanın beyleri Kaymakamlık merkezini şimdiki Çorak denilen yere taşıttırmışlardır. Çorak'ta o zaman Rumlar yaşamakta idi. Fakat Rumların buraları bırakmaları üzerine onlardan kalan bir kilise yıkılarak, hükümet binası inşa edilmiş ve artık Anamur buraya kurulmuştur (Erdem, 2014).

Kalenin beden duvarının üzerinde yer alan tek kitabede 1450 (Karamanoğlu İbrahim Zamani) tarihi yazılıdır. Batı avlusunda onarım görmüş, halen ibadete açık tek minareli tarihi bir cami vardır. İç içe iki sur iki bölümden oluşan kale de ve surlar üzerinde kaleyi bütünüyle dolaşan ve bir taraftan bir tarafa geçişi sağlayan burçlar arasında bir yol bulunmaktadır. Üzerinde 4 büyük, 35 normal olmak üzere 39 kule bulunmaktadır (Gölgeli-Kart, 2016).

Tek minareli tarihi bir cami batı avlusunda halen ibadete açık, onarım görmüş halde bulunmaktadır. İki bölümden oluşan kalede, surlar üzerinde kaleyi bütünüyle dolaşan ve bir taraftan bir tarafa geçişi sağlayan burçlar arasında bir yol ve iç içe iki sur vardır. Temel amacı; evrensel, kültürel ve doğal değerlerin dünyaya tanıtılması ve korunmaları için uluslararası kaynaklardan da faydalanarak gelecek kuşaklara en iyi şekilde aktarılması olan 2012 yılında Mamure Kalesi UNESCO Dünya Mirası geçici listesine alındı (Kültür ve Turizm Bakanlığı, 2015).

Bugün Anamur Müzesi'nde bu kiliseden çıkarılan bir mozaik sergilenmektedir. Solda leopar ve sağda oğlak bir yılanın sardığı palmiye ağacının her iki tarafı bu mozaik üzerinde resmedilmiştir. İbrani bir peygambere atfedilen bir yazıt bu tasvir üzerinde bulunmaktadır. "MS 4. yüzyılın başlarından itibaren inşa edilmeye başlanan bu kiliseler MS 7. yüzyıl ortalarında gerçekleşen Arap akınlarıyla birlikte terk edilmiştir" (Hild & Hellenkemper, 1990: 189'den akt Cevdet Çetingöz & Temiz, 2018).

Son yapılan çalışmalarda Mamure Kalesi C avlusunda 3 farklı evre tespit edilmiştir. Bu evreler Selçuklu- Beylikler, Geç Roma- Bizans ve Osmanlı dönemidir. Aşağıda 2020-2021 yılına ait pişmiş toprak seramik parçalarına ait izler bulunmuştur (Şahin, Özcan ve Sol, 2021).

Şanlı Türk bayrağı bugün kalenin kulesinin tepesinde dalgalanır. Dış kalede, tek kubbeli bir cami ve çeşmesi, merkezi planlı, depolar, sarnıçlar ve askerlerin iskân yerleri bulunur. Kale içinde Hüseyin Gazi'ye ait türbeden bazı yayınlarda söz edilmektedir. Kalenin esas giriş yeri, bugün kullanılan giriş yeri değildir. Esas giriş kapısı dört köşe planlı, iç avlunun kuzeyinde, iki kule arasında kalan yerdir. Altı satırlık bir kitabe ise üzerinde bulunmaktadır (Kayabaşı, 2008).

Mamure Kalesi de Osmanlılar, Selçuklular, Karamanoğulları Romalılar ve Bizanslılar gibi birçok uygarlığa ev sahipliği yapmış ve bu topraklarda o dönemin sosyo-kültürel hayatını yansıtabilen önemli bir kültür mirasıdır. Ancak doğa ve çevre koşullarında meydana gelen değişimlerin sonucu ile Mamure Kalesinin sürdürülebilirliği riske girmektedir. Her ne kadar ciddi restorasyon çalışmaları bu konuda yapılsa da kalenin fiziksel deformasyonunu önleyici bazı önlemlerin alınması gerekmektedir (Çetingöz & Temiz, 2018).

Aşağıda Mamure Kalesinin 2020 yılına ait yıllık toplam ziyaretçi sayısı verilmiştir.

Kaleye toplam da 14716 yerli turist ziyarete gelmiştir. Bunlardan 11206'sı paralı, 3510 u ise parasızdır. Toplam yabancı turist sayısı ise 731'dir. Bunlardan 731'i paralıdır. Müze kartlı ziyaretçi ücretsiz kişi sayısı ise 2234'dür.

Tablo5.2:Mamure Kalesi 2020 Yıllık Toplam Ziyaretçi Sayısı

MAMURE KALESİ	Yerli		Yabancı		Müze Kartlı Ziyaretçi Ücretsiz	YILLIK TOPLAM ZİYARETÇİ
	Paralı	Parasız	Paralı	Parasız		
2020	11206	3510	731	0	2234	17957

Kaynak: Anamur Müze Müdürlüğü, 2020

5.4.2. Boncuklu Kale

200-300 hanelik bir antik köy yerleşimine boncuklu kalenin bulunduğu tepenin yamacında rastlanır. Tepenin doruk noktasında köy yerleşiminin meyilli olarak kurulmuş olması nedeniyle savunma amaçlı olarak oval biçimde yapılmış sur kalıntıları vardır (Kayabaşı, 2008).

Kalenin ortasındaki sarnıç, kalın duvarlı ve tonozludur. Tonozlu ve eyvanlı olarak kale surlarının üst seğirdimlerinin altları düzenlenmiştir. İnşa edilmiş şapel binası doğu tarafında, Boncuklu kale yerleşim biriminde, yer alır. Konutlar ve nekropol alanı Boncuklu kalenin doğusunda yer almaktadır. Belirgin mezar mimarisi özelliğini gösteren yapılara ancak bu nekropol alanı içerisinde rastlanmamaktadır. Aşağıya doğru meyilli arazi üzerinde köy yerleşimi yer almaktadır(Kuzu, 2010: 15).

5.20x5.50 m ölçeklerinde kalenin beden duvarlarının köşelerinde kare plana yakın formda beş adet gözetleme kulesi yer alır. Dinsel amaçlı olarak inşa edilmiş şapel binası boncuklu kale yerleşim biriminin doğu tarafında yer alır. Boncuklu Kalenin doğusunda nekropol alanı ve konutlar yer alır. Ancak belirgin mezar mimarisi özelliğini gösteren yapılara bu nekropol alanı içerisinde rastlanmamaktadır (Kayabaşı, 2008).

Şuan da bu kale tamamen yıkık durumdadır. Yer döşemeleri kaledeki odalarda parça parça göz gözdür. Aynı boyda parçalar, tek tek kireç harç üzerine yerleştirilir (Kuzu, 2010:15).

5.4.3. Çoban Kalesi

Gazipaşa-Anamur karayolunun 15. km'sinde bulunan Çamlı pınar köyünün içinden geçen sık ormanlık içinde stabilize bir yol izleyerek deniz kenarında hâkim bir tepe üzerinde Çoban Kalesi kalıntılarının bulunduğu yere ulaşılır. Orta salona açılan pencere ve kapılar gotik bir etki yaratırlar. Sağır kemerlerle üst kısımlar zenginleştirilmiştir. Ahşap merdivenlerle üst katlara ulaşım büyük bir olasılıkla sağlanıyordu (Kayabaşı, 2008).

Duvarlar da hareketlilik avlu içinde uzun dikdörtgen pencere uygulamalarıyla sağlanmıştır. Yüksek duvarlarıyla iki katlı yapı gotik etki yaratır. “16 – 17. yüzyıllara ait yapı bir Osmanlı derebeyine ait olmalıdır” (Gölgeli-Kart, 2016).

5.4.4. Kudret Kalesi

Kaş yaylasının karşısında Anamur’un yayla kesiminde bir tepe üzerinde (Gölgeli-Kart, 2016). Roma döneminden kalma kale surlarına ve diğer yapı kalıntılarına yaylanın karşısında bulunan tepeler üzerinde rastlanmaktadır. Yapılar tamamen yer seviyesinde ve harap olmuş durumdadır. Birçok zaferler Roma döneminde bu kalede elde edilmiştir. Gücü temsil ettiği için Selçuklu zamanında, ismi “Kudret” olarak anılmıştır (Kuzu, 2010: 14).

5.4.5. Anıtlı (Kaledran) Kalesi

Kaledran Köyü yakınında Mersin Anamur ilçesinin 52 km batısında bulunan kalıntıların bir kaleye ait olduğu sanılmaktadır. Bu kale gözetleme amaçlı olarak kullanılmış ve Bizans döneminde yapılmıştır. Buradaki bir kale kumandanının isminden, Kaledran adı kalmadır (Kuzu, 2010: 15). Yapı, iki katlı ve kesme taştan kalın temeller üzerindedir (mersin.ktb.gov.tr/TR-73139/anamur.html).

Köyün içinden geçen Kaldıran çayının sol kenarında, yerli halk tarafından köşk olarak bilinen oldukça sağlam temel üzerine kalın duvarlarla yapılmış iki katlı, giriş kapısı güneye bakan ve hemen girişin solunda küçük ayrı bir bölümü bulunan bu yapının batı ve doğu istikametinde gözetlemeye yarayan ikişer adet mazgal pencere bulunmaktadır. %40’ı mevcut haliyle tahrip olmakla beraber, yapı olarak çok kalın duvarlarla yapılmış olması yapının sağlamlığını arttırmaktadır (Kayabaşı, 2008).

5.5. Camiler

5.5.1. Ak Cami

1326 da Karamanoğulları döneminde yapılan cami, daha sonra yapılan yivli minaresi ile ilgi çekicidir. Karşısında Karamanoğullarından kalma bir köprü ve bir han bulunmaktadır (Kayabaşı, 2008).

Kesme taştan kubbeli bir cami olup Akarca mahallesinde yer almaktadır. Batı yönünde basık kemerli taşla kapıdan camiye girilir. Taş mihrap girişin tam karşısında fazla derinliği olmayan sağda orijinal olmayan ahşap minber yer alır. Yan duvarlar üzerinde ve köşelerde sağır

sivri kemerli açıklıklarda duvar içine gömülmüş yuvarlak iç dolgu ile geleneksel Türk mimarisinde pek görülmeyen tarzda kubbeye geçiş sağlanmıştır (Kuzu, 2010: 17).

Üçgenimsi payandalarla sağır kemerlerin ayakları desteklenmiştir. Cami ilçe merkezinde olup halen ibadete açıktır. Türk mimarisinde kubbe eteğinin yanlarını çeviren, kale burçlarına benzer açıklıklar geleneksel çok az rastladığımız uygulamalardır. Yapı fonksiyonu bir olasılığa göre değişik bir yapıdan camiye çevrilmiştir (Karagöl, 2002: 30).

5.6. Kervansaraylar

5.6.1. Akarca Hanı

Ak Caminin karşısında Akarca Mahallesinde yer alan yapı moloz ve kayan taşından inşa edilmiş olup, tonoz örtülü ve tek sahınlı bir yapıdır (Gölgeli-Kart, 2016). Su açısından bereketli ve yokuşta olması olmasından dolayı, tarih boyunca Yörüklerin vazgeçilmez uğrak yerlerinden olmuştur (Kuzu, 2010:13).

5.7. Köprüler

5.7.1. Ala Köprü

14.yüzyılda Karamanoğulları tarafından yaptırılmış yazıtı olmayan köprü, bir mimarlık harikasıdır ve halen kullanılmaktadır. Teknik olarak Ala köprü çok uygun bir yere kurulmuş bulunmaktadır. Bu köprü farklı özellikteki, renkli, alacalı taşlardan örüldüğü için “Ala köprü” ismiyle anılır (Kuzu, 2010:16).

Dragon Çayı üzerinde Ala Köprü, Anamur – Ermenek kara yolunun 13. km’sinde yer alır. Tek gözlü ana yatak üzerinde 19,65m açıklığında bir köprüdür. Ana kemerin yapısı, sağlam traverten malzemeyle ve çok önemli bir işçilikle yapılmıştır (Gölgeli-Kart, 2016).

Ala Köprü akarsu çevresinde yarattığı değişik ve etkili havayı bozmayan doğal güzelliklerle çevresindeki bitki örtüsüyle bütünleşme başarısını gösteren bir mimarlık harikasıdır. Taşkın suları boşaltmak için köprünün ana kemer açıklığının dışında bir boşaltma gözü doğu tarafa yerleştirilmiştir. Ana kemerin yapısı çok sağlam traverten, işçilik ve önemli bir malzeme ile başlı başına bir özellik ve değer ifade eder (Kayabaşı, 2008).

5.8. Müzeler

5.8.1. Anamur Müzesi

1976 yılında Yalı evleri Mahallesi'nde tahsis edilen 2630 metre karelik arsa üzerine müze binasının il temeli atılmıştır. 1983 yılından 1989 yılına kadar uzun süre yarım inşaat şeklinde kalan binanın inşaat işlemleri sürdürülmüştür. Müze binasında üst katta idari odalar, fotoğrafhane, konferans salonu kütüphane, alt katta kafeterya, etnografi arkeolojik bölümler eski eser depoları ve laboratuvar yer alır. Müze etnografya ve arkeoloji bölümlerinden meydana gelmiştir. Arkeolojik eserlerin gösterildiği salonda Anemurium Antik Kenti kalıntıları ve buluntularının dışında Silifke ve Alanya müzelerinden getirilen yöreye özgü eserler bulunmaktadır. Müzedeki belli başlı eserler arasında; Nagidos ve Kelenderis antik kentlerinin mezar buluntuları, MS V. yüzyıla tarihlendirilen zemin mozaiği, MÖ IV - III. yüzyıllara ait adak ve ölü eşyaları, Anemurium yerleşiminde ortaya çıkarılan pişmiş topraktan yağ kandilleri, Roma Çağına ait Athena ve tunç heykeli ile tunç kantar ağırlıkları yer almaktadır. Yöresel düz yaygılar ise müzenin etnografya bölümünde sergilenmektedir. Bunların başında Ala, Aynalı, Boncuklu, Bönce, Çigni ve Düşük olarak isimlendirilen kilimler gelmekte olup bu bölümde yöresel giysiler ile ateşli ve kesici silahlar da sergilenmektedir (kvmgm.ktb.gov.tr/TR-44123/mersin-anamur-muze-mudurlugu.html).

Aşağıdaki tabloda müzede bulunan eserlerden Kasım 2021'in İstatistiği verilmiştir.

İstatiklere göre arkeolojik eser sayısı; 3972, etnografik eser sayısı; 876, Sikke; 19437, Mühür; 235, Tablet ise 1'dir. Toplam da 24521 eser vardır.

Tablo5.3:Kasım 2021 Anamur Müzesinde Bulunan Eser Sayıları

ESER CİNSİ	MİKTARI
Arkeolojik Eser	3972
Etnografik Eser	876
Sikke	19437
Mühür	235
Tablet	1
El yazması	
Fosil	
Toplam	24521
SERGİLENEN	Müze ziyarete kapalı

Kaynak: Anamur Müze Müdürlüğü, 2021

Tablo 5.4. de Müzede sergilenen Kültür ve Tabiat Varlıkları sit alanında yer alan sit alanlarının cinsi verilmiştir. Arkeolojik sit alanı; 61, Sivil Mimarlık 73, Askeri Yapı; 2, Dinsel ve Kültürel Yapılar; 4, İdari Yapılar; 1 ve toplam da 141 tane sit alanı vardır.

Tablo 5.4: Müze Müdürlüğü Sorumluluk Alanında Bulunan Kültür ve Tabiat Varlıkları

SİT ALANI CİNSİ	MİKTARI
Arkeolojik Sit Alanı	61
Tarihsel Sit Alanı	
Doğal Sit Alanı	
Kentsel Sit Alanı	
Sivil Mimarlık	73
Askeri Yapı	2
Dinsel ve Kültürel Yapılar	4
İdari Yapılar	1
Doğal Anıt	
Endüstriyel Yapılar	
TOPLAM	141

Kaynak: Anamur Müze Müdürlüğü, 2021

6. ANAMUR'UN ETNOĞRAFİK ÖZELLİKLERİ

6.1. El Sanatları

Dokuma, Anamur'daki el sanatlarının temelini oluşturmaktadır. Dokumak sözcüğü, "takmak, tokumak" sözcüklerinden gelmez. Dokumalar eski Türklerde, örülmüş şeyler olarak görülüyordu. "Dokuma" kelimesinin içinde dolayısıyla, "örme" anlamı da saklıdır. Dokumalar Anamur'da, cenazelerde tabutlara sarılır ve bu dokuma daha sonra köyün camisine bırakılır (Kuzu, 2010:357).

Kadın görüşmecilerin tamamı Anamur ve yöresinde yayla göçünde ve sonrasında çul, çulfalık ve kilim dokuduğunu anlatmıştır. Günümüzde bu gelenek sadece Kızıllaliler, Orhana ve Gercebahşiş köylerinde kilim dokumayla sınırlandırılmıştır. İstar denilen bir tezgâhta kilimler dokunmaktadır. Yörede yapılan başlıca kilim türleri Kılıçlı, Alaçuval, Alaheybe, Fettik Aynalı, Buynuz, Boncuk, Bönce gibi adlar taşımaktadır. Bunların adlandırmaları kullanılan şekilleri ve renkleri belirlenmiştir. Buynuz yeşil renklerin çok kullanıldığı, bönce ise kırmızı renklerin kullanıldığı kilimlerken, Aynalı kilim beyaz renkle dokunur (Erdem, 2014).

Kolan dokumanın yapıldığı nadir yörelerden biri Anamur ilçesi Bahşiş köyüdür. Yörüklerin yaşadığı Bahşiş köyünde, kolan dokuma günden güne teknik, hammadde, renk ve desen özellikleri açısından orijinalliğini yitirmekte ve kaybolma tehlikesiyle karşı karşıya kalmaktadır. Az da olsa bu yörede kolan, geleneksel yöntem ve tekniklerle halen uygulanmaktadır. Kolanlar, yörede birçok alanda kullanılmaktadır. Çocukları sırta ve beşiğe bağlamada, giyim ve aksesuar alanında, taşıma işinde, hayvanları bağlamada, ev eşyalarını süslemede ve cenazelerde olmak üzere kolanların, birçok kullanım alanı vardır. Bu dokumaların uç kısımlarında bulunan saçak örgülerine, "saç bağı" ya da "topak örüm" örgüsü denilmektedir (Demirbaş & Kılıçarslan, 2021).

Boncuklu kilim, boncuklu bönce kilim, Çiğni düşük kilim, ala kilim, muz lifiyle dokunmuş kilim, örücülük, boncuk örücülüğü, dantel, yün örücülüğü, çuval dokumalar bunların arasından ise çul, çul, Alaçuval, un çuvalı, kıl çuval, somat, seccade, heybe, tülüce, savan, keçe Anamur'da yapılan dokumalar arasındadır (Kuzu, 2010).

6.2. Yöresel Kıyafetler

Kuzu (2010) yöresel kıyafetleri şu şekilde açıklamıştır; giyim insanın vücudunu saran giysi, aksesuar, makyaj ve bunları kullanma şeklidir. Kültür ögesi olan giyim, onları üreten insanları ve toplumlarını belli nitelikteki özgün kimlikleriyle tanıtmayı sağlayan görsel nesnelere başında bulunmaktadır. Orta Asya'dan gelip Anadolu'yu yurt edinen Türklerin giyim

kuşam geleneği, Anadolu yerli giyim kuşam geleneğiyle bütünleşerek biçimlenmiştir. Geçmişin köklü Türk kültürü izlerini Anamur taşımaktadır. Osmanlı, Selçuklu ve Karamanoğlu devletlerinin kültürel mirası ile birlikte, Türk Milletinin kendine özgü giyim özelliklerini de bünyesinde barındırır. Anamur giyimi de Oğuzlarla birlikte, Oğuz boylarında hareketli renkleri ile yaşamakta olan yörük giyim tarzı olmuş ve bu giyim tarzı hiç bozulmadan günümüze kadar gelebilmiştir.

6.2.1. Erkek Kıyafetleri

Kuzu(2010) tarafından erkek kıyafetleri şu şekilde açıklanmıştır: “Şayak” kumaşından, erkek kıyafetlerinin birçoğu yapılmaktadır. Bu kumaşa halk arasında “İngiliz” de denmektedir. Kuzuların kırılmasıyla bu kumaş yapılır. Bölüm bölüm alınarak yünler, kolçak haline getirilir. Şalvar, şayak pantolon, çorap, yörük çırağı, kabaralı ayakkabı, körüklü çizme, Göynek, kıl haba, bel kuşağı, bağcak, kepenek, keçe külah Anamur’da kullanılan yöresel erkek kıyafetlerindedir.

6.2.2. Kadın Kıyafetleri

Kuzu (2010) tarafından kadın kıyafetleri de şu şekilde açıklanmıştır. Her zaman kadınlara ait giyim kuşam erkeklere göre daha çok çeşitlilik belirtir. Anadolu'da vücuduna ve ayağına giydikleri kadın giyimi, bunların süsleri ve aksesuarları ile meydana gelen bir bütündür. Kadın bu bütün içinde, neyi, nerede, ne zaman, nasıl giyeceğini, gelenekleri ve toplumdaki yerine göre yaşayarak öğrenir. Bununla birlikte coğrafya, tarih, ekonomik ve sosyal durum gibi farklılıkların, doğal olarak kıyafet hayatını da etkilemiş, yörelere özgü, tarzların oluşmasında rol almıştır. Çorap, don, çarık, kabaralı, Göynek, üç etek, salta, fes, alınlık, pullu yazma, darabulus kuşak, öncek, tuz torbası Anamur’da kadınlar tarafından kullanılan yöresel kıyafetlerindedir.

6.2.3. Düğün Kıyafetleri

Düğün için Anamur’da, özel kıyafetler hazırlanıp, karşı tarafa hediye verilir. Koyun yününden ip eğrilir ve dağmada çeşitli çoraplar dokunur, dokunan çoraplara “lastikli, burmalı, yanırlı,” gibi isimler verilir. Kız için “şeytari” ve “gutmu” alınır. “Şeytari” kırmızı renkte, gutmu mavi renkte, bir kıyafettir. “Kıza eteklik kumaşlar alınır ve kız eteklerini diker. Bu eteklere, “yavrulu ağız”, “hoş boynuzu” ve “büyük etek” gibi isimler verilmektedir. “Edik” gelinin giymesi için alınır. “Fermana” denen; yanırlı, simli; bir yüzü kırmızı bir yüzü morlu veya mavili şal alınır. Gelin bunu, şeytari ve gutmu ile giyer. Şeytari giydiğinde kırmızı tarafını, gutmuyu giydiğinde,

fermananın mavi veya morlu tarafını giyer. Ayrıca geline, damat tarafı ipek kumaşlar hediye eder (Meriç, 2000:73).



7. ANAMUR'UN KÜLTÜREL YAŞAMI

Çok sayıda yörük aşireti bugün İçel sınırları içerisinde yer almaktadır. Bunlardan bazıları; Bahşiş (Erdemli, Silifke, Mut, Anamur, Taşucu ve Tarsus), Sarıkeçili (Mut, Silifke, Gülnar ve Anamur) ve Tekeli (Silifke, Anamur, Gülnar ve Mut)'dir. Anamur Yörükleri; yaz aylarında Ermenek ve Karaman yaylalarına göç etmekte, kış aylarında ise fazla uzak olmayan sahil kesimlerine yerleşmektedir (Çetingöz & Temiz, 2018:181).

Anamur, Osmanlılar döneminden bu yana idari bakımdan İçel sınırları içerisine dâhil edilmiştir. Anamur'da Yıvalı, Selinti ve Oğuzhanlı; Silifke'de Bozdoğan, Silifke Taşlık'ta, Bozkurtlu ve Şamlu, Gülnar'da, Beğdili ve Hoca yunuslu oymakları bulunmaktadır. Yıva ilçede bulunan büyük oymaklardan biridir. Büyük Yıva ve Küçük Yıva olmak üzere bu oymak iki bölüme ayrılır. Anamur'un kuzey ve batısındaki topraklara Büyük Yıva kolu yerleşmişlerdir (Sümer, 1992: 367).

7.1. Anamur Kültürüne Etki Eden Topluluklar

7.1.1. Yörükler

Yörük kelimesi, "göçebe, dağlı, çok ve çabuk yürüyen, eli ayağı çabuk, iyi yol alan, cesur, eskiden yeniçeriye katılan yaya asker, Anadolu ve Rumeli'de geçimini hayvancılık yaparak sağlayan göçebe, yürüyen insan" anlamlarına gelmektedir (Kuzu, 2010: 23).

Geçimini küçükbaş hayvancılıkla sağlayan konar-göçer ve daima çadırda oturan Türkmenlere yörük adı verilir (Eren, 1979: 313). Yörüklerin, göçebe yaşam biçiminin kökenleri Orta Asya'ya kadar dayanmaktadır(Sümer, 1992: 143; Dulkadir 1993: 481; Artun 1996: 26).

İlk Türk boylarının Anamur'a gelerek, Orta Asya üzerinden İç Anadolu Bölgesi'ne, daha sonra da Gülnar ilçesi üzerinden Anamur'a geldiği bilinmektedir. Gülnar Yörükleri, Oğuzların farklı boylarına mensup olup 765 yılında oymaklar ile birlikte göç halinde yürüyerek İran ve Irak üzerinden geçip Toroslara doğru gelmişlerdir. Göksu Irmağı'nı Mut üstünden geçerek Gülnar ilçesine ve Kızılca köyü ile Anamur ilçesine yerleşmişlerdir(Ak, 2003: 5).

Osmanlı imparatorluğunun son dönemine kadar, Selçuklulardan başlayarak merkezi yönetimle sık sık çatışma içinde olan Yörükler ve Türkmenler, yaşama alanlarının dışı kapallığı nedeniyle bağımsızlıklarını koruyabilmişlerdir. Selçuklulardan Osmanlı İmparatorluğu'na uzanan yüzlerce yılda, kültürel ve yaşamsal özelliklerini fazla değiştirmeden yaşamışlardır (Sümer, 1992: 163-169).

Anamur halkı günümüzde nadiren de olsa Yörük kültürünü yaşatmaktadır. Nüfusun çok az bir kısmı yaylalarda evcik denilen, yöredeki otlar ve taşların yardımı ile yapılan derme çatma

evlerde hayvancılık yaparken, çok büyük bir kesimi ise ekonomik imkânların gelişmesi ile yaylalarda yaylak denilen modern evler yaptırarak yayla sezonunu geçirirken aynı zamanda kışlık yiyeceklerini de hazırlamaktadırlar. Şehir merkezlerindeki kışlak diye tabir edilen evlerine ya da ikamet ettikleri köylerine ise kışın geri dönmektedirler (Gölgeli-Kart, 2016).Anamur’da yaşayan Yörükler şu şekilde açıklanmıştır:

7.1.2. Sarıkeçililer

Orta Asya’dan Anadolu’ya diğer Oğuz aşiretleri gibi göç etmiş bir topluluktur.” Kayıboyu’na ait olduğu düşünülmektedir”. Yazlak gelenekleri ve kışlak hala devam etmektedir. Hayvancılık haricinde zamanla farklı meslekler de edinmişlerdir. Oldukça yaşam alanı geniş bir aşirettir (Erdem, 2014).

7.1.3. Bahşişler

Diğer aşiretlere bakarak bu aşiretler daha görgülüdür. Halkı uyanık, becerikli, konuşkan ve şirin dillidir (Yalman, 1977: 221). Anamur sınırlarında bu aşiretin üyeleri, Karalarbahşiş, Güneybahşiş ve Gercebahşiş isimli köylerde ikamet etmektedirler (Erdem, 2014).

7.1.4. Tekeli

Anamur ilçesinin doğusunda olan günümüz Tekeli yöresi, 15 km’lik bir uzaklıkta yer bulunmaktadır. Bu aşiretin üyeleri, gerçekleştirilen alan çalışmasında bugün hayvancılık bağlamında, yaylaya çıkma geleneğini tamamen terk etmişlerdir (Erdem, 2014).

7.1.5. Yerleşik Türkmenler

Akademik literatür de ve gündelik dilde Yörük ve Türkmen terimleri sıkça karıştırılan ve birbirlerinin yerine de geçebilen sözcüklerdir.“Türkmen” adının zamanla “Oğuz” adının yerini tarihi kaynaklarda aldığı bilinmektedir. Türkmen ve Yörük olarak adlandırılan Türklerin yaşadıkları coğrafyadan veya yaşam biçimlerinden kaynaklanan nedenlerden dolayı kültürel farklılaşmaları Türk kültürü içerisinde ancak alt kültür olarak değerlendirilebilir (Gelekeçi, 2004: 14).

Türkmen aşiretleri Anamur yöresinde yaşayarak, Türk kökenli olup Ermenek civarından gelerek buraya yerleştikleri varsayılmaktadır. Anamur sınırları içerisinde Bahşiş, Sarı keçili ve Tekeli Yörükleri yaşamını sürdürmektedir (Işık, Akçınar ve Kadioğlu, 2010).

Türkmen aşiretleri ulaşım imkânlarının zorluğu ve merkezi yerlere uzaklığı sebebiyle söz konusu Türkiye sınırları içerisinde yerleşik hayata en son geçen yörük obaları olma özelliğini bulundurmaktadır (Gölgeli-Kart, 2016).

7.1.6. Tahtacılar

Tahtacılar da Anamur nüfusunun bir kısmını oluşturmaktadır. Ağaç işçiliğiyle geçimlerini yüzyıllar boyu sağlamış ve bu nedenle Anadolu'da genellikle ormanlık alanlarda hayatlarını sürdürmüş Alevî-Türkmen camiasından birisi olan Tahtacılar, yakın geçmişte konar-göçer yaşam tarzından yerleşik yaşama geçmişlerdir. "Tahtacılar, Oğuz boylarındandır". Kapılarını, Cumhuriyetin ilanından sonra dış dünyaya açıp, konargöçer yaşam tarzından yerleşik hayata geçmeye başlamışlardır. Kültürel hayattaki değişimler ve yerleşik düzende eğitime önem verilmesi Tahtacıları da etkilemiş ve kendilerine daha farklı meslekler edinmeye başlamışlardır (Çıblak-Çoşkun, 2013: 33).

İlçenin kuzeydoğusunda yer alan Anamur'a 3km uzaklıkta olan Kaş Dışlen köyü tek tahtacı köyüdür. Köylüler 1900'lü yıllarda bu yerleşim biriminin Böyüncü İbrahim adında bir kişi tarafından kurulduğunu, kendilerinin de Aydın tarafından göçtüklerini söylemektedirler. Köyde yaşayanlar, köyün isminin coğrafi konumu nedeniyle Kaş Dışlen olarak anıldığını ifade etmişlerdir. "Köyün, tarihinin 100 yıldan fazla olduğu bilinmektedir"(Kuzu, 2010: 22-23).

Anamurlular, tahta kaşık (yemek pişirme kaşığı), ala kaşık (vernikli yemek kaşığı), senit (yufka ekmek açma tahtası), oklağa (oklava), solku (dibek tokmağı), ahşap dibek (havan), şiş (ekmek pişirme aleti), oturak (ahşap tabure), çomça (büyük kepçe) gibi mutfak araç gereç ihtiyaçlarını son zamanlara kadar ormanlık alanlarda ağaç işçiliğiyle geçimlerini sağlayan Tahtacılar'dan temin etmişlerdir (Gölgeli-Kart, 2016).

7.1.7. Abdallar

Abdal Mahallesi ilçe merkezinin güneybatısında bulunmaktadır. Yerli halka uyum sağlamış ve göç yoluyla gelmiş olan Abdallar ilçenin merkezinde yaşam sürdürmektedirler. Horasan'dan geldikleri iddia Abdallar; Adana, Antalya, Afyon, Kırşehir, Konya, Mersin'e yerleşmişlerdir. Anamur'a yerleşen Abdallar, geçmişte yapılan sepetçilik ve hasırcılık gibi yaptıkları işler günümüzde geçerliliğini yitirmiş; hurdacılık, bohçacılık, hamallık, çalgıcılık ve tarım işçiliği gibi işlerler uğraşmaktadırlar (Kolukırık & Yıldırım, 2009: 153).

Araştırmacıların bazıları Abdalların Çingene olduğunu rivayet eder, ama bu konuda net bir bilgi yoktur (Erdem-Nas, 2013: 12)

Arnavutluk'tan 30'lu yıllarda gelen Arnavutluk göçmenleri ile 60'lı ve 70'li yıllarda Kıbrıs'tan gelen göçmenler ise göçmen diye adlandırılan mahallede yaşamaktadır. Mısır'dan zamanında gelip yerleşmiş balıkçılıkla uğraşan aileler ise İskele Mahallesi'nde bulunmaktadır (Gölgeli-Kart, 2016).

7.2. Anamur Kültüründe Gündelik Hayat

7.2.1. Gelenekler

Günümüzde görücü usulü ile evlenmelerin sıklığı Anamur ve yöresinde geçmişe göre daha az olmakla birlikte özellikle Bahşiş Yörüklerinin köyleri olan Gercebahşiş, Karalarbahşiş ve Güneybahşiş köylerinde evlilik geleneklerinin eskiye bağdaş olduğu saptanmıştır. Bununla birlikte yöre ağızlarında örf ve geleneklere uygun evliliklerde anlaşılan aile büyüklerine isteyici denilmektedir kızı Allah'ın emriyle istemesiyle birlikte mendil ucu bağlanıp gelin tarafından dağmada iletilerek artık sözlü olduklarının nişanı sayılmaktadır (Çetingöz & Temiz, 2018).

Oldukça kalabalık olmakla birlikte cenaze törenleri üç gün sürmektedir. Cenaze evinde kazanlarda keşkek, fasulye, pilav gibi yemekler pişirilir dibek dövülür, taziyeye gelen kişilere ikram edilir bu cenaze sahipleri tarafından yapılmaz akraba, dost ve yakınlar tarafından yapılır, acı olan evde yemek pişmez diye bir anlayış bulunmaktadır. Yaklaşık bir ay boyunca cenazeye gelen herkes taziyeye evine çeşitli yemekler getirerek destek olurlar (Erdem, 2014).

7.2.2. Ev Yaşamı ve Ev Yapısı

Yerleşik hayata geçtikten sonra Anamur Yörükleri, geçmiş alışkanlıklardan dolayı, evlerini genelde tepelere yapmıştır. İlçenin çeşitli yaylalarında ve köylerinde değişik ev yapılarının izlerine rastlanmaktadır. El Balak ve Kırk Kuyu yaylalarında, ev kalıntısına rastlanmıyor ama yumuşak taşları oyulmuş kaya mezarları ve antik sarnıçlar görüyoruz. Demir Oluk, Güğül Tepesi, Abanoz, Şıhardıcı, Domuz Beleni ve Çandır yaylalarında Roma dönemi kalıcı yerleşim gözleniyor. Günümüzde yaylaya göçen insanların bir bölümünün ev olarak kullandığı evciklerde o dönem insanları yaşamış olabileceği düşünülmektedir. Bu alanlarda ayrıca, sosyal tesisler, kut tören alanları, kiremit örtülü yapılar ve kaya mezarlarının oluşturduğu nekropol kalıntısına rastlanmaktadır. Yakın zamana kadar evcikler, yaylalarda tercih edilen ev şekliydi. "Sayvant" adı verilen tahta ve ardıç çubuğuyla örtülü yayla evi de yörede görülen bir ev tipidir (Kuzu, 2010: 25).

7.2.3. Hastalıklarla Tedavi Yöntemi

Yörede hem insanlar hem de hayvanlar üzerinde çeşitli yöntemler denenerek hastalıkların tedavisi giderilmeye çalışılmıştır. Öküzü veya ineği hasta olanlar demir bir çubuğu ocakta kızdırarak hayvanının burnunu yakmak suretiyle iyileştirdiklerini belirtmişlerdir. Zatürree hastalığını yöre ağzındaki diğer adları zetilcan ve morcadır. Zatürree gibi ilerlemiş durumlarda soğuk algınlıklarında murt yaprakları ve harnup ısıtılarak hastanın çıplak vücuduna sarıp sıkıca örtmektedirler. Bal, kızamık olan kişilere ise kesinlikle verilmemekte, hastalık boyunca pekmez yedirilerek şifa aranmaktadır. Kızamıkta balın öldürücü olduğu herkes tarafından söylenmektedir (Erdem, 2014).

7.2.4. Kış Hazırlıkları

Mersin'in ilçesi olmasına rağmen Anamur, kışı sert geçirir. Her yörede olduğu gibi, kışı rahat geçirmek için Anamur'da bazı hazırlıklar yapılır. Pekmezlerin hazırlanması bu hazırlıklardan önemlisidir. Anamur halkı için pekmez, kış habercisidir. Özel pekmez fırınları, yörede bulunur. Daha çok harnup (yörede yetişen keçiboynuzu) pekmezi ve üzüm pekmezi hazırlanır. Dut pekmezi nadiren de olsa yapılır. Bir rivayete göre, ölümler son baharın geldiğini bu kokulardan anırlarmış. Pekmezi, yöre halkı "asma sarmaşığı" dedikleri üzüm koruklarının damarlarını karıştırarak içer (Kuzu, 2010:25).

Aynı zamanda yapılan bu hazırlıklara ek olarak konserve, komposto, salça, reçel, kurutmalık meyveler ve sebzeler Mersin ili ve Anamur ilçesinde yöre halkı tarafından yapılabilmektedir.

7.2.5. Yayla Hayatı

Halk yaylaya haziran ayı ile birlikte göçerek tüm yazı oradaki evlerinde geçirmektedirler. Eskiden olduğu gibi hayvancılık değil, bunun sebebi hava koşullarıdır. Yazın halk yaylaya göçerek çok sıcak olan yöreden uzaklaşmaktadır. Her köyün kendine ait bir yaylası vardır ve günümüzde de bu sınırlar aynı şekilde korunmaktadır. Ekim sonuna doğru nisan ayı başında çıkılan yaylalardan inilmektedir (Çetingöz & Temiz, 2018:185).

7.2.6. Dini Nitelikli Günler

Kuzu (2010) tarafından kandiller, kutsal aylar, dini bayramlar, halk oyunları ve halk dansları, yöredeki çalgılar şu şekilde açıklanmıştır:

7.2.6.1. Kandiller

İslam dininde önemli sayılan ‘Kadir, Berat, Mevlit, Regaib, Miraç’ geceleri kutsal geceler olarak anılır. Bu gecelere, kandil geceleri adı verilmiştir. Tatlı yapıp dağıtmanın kandillerde sevap olduğuna inanıldığı için, bu kutsal günlerde irmik helvası, un helvası, lokma tatlısı vb. tatlılar yapılır ve bu yapılan tatlılar akrabalara, komşulara dağıtılır. Şeker, çikolata kandillerde dağıtılarak çocukların sevindirilmesi gerektiğine inanılır.

7.2.6.2. Kutsal Aylar

Recep, Şaban ve Ramazan ayları ‘mübarek aylar’, ‘üç aylar’ , ‘kutsal aylar’ olarak anılmaktadır. Anamur halkı, bu aylar içinde diğer aylara göre hareketlerinde daha dikkatli olur ve bu aylara özgü uygulamalarda bulunur. Ölmüşlerin ruhu için evlerde dua okunur. Peygamberimizin doğduğu gün pazartesi olup, perşembe ise mübarek gün kabul edilip, Perşembe gününde isteyenler kutsal aylar boyunca oruç tutar. Özellikle komposto pişirmek için kuru üzüm, kuru erik, kuru kayısı vb. yemişler alınır. Manti, yüzük çorbası, erişte gibi hamur çorbaları için malzemeler hazır edilir, dolaplara yerleştirilir. Maddi durumu iyi olan aileler, Ramazan ayı gelmeden, erzak torbası denilen ve içinde yiyeceklerin olduğu yardım torbalarını, maddi durumu iyi olmayan ailelere verir.

7.2.6.3. Dini Bayramlar

Anamur’da, bayramdan birkaç gün önce evlerde bayram temizliği yapılır. Bayramdan önce, bayramda gelecek misafirlere ikram etmek amacıyla kömbe, külünce, sütlaç, tel kadayıf vb. tatlılar yapılır. Bayramın vazgeçilmez ikramları olan kuru kahve, şeker, çikolata temini de yine bayramın birkaç gün öncesinde yapılır. Kurban bayramı sabahı, kahvaltı yapılmaz. Öğün açılışı kurban etiyle yapılır. Geleneksel yemek kavurma, ciğer veya tantunidir.

7.2.6.4.Halk Oyunları ve Halk Dansları

Yörede, çalgılar oyunsuz, oyunlar çalgısız düşünülemez. Yörenin yaşantısıyla, yörenin çalgıları paralellik göstermektedir. Anamur’da, bayramlarda, göçte, eğlencede, nişanda, düğünde, gösterilerde, yarışmalarda, oyunlar oynanır. Yöre oyunları, kıvraktır, canlıdır, neşelidir. Oyunlarda, davranışlar, figürler, ezgiler bölgede yaşanan yörük kültürüne uygundur. Zeybekler de halk oyunları gösterilerinde grup halinde oynanan da vardır.“Mengi” adı verilen Kaşdışlen’de, oyunlar oynanır. Elde kaşık oyunların birçoğunda bulunur. Hayvanların ürkek, atılgan sıçrayışları, yörüklerin yaşantıları taklit edilir. Yöre oyunları, “Anamur Yolları, San Kız, Ham

çökelek (Gerali), İrfani, Danışman, Gökkarga Zeybeği, Sandum Sundum, Gökçukur, Çeşidim, Güzeller Güzeli, Koyun Okşaması ve Mengi" türküleriyle beraber oynanır.

7.2.6.5. Yöredeki Çalgılar

Halk oyunlarımız, kültürümüz içinde büyük yeri olan ve folklorun önemli bir bölümünü teşkil ederek çeşitli müzik aletlerinin çıkardığı nağmeler eşliğinde oynanır. Çalgılar, oyunların oynanabilmesi için, vazgeçilmez unsurlardır. Mazinin mirası olarak yöre çalgıları koca kaval, kabak kemani ve davuldur. Bugün; koca kavalın yerini klarnet, kabak kemaninin yerini keman almıştır. Davul, klarnet ve keman Anamur yöresi oyunlarında kullanılmaktadır (Kuzu, 2010: 350).



8. ANAMUR'UN KÜLTÜR TURİZM POTANSİYELİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ İÇİN ARAŞTIRMA VE MÜFREDAT KAPSAM ÖNERİSİ

Tezin bu bölümünde alan taraması, kapsam ve sınırlılıkları, yöntemi ve bulgulara yer verilmiştir.

8.1. Alan Yazın Taraması

Tezin bu aşamasında kültür turizmine yönelik yapılan çalışmalar ele alınmıştır.

Emekli (2003) tarafından yapılan çalışmanın amacı, İzmir'de kültürel turizmin iki önemli temsilcisi olan Bergama ve Selçuk ilçeleri bazı turistik göstergeler ve ziyaretçi sayıları itibarıyla karşılaştırılmaktır. Araştırmanın sonucunda; Selçuk'un kültürel turizmde İzmir'deki öncülüğü ve dış turizm açısından önemli olduğu ziyaretçilerin büyük bir çoğunluğunu yabancıların oluşturmasından anlaşılmaktadır. Selçuk'ta kültürel turizmin önemli bir kısmını oluşturan inanç turizmi olanaklarına sahip olması onu ayrıcalıklı kılmaktadır. Meryem Ana Evi Hıristiyan âleminde hac ziyaretleri açısından önem taşımaktadır. Özellikle 2000 yılı İsa'nın doğumunun 2000. yıldönümü olması nedeniyle ayrı bir önem taşımaktadır. Bergama Müzesi ve ören yerlerini her yıl ortalama 350-400 bin, Selçuk-Efes Müzesi ve ören yerlerini ise 1-1.5 milyon kişi gezmektedir. İzmir'deki yabancı girişler konaklama ve geceleme sürelerine bakıldığında (250-400 bin) oldukça düşük olduğu müze ve ören yerlerini görmek için gelenlerin gününbirlik ziyaretler yaparak ilden ayrıldığı anlaşılmaktadır. İzmir'deki müze ve ören yerlerini gezenlerin büyük bir kısmı (%60-70) Bergama ve Selçuk'u mutlaka ziyaret etmektedir.

Bingöl (2004) tarafından yapılan çalışmanın amacı, öncelikle Akdeniz bölgesinde yer alan bu tür değerlerin bir analizini yapmak ve daha sonra da inanç ve kültür turizmi amaçlı olarak değerlendirilmelerinin önemi üzerinde durmaktır. Çok sayıda uygarlığa ev sahipliği yapmış Anadolu'nun her yerleşiminde olduğu gibi, Akdeniz bölgesinde de çok sayıda tarihsel, kültürel ve dinsel değer ve eser bulunmaktadır.

Sayılan (2007) "Muş İlinde Kültür Turizmi Potansiyelinin Coğrafi Yönden Değerlendirilmesi" isimli bu çalışma da, Muş ilindeki kültür turizminin temelini oluşturan kaynakları ve bu kaynakların günümüzün değişen turizm anlayışına göre turistlere sunum olanaklarını kapsamaktadır. Kültürel turizm potansiyeli açısından bakıldığında, araştırma sahasında tarihsel ve folklorik değerler öne çıkan çekiciliklerdir. Araştırma sahasında 2 adet kentsel sit, 13 adet arkeolojik sit ve 45 adet ise tarihi ve dini yapı, Kültür ve Turizm Bakanlığı tarafından tescillenmiştir. Ancak bunların dışında tescillenmeyi bekleyen çok sayıda maddi kültürel çekicilik vardır. Öte yandan geleneksel evler, geleneksel el sanatları, yeme - içme

kültürü, dil ve özel günler, araştırma sahasındaki Muş ve Malazgirt gibi yerleşmelerin, fiziksel görünümünün kültürel peyzaja dönüşmesini sağlayan unsurlar olmuştur.

Eser, Dalgın, & Çeken (2010) tarafından Efes'e yönelik yapılan çalışmanın amacı alternatif bir turizm türü olarak kültür turizminin önemini vurgulamak amaçlanmaktadır. Elde edilen verilerden yararlanılarak GZFT analizi yoluyla sürdürülebilir kültür turizmi açısından bir değerlendirilme yapılmıştır. Bu analiz, araştırılan konuda çevreye uyum sağlayıp başarılı olmak amacıyla yapılır. Güçlü yönler ile fırsatlar en iyi şekilde değerlendirilerek zayıf yönler geliştirilmeye ve tehditler bertaraf edilmeye çalışılır. GZFT analizi ile elde edilecek verilerle Efes ören yerinin sürdürülebilir kültür turizmindeki gelişme potansiyeli ortaya konulmaya çalışılacak, bölgenin bir kültür destinasyonu olarak gelişimiyle ilgili yapılması gerekenler değerlendirilecektir.

Üsküdar (2012), çalışmasında kültür turizmi ile ilgili kavramlar açıklanarak, Eskişehir'in kültür turizmi potansiyeli tarihi ve kültürel eserleri ile doğal güzellikleri incelenmiş ve Eskişehir'e gelen turistlerin bu potansiyelden yararlanma düzeyleri, nitelikleri ve Eskişehir'e ilişkin algıları yapılan bir anket çalışmasıyla değerlendirilmiştir. Turistler Eskişehir'deki seyahat deneyimlerini; alışveriş imkanlarını, eğlence ve gece hayatını, yöresel yemekleri, kültürel çekicilikleri, yiyecek ve içecek hizmetlerini, konaklama tesislerinin kalitesini, yerel halkın konukseverliğini, hediyelik eşya ve el sanatlarını, tarihi çekicilikleri, can ve mal güvenliğini, temizlik ve hijyeni, manzara ve doğal çekicilikleri, turistik çekiciliklerin çeşitliliği, yerel festivallerin varlığı ve imkanlarını iyi ve çok iyi şekilde değerlendirmişlerdir. Turistler, Eskişehir'in diğer kültür şehirleriyle rekabet edecek potansiyele sahip olduğunu ve tam anlamıyla bir kültür turizmi destinasyon olduğunu düşünmektedirler. Turistlerin bu olumlu algıları, gelecekte Eskişehir'in kültür turizmi destinasyonu olarak marka haline gelebileceğini göstermektedir.

İnanır, Biçer, & İnel (2015) tarafından yapılan çalışma da, Sagalassos antik kenti, Kremna antik kenti, Kibyra antik kenti, Burdur evlerinden olan taş oda, baki bey konağı, Mehmet Akif Ersoy kültür evi, Burdur gölü, İnsuyu mağarası, Müzik aletleri, Folklorik değerleri, kiraz festivali, yemekleri ve filin atası olan Mastodon hakkında bilgi verilmiştir.

Akkuş ve Güneş(2016) tarafından yapılan diğer bir çalışmada ise çalışmanın amacı Aydıncık ilçesi ve yakın çevresinin kültür turizmi açısından önemli bir destinasyon haline gelebilmesi için potansiyel kaynak değerlerin belirlenmesi ve ülkemizde kitle turizmi nedeni ile yaşanan, kaynak kayıplarının bu destinasyonda yaşanmaması için kaynak korumacı bir yaklaşım olan sürdürülebilir turizm yaklaşımı bağlamında yapılması gerekenleri ortaya koymaktır. Araştırma sonuçlarına göre; Aydıncık ilçesi Kültür Turizmi ve diğer özel ilgi turizmi türleri açısından güçlü bir potansiyele sahiptir. İlçe sahip olduğu bu potansiyelin değerlendirilmesi yönünde tedbirler almalıdır. Turizmin ilçede ivme kazanmaya başladığı zamanlarda taşıma

kapasitesi aşılmamasına özen gösterilmeli, çevre ve kıyı, kültürel dokuyu koruyucu önlemler mutlaka alınmalıdır.

Diğer bir çalışma ise Demirel (2017) tarafından yapılmıştır. Çalışmada Kaleiçi'nin kültür turizmi potansiyeli ve bu destinasyona ait yerel halkın algıları ölçülmeye çalışılmıştır. Ziyaret amaçları incelendiğinde katılımcıların "kültürel nedenler" ve "gezi" seçeneklerini ön plana çıkardıkları görülmüştür. Kültür, hizmet, ticaret, eğlence ve tarih gibi belirlenen beş kavramın önem derecesine göre sıralanması istenilen maddede en önemli kavram kültür kavramıdır. Bu kavramı tarih ve eğlence kavramları takip etmektedir. Bu sonuçlara bakıldığında kültür ve tarih bu bölgenin çekici unsurları arasındadır. Eğlence sektörü de Kaleiçi için büyük bir potansiyele sahiptir.

Arat, (2017) tarafından yapılan çalışmada, kültür turizmi aktivitesine katılmış, yerel turistlerin Konya hakkındaki düşünceleri incelenmiştir. Araştırma bulgularına göre birçok kültürel hazineye sahip olan Konya'nın turizm konusunda önemli adımlara ihtiyaç duyduğu görülmektedir. Konya'da tarihi dokunun muhafaza edilmesi gerekliliği de bulunmaktadır. Kültürel mirasın korunması Konya için çok önemli olmalıdır. Yapılan onewayanova testinde ise, katılımcıların eğitim düzeyleri ile anlamlı farklılık bulunmaktadır. Buna göre eğitim seviyesi yükseldikçe Konya'dan memnuniyet duyma tutumu artmaktadır. Seyahatin organize edilme yöntemine ve Konya'da kalınan gün sayısına göre bir farklılık bulunmadığı saptanmıştır.

Gül & Gül, (2017) tarafından yapılan çalışmanın amacı, Balıkesir'deki özel müzelerin kültür turizmi açısından potansiyelini belirlemektir. Araştırmada özel müzelerin ziyaretçi sayılarını arttırabilmek için eğitim kurumları ile iyi iletişim kurma, yerel basının ilgisini çekme, sosyal medyayı iyi kullanma, protokol ziyaretlerini çekebilme, farklı temalı geçici sergiler düzenleme, kültürel ve sanatsal faaliyetlerde görünür olma stratejilerini izledikleri ortaya çıkmıştır. Kadın ziyaretçiler daha çok etnografik giysilere, örme eserlere ve ev eşyalarına ilgi duyarken, erkekler arkeolojik eserlere ve silahlara ilgi duymaktadırlar. İlköğretim öğrencileri ise daha çok oyuncak çeşitlerine, fosillere, silah çeşitlerine ve Kurtuluş Savaşı ile ilgili eserlere ilgi duymaktadırlar. Ayrıca araştırmada kültürel ve tarih bilinci kazanımlarının en önemli ziyaretçi kazanımları olduğu ve temalı müzeciliğin, özel müzelere yönelik ilgiyi arttırmada oldukça etkili olduğu da ortaya çıkmıştır.

Şengül, (2017) tarafından yapılan çalışma da tarihi ve kültürel değerleriyle zengin turizm potansiyeline sahip olan Mersin ili sınırlarında bulunan Olba antik kentinin kültür turizmi açısından önemi değerlendirilmektedir. Olba antik kenti kültür turizmi açısından cazip bir destinasyon alanı olmaya adaydır. Antik kentin sahip olduğu çekiciliklere karşın hak ettiği değeri ve ilgiyi görememesinin temelini tanıtım faaliyetlerindeki yetersizlikler oluşturmaktadır.

Ürkmez (2018) tarafından yapılan bildirinin amacı, İskenderun ve çevresinin gün yüzüne çıkarılmayı bekleyen arkeolojik varlıklarını yeniden hatırlatarak değerlendirmek ve bu kültür

varlıklarının bölgenin turizm potansiyeline ne kadar katkı sağlayabileceğini göstermektir. Sırtını Amanos dağlarına veren İskenderun coğrafyası, Anadolu topraklarındaki Akdeniz kıyısında güneşin batıda denize battığı tek bölgedir. Deniz ve plaj potansiyeli ile birlikte, şu ana kadar çok ihmal edilmiş arkeolojik değerlerinin ortaya çıkarılması, bölgenin özellikle uluslararası turizm tercihlerinde ön sıralara yükselmesine yardımcı olacaktır. İskenderun'un deniz ve arkeo-turizm potansiyeli dışında, Türkiye'nin benzer tüm kıyı turizm yerleşimlerinden en önemli farkı ve artısı, bu potansiyelin ayrıca oriantalisan bir Levant kültürüyle de süslenmiş olmasıdır.

Çetinsöz ve Temiz'in (2018) yaptığı Marka Kent Stratejileri ve Anamur adlı bildiri çalışmasında ise Anamur'a dair her şey (turizm, alternatif turizm, kültür turizmi) anlatılmaktadır. Kitap 11 bölümden oluşmaktadır. Kitabın bölümlerinde birinci bölümde kentlerin markalaşması ve marka kentler anlatılmakta, ikinci bölümde Anamur kent vizyonu, stratejileri ve hedefleri, üçüncü bölümde Anamur'un turizm potansiyeli, dördüncü bölümde Anamur'un kent kimliği, beşinci bölümde Anamur'un meyvecilik potansiyeli, altıncı bölümde Anamur'da örtü altı yetiştiriciliği, yedinci bölümde Anemurium Antik kenti, sekizinci bölümde Anamur ilçesi halk kültürü, dokuzuncu bölümde Sürdürülebilir kültür turizmi: Mamure kalesi örneği, onuncu bölümde Anamur'un biyoçeşitliliği ve eko turizm potansiyeli, son olarak on birinci bölümde Anamur üzerine hazırlanmış lisansüstü tez çalışmalarının değerlendirilmesinden bahsedilmektedir. Bu çalışma hem bildiri hem de makale olarak yazılmıştır. Anamur'a dair yapılan en detaylı çalışmalardan biridir.

Şen (2019) tarafından yapılan tez çalışmasında ise Anamur(Mersin) ve Yaylalarının florasından bahsedilmektedir. Bu çalışma, Anamur ve yaylaları (Kaş, Abanoz, Akpınar, Halkalı, Elbalak, Beşkuyu, Kırkkuyu, Gözlügöl, Kaşpazarı, Eğrice, Çamurlu) florasının belirlenmesi için yapılmıştır. Çalışma alanından 2015-2019 yılları arasında 2000 bitki örneği toplanmıştır. 109 familya ve 390 cinse ait, 611 takson tespit edilmiştir. 109 familyanın 1 tanesi Lycopodiophyta, 5 tanesi Pteridophyta ve 103 tanesi Magnoliophyta bölümünde yer almaktadır. Magnoliophyta bölümüne dahil familyalardan 3 tanesi Pinophytina, 100 tanesi ise Magnoliophytina alt bölümüne aittir. Toplam 81 tür Türkiye için endemiktir. Endemizm oranı % 13,25'tir.

Akkaya (2019) tarafından yapılan çalışmanın ana amacını, somut ve somut olmayan kültürel mirasın birlikte korunması kaygısı ile Antalya'nın Akseki İlçesi Çukurköy Mahallesi'nde yer alan tüm kültürel miras öğelerinin farkındalığının sağlanması ve sürdürülebilirliği için tespit edilmesi ve belgelenmesinin sağlanması oluşturmaktadır. Mahallede yer alan SOKÜM unsurları incelendiğinde; el sanatları geleneği altında dokumacılık, kirmen eğirme, urgan ve sepet yapımı ile toplumsal uygulamalar başlığı altında düğün geleneğinin günümüzde devam ettirilmediği tespit edilmiştir. Son 26 yıldır ihtiyaç duyulmadığından yağmur duası ritüeli de gerçekleştirilmemiştir. Doğa ile ilgili bilgi ve uygulamalar başlığı altındaki değirmen kültüründe yer alan el değirmenlerinin ihtiyaç dâhilinde kullanıldığı bilgisine ulaşılmıştır.

Ödemiş & Çalık, (2019) tarafından yapılan çalışmanın amacı, Gümüşhane ili Dölek Köyü'nde üretimi giderek azalan guduculuğun sürdürülebilir turizm bağlamında tekrar canlandırılmasına ve gelecek nesillere aktarılmasına yönelik çözüm önerileri sunmaktır. Çalışmanın amaçları doğrultusunda; ilgili paydaşlarla görüşmeler gerçekleştirilmiş olup, ortaya çıkan sonuçlar betimsel analiz yöntemiyle analiz edilmiştir. Sonuç olarak çalışmada, guduculuğun devam ettirilmesi noktasında birtakım problemlerin var olduğu tespit edilmiştir. Bu problemlerin başlıcaları; gençlerin el sanatına karşı ilgisizliği ve el sanatı ustalarının emeklerinin karşılığını yeterince alamamasıdır. Ayrıca, üretim sürecinin zor ve zahmetli olması, kooperatifleşmeye gidilmediği için guduların ucuza satılması, Dölek Köyü'nde guduların satışı ve pazarlanması için uygun mekânların olmaması diğer problemlerdir.

Tuncer & Bulut, (2019) tarafından yapılan çalışmada Çatalhöyük Neolitik Kenti'nin arkeo-turizm potansiyeli ile bu potansiyelin coğrafi perspektiften değerlendirilmesi amaçlanmış ve bölgenin arkeolojik miras olarak önemi ortaya konulmaya çalışılmıştır. Bu kapsamda çalışma sahasıyla ilgili geniş bir literatür taraması yapılmış ve arazi çalışmaları sonucunda elde edilen veriler ışığında, arkeo-turizm alanında yapılması planlanan yatırımlara ve mevcut potansiyelin değerlendirilmesine katkı sağlaması amacıyla GZFT analizi yapılmıştır.

Bulut, (2019) tarafından yapılan çalışmada, Çatalhöyük Neolitik Kenti'nin arkeo-turizm potansiyeli ile bu potansiyelin coğrafi perspektiften değerlendirilmesi amaçlanmış ve bölgenin arkeolojik miras olarak önemi ortaya konulmaya çalışılmıştır. Bu kapsamda çalışma sahasıyla ilgili geniş bir literatür taraması yapılmış ve arazi çalışmaları sonucunda elde edilen veriler ışığında, arkeo-turizm alanında yapılması planlanan yatırımlara ve mevcut potansiyelin değerlendirilmesine katkı sağlaması amacıyla GZFT analizi yapılmıştır.

Yılmaz, (2020) tarafından yapılan çalışmada Mersin kentinde kültürel mirasa yaklaşım belirlenmeye çalışılmış ve koruma sorunları üzerinde durularak çözüm önerileri sunulmuştur. Çalışmada nitel araştırma yöntemlerinden keşifçi araştırma yoluyla gerçekleştirilmiş, gözlem ve görüşme yöntemleriyle veriler bir araya getirilmiştir. Mersin merkez ve kırsal yerleşmelerde mimari parçaların yeniden kullanıldığı alanlar belgelenmiş, gözlem sürecinde Mersin'den uzmanların görüşleri alınmıştır. Sonuç olarak Türkiye genelinde olduğu gibi Mersin'de de devşirme kullanımı ve tahribat olmak üzere iki yaklaşımın mevcut olduğu belirlenmiştir. Mersin'de farklı yerleşmelerde tarihi mimari parçaların devşirme olarak benimsendiği ancak bu eserlerin kültürel miras değeri üzerine yeterli farkındalığın oluşmadığı söylenebilir. Yine kırsal alanda yapılan gözlemlerde tarihi varlıkların restorasyon ve konservasyon çalışmalarının yeterli biçimde uygulanmadığı ve tahribata açık olduğu belirlenmiştir.

Yıldırım, Kılıç ve Avcıkurt, (2020) tarafından yapılan araştırmanın amacı Antandros Antik Kenti'nin kültür turizmine kazandırılmasında paydaş görüşlerini değerlendirmektir. Çalışmada altı ana kategori ve on altı alt kategori belirlenmiştir. Kentin stratejik konumu, dernek

ve yerel yönetim desteği, ören yeri ilan edilmemesi, arazi kamulaştırmasının devam etmesi, kazı ekibinin çalışmaları ve çabaları ve tanıtım eksikliği konularına özellikle vurgu yapılmıştır. Ayrıca Antandros Antik Kenti'nin gelecekte bölgenin turizm faaliyetlerine katkı sağlayacağı paydaşlar tarafından önemle vurgulanmıştır.

Civelek, (2020) tarafından yapılan çalışmanın amacı, Amasya'daki ibadethanelerin inanç turizmi potansiyelinin saptanarak mevcut durumun ortaya konmasıdır. Bu bilgilerin paralelinde inanç turizmi kapsamındaki mekanlar ziyaret edilerek görevliler ile görüşülmüştür. Aynı zamanda restorasyonu devam eden ibadethaneler için özel izinler alınarak fotoğraflar çekilmiştir. İlin turizm potansiyeline yönelik çeşitli çalışmalar yapılsa da inanç turizmini konu alan spesifik bir çalışmaya henüz rastlanmamıştır. Çalışmanın sonuçları bir bütün olarak değerlendirildiğinde ibadethanelerin inanç turizmi kapsamında tanınırlığının olmadığı, bilgi levhalarının eksik olduğu, ilin inanç turizmi bakımından henüz yeterli düzeyde yerli ve yabancı turistleri çekim merkezi olmadığı görülmüştür.

Akyıldız, (2021) tarafından yapılan araştırmada, Pamphylia bölgesinde bulunan Antalya'nın Serik ilçesi Kocagözler mevkiindeki Sillyon antik kentinin kültürel miras turizmi açısından irdelenmesinde yerel halkın ve seyahat işletmelerindeki yetkili kişilerin bakış açıları değerlendirilmiştir. Değerlendirme sonucundan hareketle, yaşadıkları alana ait kabul ettikleri miras öğelerinin korunup gelecek kuşaklara aktarılmasında katılımcıların korumacı tavrı ön plana çıkmaktadır. Bu öğelerin korunması ve aktarılmasıyla ilgili sorumluluk vazifesini yönetimlere yüklemekle beraber sorumluluk bilincinin oluşmasını zemin hazırlamaktadır. Bölge halkının yanı sıra seyahat işletmelerindeki yetkili kişiler, tur planlamaları yapılırken herhangi turist seçiciliğinin olmaması, antik kent seçimlerinde ekonomik faktörün yanı sıra korunaklı alan olması, antik kentin avantajlı konumda olabileceğini ifade etmiştir.

8.2. Araştırma Yöntemi

Bu çalışmada, Anamur'da yapılan ve yapılabilecek alternatif turizm türlerinden kültür turizmi ile ilgili, kamu ve yerel yönetim, sivil toplum kuruluşları ve turizm birliklerindeki yöneticilerin bakış açısıyla GZFT analizi çerçevesinde değerlendirilmesi amaçlanmıştır. İlk olarak kültür turizmi ile ilgili yapılmış yayınlar, akademik çalışmalar, web tabanlı veriler, Mersin İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü ile Valilik web siteleri vb. ikincil veri kaynaklarından yararlanılarak Anamur kültür turizm alanlarını kapsayan bir literatür taraması yapılmıştır. Kent-Turizm-Kalkınma ilişkisine odaklı bu çalışmada nitel yöntem kullanılması uygun görülmüş ve veri toplama aracı olarak görüşme tekniğinden yararlanılmıştır.

8.3. Evren Örneklem

Bu araştırma, Türkiye'nin kültür turizmi destinasyonlarının başında gelen Mersin'in gözde kültür turizmi destinasyonlarından biri olan Anamur da gerçekleştirilmiştir. Araştırmanın evrenini Mersin il sınırları içerisinde bulunan turizm paydaşları olup, örneklemini ise Anamur'daki kültür turizmine konu olan tüm paydaşlardan oluşturulmaktadır.

8.4. Veri Kaynakları

Türkiye'nin önemli kültür destinasyonları arasında yer alması ve sahip olduğu tarihsel ve kültürel geçmişinin simgesi olması nedeniyle araştırmanın veri toplama sahası olarak Mersin seçilmiştir. Araştırma verilerinin toplanmasında, başta teorik veri kaynaklarını, kitaplar, makaleler, tezler, bildirimler, oluşturmaktadır. Devamında, verilerin uygulama kısmında ise, araştırmanın örneklemini oluşturan kişilerden uzaktan ve yüz yüze görüşme yöntemiyle toplanacak veriler oluşturmaktadır. Ayrıca çalışmanın geçerliliği ve güvenilirliği açısından sayın Prof Dr. Burçin Cevdet ÇETİNSÖZ ve Anamur Meslek Yüksekokul Müdürü Öğr. Gör. Gürkan TEMİZ ile görüşme yapılmıştır.

8.5. Analiz Yöntemi

Araştırmanın kurumsal çerçevesini oluşturmak amacıyla ilgili literatür incelenmiştir. Araştırmada nitel yöntem kullanılması uygun görülmüş ve veri toplama aracı olarak görüşme tekniğinden yararlanılmıştır. Toplam da 34 kişi ile görüşülerek açık uçlu sorulara cevap aranmıştır. Katılımcılara görüşmecisi olarak (K) harfiyle, (K1), (K2), (K3) şeklinde kodlar verilmiş olup, katılımcıların kimlikleri kendi istekleri doğrultusunda gizli tutulmuştur. Aynı zamanda araştırmanın son dört sorusunda GZFT analizi yapılmıştır. GZFT Analizinin yapılması stratejik yönetimin en önemli konularından birisidir. Organizasyonun iç ve dış çevresinin değerlendirilmesine imkân sağlayan bir analiz tekniği GZFT analizidir (Cebecioğlu, 2006).GZFT Analizi, incelenen kuruluşun; sürecin, durumun veya tekniğin, güçlü ve zayıf yönlerini belirlemekte ve dış çevreden kaynaklanan fırsat ve tehditleri saptamakta kullanılan bir tekniktir (Gürlek, 2002).

8.6. Sınırlılıklar

Bu tez çalışması, Anamur bölgesinde bulunan kültür turizmi potansiyeline konu olan alanların sorunlarını ve bu sorunlara getirilebilecek çözümler hakkında bilgi sahibi olan kişilerle 2021-2022 yılı içerisinde yapılan görüşmeler çerçevesinde gerçekleştirilmiştir. Bundan dolayı, tez

çalışmasında Mersin'in Anamur ilçesinde bulunan kültür turizmine konu olan unsurlar yer almaktadır. Araştırma sahasının Anamur ilçesi olmasından kaynaklı olarak çalışmanın kısıtı, coğrafik sınırlandırmadır.

8.7. Araştırmanın Geçerliliği ve Güvenirliliği

Araştırmanın geçerliliği ve güvenirliliğiyle ilgili alanında uzman kişilerin görüşleri alınmıştır. Araştırmanın güvenirliliği bakımından söz konusu kültür turizmi alanında bilgi sahibi olan katılımcıların ses kayıtları alınarak röportaj yapılmıştır ve bu durumda güvenirliliği arttırmaktadır. Araştırmanın geçerliliği açısından ise alanında yetkili uzmanların (akademisyen, araştırma görevlisi) tezin yeterliliği ve uygunluğu açısından görüşleri alınmıştır.

8.8. Veri Toplama Yöntemi

Araştırmanın bu bölümünde nitel araştırma yöntemlerinden ilgili kişilerle online ve yüz yüze görüşmeler yapılarak aşağıdaki toplam 12 soruya cevap aranmıştır.

8.9. Katılımcılara Yönelik Bulgular

İlgili literatür incelendikten sonra, yerel paydaşlara sorulmak üzere uzmanların görüşleri de alınarak görüşme formu hazırlanmıştır. Çalışmanın verilerini toplamak amacıyla;

1. Anamur Kaymakamlığı Yazı İşleri Müdürü, (yüz yüze görüşme)
2. Anamur Belediye Başkan Yardımcısı, (whatsapp aracılığıyla görüşme)
3. Anamur Meslek Yüksek Okul Müdürü, (mail yoluyla görüşme)
4. Alanya Alaaddin Keykubat Üniversitesi Turizm Fakültesi Dekanı V. Prof Dr. Burçin Cevdet ÇETİNSÖZ (mail yoluyla görüşme)
5. Anamur Çeltikçi İ.Ö.O Müdürü, (yüz yüze görüşme)
6. Anamur Okul Müdür Yardımcısı, (Whatsapp yoluyla görüşme)
7. Mersin İl Kültür Turizm Başkanı, (yüz yüze görüşme)
8. Mersin İl Kültür Turizm Müdür Yardımcısı, (yüz yüze görüşme)
9. Anamur Kültür ve Turizm Derneği Başkanı, (mail yoluyla görüşme)
10. Anamur Müze Müdürü, (yüz yüze görüşme)
11. Anamur Danışma Bürosu Müdürü, (whatsapp yoluyla görüşme)
12. Anamur İlçe Gençlik ve Spor Başkanı, (whatsapp yoluyla görüşme)
13. Kazı Başkanı Mehmet Tekocak, (yüz yüze görüşme)
14. Anamur Kütüphane Müdür Yardımcısı, (whatsapp yoluyla görüşme)

15. Anamur Ünlüselek Otel Müdürü, (whatsapp yoluyla görüşme)
16. Anamur Nice Hotel Yöneticisi, (whatsapp yoluyla görüşme)
17. Taşucu Caretta Turizm Yöneticisi, (yüz yüze görüşme)
18. Anamur Eser Pansiyon Yöneticisi, (yüz yüze görüşme)
19. Anamur Hotel Dolphine Yöneticisi, (yüz yüze görüşme)
20. Anamur Bella Butik Otel Yöneticisi, (yüz yüze görüşme)
21. Anamur Akasya Pansiyon Yöneticisi, (yüz yüze görüşme)
22. Anamur Hermes Otel Yöneticisi, (yüz yüze görüşme)
23. Anamur Eda Otel Yöneticisi, (yüz yüze görüşme)
24. Anamur Enişte Otel Yöneticisi, (yüz yüze görüşme)
25. Anamur Balşen Otel Yöneticisi, (yüz yüze görüşme)
26. Anamur İskele Butik Otel Yöneticisi, (yüz yüze görüşme)
27. Anamur Şenay Otel Yöneticisi, (yüz yüze görüşme)
28. Rehber 1, (yüz yüze görüşme)
29. Rehber 2, (yüz yüze görüşme)
30. Rehber 3, (yüz yüze görüşme)
31. Rehber 4, (whatsapp yoluyla görüşme)
32. Turizmci 1, (whatsapp yoluyla görüşme)
33. Turizmci 2, (whatsapp yoluyla görüşme)
34. Esnaf ve Sanatkarlar Odası Başkanı (mail yoluyla görüşme)

Toplam 34 kişi ile yüz yüze (mülakat yoluyla) ve online (whatsapp ve mail) üzerinden görüşmeler yapılmıştır. Katılımcılarımız çoğu isimlerini vermek istemediklerinden dolayı gizlilik esası ön planda tutulmuştur.

8.10. Bulgular

Anamur'un sahip olduğu kültür turizm potansiyelinin açığa çıkarılması adına yapılan görüşmeler sonucunda;

- 1) Anamur'un genel turizm potansiyeli için neler söyleyebilirsiniz?
 - " Yüksek aslında, hem kalesi ören antik kenti var. Turistler için cazibe merkezi, denizi 17 km kesintisiz sahili var" (K 1).
 - "Anamur konum itibariyle iki il arasında uzak mesafede olduğundan, potansiyel için zor bir yerde bulunmakla beraber tarihi, turistik, tarım turizmi, yayla turizmi açısından uygun bir özelliktedir" (K 2).
 - "Anamur doğası gereği güneş, kum, deniz turizmine uygun bir coğrafya ve iklime sahip. Aynı zamanda içinde bulunan antik kent, müze ve kalesinden dolayı kültür

turizmine uygun potansiyelindedir. Bunun yanı sıra coğrafi yapısından dolayı yamaç paraşütü, trekking, dağcılık, kamping, av turizmi gibi turizm türlerine de ev sahipliği yapabilecek potansiyelindedir” (K 3).

- ”Anamur doğası gereği güneş, kum, deniz turizmine uygun bir coğrafya ve iklime sahip. Aynı zamanda içinde bulunan antik kent, müze ve kalesinden dolayı kültür turizmine, coğrafi yapısından dolayı yamaç paraşütü, dağcılık, kamping, gibi turizm türlerine de ev sahipliği yapabilir” (K 4).
- ”Turizm potansiyeli var ama değerlendirilmemiş. Tanıtımda ve ulaşımda eksiklik var” (K 5).
- ”Alt yapı eksiklerimiz var. Toplumun turizme hazır olduğunu düşünemiyorum” (K 6).
- ”Anamur ilçemiz bölgemizin 10 bin yıla yakın tarihi geçmişi olması nedeniyle tarihiyle, doğasıyla, güzelliğiyle, deniziyle bölgemizin ilimizin en güzel ilçelerinden biridir. Bölgemizin en temiz denizine sahiptir. Kültür tarihi, geçmişi, doğal güzelliği, temiz denizi ve kıyılarıyla çok önemli bir kültür turizm potansiyeline sahiptir” (K 7).
- ”Türkiye’ nin en güney noktası. Kültür turizmi açısından geniş bir potansiyele sahip. Anemurium ören yeri, Köşekbükü mağarası. Anemurium’un sahilde olması, Akdeniz’in en uç noktası, Kıbrıs’a yakın olması, turizm açısından sakin bir şehir. Gazipaşa havaalanına yakın olması bir avantaj” (K 8).
- Anamur’ a gelen turizm potansiyeli her yıl artmaktadır (K 9).
- ’ Turizm gelişmemiş ulaşımdan kaynaklı. Ulaşım en büyük etken. Yerel yönetim ve sivil toplum etkinlik tanıtımı pazarlamasına katkı sağlanamaması istenilen duruma getirmiyor. Arkeolojik olarak potansiyel yüksek, bunlar yatırım gerektiren şeyler. Eksiklerden dolayı var olan potansiyelin altında müze 8-9 yıldır ziyarete kapalı bu çok büyük etken. Tanıtım alt yapısı ve ulaşım çok etkili. Kazı da katkı sağladı ama yeterli değil” (K 10).
- ”Anamur’un turizm potansiyeli oldukça zengin ve ülke ekonomisine büyük katkı sağlayacak kapasitededir. Tarih turizmi, doğa turizmi, eko turizm, yayla turizmi, sportif turizm, ve kültür turizmi gibi farklı türden potansiyele sahiptir” (K 11).
- ”Yol probleminden dolayı zayıf. Ayrıca sahillerde otellere yapılacak yer kalmadı, apartman ya da villa oldu. Yol sorunu çözülsün bile bir sürü 5 yıldızlı otel yapılacak alan kalmadı” (K 12).
- ”Oldukça yüksek, hem kültür hem de doğa ve deniz turizmi açısından” (K 13).
- ”Anamur sahip olduğu tarihi ören yerleri, sahilleri vb. bakımından turizm potansiyeli yüksek bir şehirdir” (K 14).

- “Anamur’un genel turizm potansiyeli yerli turizme dayalıdır. Genelde okullarımızın kapanmasıyla turizm sezonu açılır. Tekrar okullarımızın açılmasıyla turizm sezonu kapanır. Ayrıca Anamur’umuzdaki diğer turizm şeklide Ankara Konya bölgesinden gelen memur kesimin yazlıklarına gelmesiyle yazlıkçı turizmi yapılır(bu turizmin Anamur’da ki turizme hiçbir şekilde katkısı bulunmaz). Anamur’da görülen diğer turizm potansiyeli de iş için gelen kurumsal müşterilerin otel ve pansiyonlarımızda kalmasıyla oluşur. Çok nadiren de olsa yabancı turist güzergâh esnasında kalmaktadır.” (K 15).
- “Akdeniz bölgesinde malum kum, güneş üzerine yapılıyor. Anamur’da Efes’te yarışabilecek kadar Anemurium var. Açık hava müzesi gibi. Yurt dışından gelen Alman misafirler için yoğa, meditasyon alanı olabilir. Vegan, vejetaryen turizm yeri diyorlar. Kalesi, müzeleri ve mağarası mağara turizmine yatkın. İrandan gelenler mağara turizmi yapan misafirler var. Dünyanın derin mağaralarına sahip. Yaylaları meşhurdur. Hem sıcak hem soğuk barındıran bir yer. Yamaç paraşütü, doğa yürüyüşü yapılan bir yer. Tarımla uğraşan insanlar var. Muz kenti. Av turizmi var. Dağ keçileri var. Balıkçılık çok fazla yaygın değil. Rüzgarda surf yapılabilir (dönem dönem yapılabiliyor). Caretta- caretta önemli endemik bitkiler ve hayvan popülasyonları çok önemli” (K 16).
- “Yaz aylarında deniz, kum, güneş. 12 ay agro turizme müsait, eko turizm potansiyelinde şanslı gözüküyor ama Anamur’un genel turizm potansiyeli Gazipaşa havalimanına yakın olduğu için kitlesel turizme de çok yatkın bir yerdir” (K 17).
- “Anamur; soğuk su kaynak yerleri, mavi denizi, Bozyazı, yörenin seracılığı vb ekstra güzelliklere sahiptir. Denizi ve tarihi yerleri için turizm potansiyeline sahiptir” (K 18).
- “Daha öncesinde bölge de yaşamamış milletler, medeniyetler olarak düşünüldüğünde yüksek bir potansiyel var çünkü aynı zamanda Kilikya dediğimiz bir geçiş noktasında yer almaktadır. Çok kültürlü bir yapısının olmasından dolayı potansiyel yüksektir. İlerleyen dönemlerde destekler sağlandığında potansiyeli yüksek olacaktır” (K 19).
- “Anemurium antik kenti Türkiye’nin en özel antik kentlerinden birisidir. Anadolu da bulunan tek hamam örneği Anemurium antik kentinde vardır. Zira denize yakın olmasından dolayı bir liman ticaret kentidir. Yerel kültürü ve ayrıca endemik faunası ve florası olduğundan turizm potansiyeli yüksektir” (K 20).
- “Anamur konumu itibari ile Mersin- Antalya arasında bulunuyor. Güzel bir kumsalı ve denize paralel dağları var. Turizm potansiyeli açısından pek yüksek

olmayan bir avantaja sahip.Çekim alanı yaratacak bir şehir planlaması yok. Tarıma yönelik bir yüzü olduğu için potansiyeli düşük görüyorum” (K 21).

- “Turizm potansiyeli Alanya vb yerlerle kıyaslandığında düşüktür” (K 22).
- “Anamur turizm potansiyeli genel olarak %95’i yerli misafirdir. %5’i yabancı uyruklu misafirlerdir. Anamur turizm sezonu 1 haziran ve 1 eylül arasındır” (K 23).
- “Tesisler yeterli değil” (K 24).
- “Anamur’un iklim şartı ve tarihi zenginliği turizm zenginliği için yeterli ama Anamur hak ettiği yerde değil. Yerel idarenin ve hükümetin bu konuda yatırımlar yetersiz” (K 25).
- “Çok büyük bir şey söyleyemiyorum. Deniz dışında çok fazla bir şey yok. Anamur kültür turizmiyle ilgili çok vasıflı bir çalışma yapıldığını düşünmüyorum. Anamur’un yerel yapısının bayağı değişmesi gerektiğini düşünüyorum” (K 26).
- “ Turizm açısından örneğin bir Alanya veya Antalya, Manavgat, Kemer bunlara benzer ilçeler açısından çok çok zayıftır. Genelde yerel turizme hitap eder. O da 3 aylık bir sezonu vardır. Bu 3 ay açısından bize yeterli gelmiyor ve yerel yönetimin veya halkın turizme yönelik bir çok teşviklerde bulunması gerekiyor” (K 27).
- “ Şu anda Anamur’da turizm çok kötü durumdadır. Zaten her geçen yazlarda gelen potansiyel daha da azalıyor. Anamur’u halkı tarım şehri olarak ilan ediyor. Turizm olarak değerlendirilebilecek yerlerde seralar var” (K 28).
- “ Anamur genelde yerli turistleri ağırlıyor. Yabancı turistler çok fazla ağırlıklı olarak gelmiyor. Yani genelde yerli turistlere hitap ediyoruz” (K 29).
- “ Anamur çok güzel bir ilçedir. Denizi çok güzeldir. Kıyıları çok güzeldir ama Anamur halkı turizme karşı içtenlikle bakmamaktadır. Anamur’da turizm olması gerekir turizmin cennetidir. 1 saate yayladasın, 1 saate denizdesin” (K 30).
- “Anamur’da genel turizm potansiyeli olmaz. Çünkü Anamur turizmden anlamaz kaba yer buraya turist gelmez çünkü burası çıkmaz sokak. Antalya’ya da 230 km, Mersine de 230 km. Buranın zenginleri turizme yatırım yapmaz. Alanya’da 5 yıldızlı otellerde her şey serbestken turist Anamur’a niye gelsin?, niye para harcasın? (K 31).
- “ Genel olarak buraya büyük tesisler şart. Büyük tesisler şehrin her yerin reklamını yapar” (K 32).
- “ Anamur tamamıyla yerli turist ağırlıklı çalışmaktadır. Ankaralı, Konyalı ağırlıklı olmak üzere yerli turist” (K 33).
- “ Tanıtım eksikliği var” (K 34).

- Sonuç olarak, Anamur'un denizi olsun Anemurium antik kenti olsun, Mamure kalesi olsun yüksek bir potansiyeli var ama bu potansiyel geliştirilememiş düzeydedir.

2) Yöre halkının kültür turizmine bakış açısını nasıl görüyorsunuz?

- "Bazıları istiyor tarıma dayalı, ekonomisi olduğu için sanayileşme olmadığı için kazancını muz seraları, çilek tarlalarında elde ettiklerinden otel yapıp turizmin faaliyetlerinin yürütülmesini istemiyorlar" (K 1).
- "Yöre halkında 40 yıl önceki aile pansiyonculuğu küçük otellerin olduğu dönemlerdeki kadar bile genelleme yapacak olursak yeterli duyarlılık yoktur" (K 2).
- "Yöre halkı tarıma odaklandığı için genel turizme pek sıcak bakmamaktadır. Ancak ilçede bulunan Anemurium antik kent ve Mamure kalesinin restorasyon çalışmalarını yakından takip edip. Gelecek yıllar için umut beslemektedirler" (K 3).
- "İlçenin temel geçimi tarımdan olduğu için turizmle ilgili pek ilgili değiller. İlçede bulunan Anemurium antik kentinin ve Mamure kalesinin yenileme çalışmaları yöre halkının turizme olan ilgisini arttırabilir" (K 4).
- "Gelen kişilere köylerde iyi davranılır, misafirperverler ama turizmin gelişmesini istemezler. Yabancılar gelip her şeyimizi elimizden alırlar diye" (K 5).
- ' 'Halkımız aslında yenilik yapmaya açık. Fakat ilçemiz tarımı maalesef ön plana almış" (K 6).
- "İlimiz turizm yönünden en çok ilgi gören ilçelerimizden birisidir. Anamur ilçemizde uzun yıllardan bu yana belediye belgesi ve turizm işletme-yatırım belgeli tesisler mevcuttur. Yaz aylarında % 90 civarında doluluk oranı mevcuttur. Ancak kış aylarında % 50'ye düşmektedir. İlin turizm potansiyelinin yanı sıra geçim kaynağının büyük bölümünü tarım(muz), çilek vb sebze meyve ürünlerinden kazanmaktadır. Ayrıca muz üretiminin Türkiye genelinde çok büyük bölümü Anamur ilçesinden sağlanmaktadır. Bu nedenle ülke ekonomisi ve Anamur tarımla uğraşan Anamur halkına ekonomisine bir girdi sağlamaktadır. Dolayısıyla turizm yatırımı yönünden gelişme gösterilmesi bu nedenle ekonomik nedenlerle 2. Plandadır. Yol, ulaşım turizm yönünden olumsuz bir nedenle ulaşım sorunu havaalanı ve karayolunun uzak mesafede olması ve havaalanının olmayışıyla Mersin yönünden turizmi olumsuz etkiler" (K 7).
- "Halkı yörük, ön yargılı değil, bunun için çalışma yapılması gerekir. Halka, esnafa turizm eğitim verilmesi gerekir. Halkın çoğu tarımla uğraşiyor. Turistle turizmle

tarım turizmi birleştirilip, tarım turizmden para kazanacağı düşünülürse eğitimi verilirse daha yetkin olacaklar” (K 8).

- “Anamur halkının kültür turizminin gelişmesi için çaba harcaması ve girişimlerde bulunarak arttırılması yönünde çabaları vardır” (K 9).
- “Yöre halkı çok istekli değiller. Baki bir yer. Turizm orijinalliği ve bakirliği bozacağı için çok olumlu değil. Daha çok tarımla ilgililer. Kültür turizmine bakış açıları çok pozitif değil. Kültürel anlamda 61 sit alanı tescilli yer var” (K 10).
- “Yöre halkının geçim kaynağı daha çok tarıma yönelik olduğundan bir de coğrafi konum göz önüne alındığından turizm, biraz ikinci planda kalıyor. Bu yüzden Anamur’da turizm daha çok yurtdışı değil yerli turizme hizmet vermekte bu da otel motel gibi konaklama yani yazlıklara yön veriyor” (K 11).
- “ Yöre halkının turizme bakış açısı olumlu” (K 12).
- “Yöre halkının Anamur’un odak noktası muz. Dolayısıyla tarımı(çilek, avokado vb). Bu yüzden halkın kültür turizmine ilgisinin olmadığını söyleriz” (K 13).
- “Yöre halkının çoğu Anamur’un turizm potansiyelinin farkındadır. Ancak bu konuda bir girişim çabası yoktur” (K 14).
- “Yöre halkı kültür turizmine bakış açısı önemlidir. Ellerinden gelen çabayı göstermektedirler. Her ne kadar turizm alanlarımız tarıma yenik düştüyse de kültür turizmi için gelen misafirimizi halkımız en iyi şekilde yönlendirmektedir” (K 15).
- “Kötü görüyorum. Kültür turizmine yatkın değiller. Muz, sera, ava koda üzerinden geçimlerini sağlıyorlar. Sıcak bakmıyorlar. Yöre halkını turizm bölgesi haline getirebilmek çok zor” (K 16).
- “Yöre halkında çok küçük bir kitle turizme olumlu bakıyor. Diğer kitle daha çok tarımla ve hayvancılıkla uğraşıyorlar. Yöre halkının herhangi bir turizm bilinci yoktur”(K 17).
- “Anamur yöre halkı dışarıdan gelen insanları misafirperver bir şekilde karşılıyor. Yemek kültürlerini gelen turistlere sunuyor. Yerel halk turizme çok ilgili” (K 18).
- “ Yöre halkı bence henüz Anamur bölgesinde kültür turizmi ne tam olarak onu bilmiyor. Ama tatil turizmi olarak şunu düşünüyorlar genel itibariyle deniz, kum, güneş bölge halkı için tatil bu. Ama bu yapılacak olan tanıtımlarla verilecek olan eğitimlerle bölgeye gidecek olan rehberlerin acentecilerin destekleriyle kültür turizminin ne olduğuna dair bilgileri oturacaktır” (K 19).
- “Yöre halkı turizme sıcak bakmıyorlar. Sit alanı üstündekiler sit alanı ilan edildikten sonra araziyi kullanamıyorlar. Bölgede yazlık kültürü hâkim” (K 20).

- “Yöre halkıyla bazı turlarımda yaptığım konuşmalarda pek istekli görmüyorum. Turizm yatırımı istemiyorlar. Belli noktaların geliştirilmesi onlar için yeterli gibi duruyor. (Alt yapı vs) hali hazırda muz ve çilek üretimi olduğu için arazilerinin turizme kazandırılmasını faydalı görmüyorlar” (K 21).
- “Anamur halkı genelde tarım ve hayvancılık ağırlıklı olduğu için turizm düşüncesi düşüktür “ (K 22).
- “Anamur halkı genel olarak tarım ile geçim sağladığı için turizme fazla önem göstermemektedir. Kültür olarak Anamur halkı bütünlüğünü korumaktadır. Dışarıdan gelen misafirlere yoğun perverlik göstermektedir” (K 23).
- “Olumlu” (K 24).
- “Yöre halkı tüm Türkiye halkı gibidir. Benim 17 yıldır Anamur’a gelip de Anemurium’a gitmeyen müşterilerim var. Yani bu bir kültür zenginliği bu kültür zenginliğine sahip olan azınlık gelip Anemurium’u, kaleyi, mağarayı geziyor ve gezmeden önce okuyor. Diğer herkes Anemurium da mangal yakılır mı diye soruyor” (K 25).
- “ Yöre halkının kültür turizmi hakkında bir fikri olduğunu düşünmüyorum. Yöre halkı umumiyetle tarımla uğraşiyor. Tarım dışında da bizim gibi turizmle uğraşan kesimin konuyla alakası var ama nüfus olarak çok az bir yer tutuyor. Yöre halkının sahip çıktığı bir kültür mirası yok” (K 26).
- “ Halkın turizme bakış açısı çok zayıftır. Genelde bura da tarıma dayalı bir değerlendirme yapılmaktadır. Muz, çilek serası ve buna benzer. Tabi ki biz tarıma karşı değiliz tarımın da olması gerekiyor. Ülke ve ekonomik olarak da tarımın elverişli olmasını isteriz ama o yönden yöre halkının eğitim veya kültür açısından bir ileriye yönelik herhangi bir düşünce olanağı yok. Bir toplumu da kalkındıran eğitim ve kültürdür” (K 27).
- “En ufak bir alana sera yaptırmak istiyorlar. Kimse turizme yönelmiyor. Tarıma yöneliyor herkes” (K 28).
- “ Yöre halkı turizmden ziyade daha çok tarıma yönelmiş şekilde. Yani çok uç bir nokta olması, yolların bitmemiş, iskelenin açılmamış olmasından dolayı hep tarımla ilgileniyor, turizmle çok fazla bir bağlantısı yok” (K 29).
- “ Genelde Anamur halkı muzdan para kazandığı için muza yönelir” (K 30).
- “ Kafeste keklik. Turist gelirken arabanın bagajından yiyeceğini getiriyor. İçeceği suyu bile getiriyor” (K 31).
- “ Yöre halkı genelde tarımsal olarak düşünüyor. Ama geçlik turizme daha da sempatik bakıyor” (K 32).
- “ Çok zayıf” (K 33).

- “ Çok olumlu değiller. Çünkü burası tarımsal bir bölge olduğu için muz ve çilekten güzel para kazanıyorlar. Dolayısıyla turizm gelirse bunlar kalkacaktır” (K 34).
 - Genel olarak görüşme sonuçlarında katılımcıların çoğunluğu yöre halkının turizme karşı olumsuz olduklarını söylemektedir. Bunun sebebi turizm ilerleyip gelişirse tarımın arka planda kalacağı bu da halkın ekonomisini ve geçim kaynağını olumsuz etkileyeceğidir.
- 3) Anamur zengin bir kültürel potansiyele sahip olmasına rağmen, turlar buraya neden çok seyrek geliyor?
 - “ Ulaşım sıkıntısı var. Biraz baki kalmıştır”(K 1).
 - “Anamur doğa turizmi yanında, bünyesinde birçok uygarlıkları barındıran, tarihi bir kent. Eski ören yerleri gibi tarihi yerler bile Anamur kültür turizmi açısından zengin bir konuma sahip olduğunun ispatıdır. Anamur tarım açısından tropikal bir iklime sahip olduğundan muz, çilek yanında dünya’daki bütün bitki ve meyvelerinin yetişebileceği mikro klima özelliğine sahip bir ilçedir. Bu sebeple tarımın ileri düzeyde verimli ve getirisi yüksek olduğundan tarım dışı sahalara yönelim ve yatırım azdır. Yeterli turizm yatırımı olmadığından ve tam pansiyon turist kabul eden Alanya ilçemizin uygun gördüğü yerlere turlar gitmektedir” (K 2).
 - “Havayolu ulaşım merkezlerine uzaklığı, karayolunun elverişsiz olması ve deniz yolunun büyük yolcu gemileri için deniz seviyesinin sığ olmasından dolayı ulaşım masrafları artmaktadır. Bu nedenle yüksek kar bırakmayan turlar arasında değerlendirilip tercihlerde geri planda kalıyor. Aynı zamanda ilçe çok fazla turizm destinasyonu olarak görülüyor” (K 3).
 - “Havayolu ulaşım merkezlerine uzaklığı, karayolunun elverişsiz olması ilçeye yapılacak turlarda fazla karlılık bırakmıyor bu nedenle tur şirketleri pek tercih etmiyorlar. Aynı zamanda uygun konaklama işletmeleri ve turistik mekânların eksikliği de bu seyrekliğin nedenleri arasında değerlendirilebilir” (K 4).
 - “Turlar gelmiyorlar sebebi ciddi bir yol sorunu var. Havayoluna uzak karayoluyla ulaşım kötü, tur firmalarıyla yerel yönetim ilişki kurmuyor. Anamur’u kağıt üzerinde biliyor” (K 5).
 - “Tabi ki şehrin bakımsız oluşudur. Tanıtım eksik diyemeyeceğim Anamur’u herkes iyi tanyor” (K 6).
 - “Ulaşım sorunu en büyük etkidir. Anamur ‘un gelişememe nedeni ulaşım sorunu ile tarımın ön planda olmasıdır.” (K 7).

- “Seyahat acentaları, Anamur’u tur güzergâhları içerisine almıyorlar. Antalya’dan doğru Kapadokya’ya gidiyor. Dışarıdan buraya tur düzenlenmiyor. Hava alanı olmaması satışları etkiliyor. Hava alanı olmazsa seyahat acentaları tur satışları zor satıyor” (K 8).
- “Anamur’ a turların daha çok gelmesi için çalışmalar devam etmektedir. Turların daha çok gelmesi için yatak kapasitesinin artırılması ve konaklama tesislerinin çoğaltılması gerekmektedir” (K 9).
- “Ulaşım ve sivil toplum örgütlerin ve yerel yönetimlerin katkısı az, en büyük sebep ulaşım sıkıntısı” (K 10).
- “Anamur’da konaklama, yeme-içme ve eğlence mekânları sınırlı. Mesela bir tur otobüsü gelse bu turu konaklatacak kapasite de yer bulamıyor onun için Antalya ve ilçelerinde konaklayıp Anamur’a günübirlik kumanyalı tur düzenleyip geri gidiyorlar” (K 11).
- “ Tur şirketleri zamana ve maliyete baktıkları için, Anamur’a ulaşım her zaman hem zaman, hem de maliyet gerektirir. Ayrı yeten otel sayısı sınırlı, kaliteli otel yok denecek kadar az” (K 12).
- “ Ulaşım sorunu, konaklama ve belgeli yeme-içme tesislerinin olmayışı, temel sorun ulaşım, tanıtım olmaması” (K 13).
- “Anamur’un tanıtım faaliyetleri çok az ve yetersiz olduğu için turizm potansiyeli tur şirketleri tarafından bilinmiyor. Ulaşım yönünden sıkıntılı bir konuma sahip olması da önemli bir tercih edilmeme sebebidir.” (K 14).
- “Anamur zengin bir kültürel potansiyele sahip olmasına rağmen turların buraya seyrek gelmesinin sebebi tanıtım eksikliğinden kaynaklanmaktadır. Bununla beraber elimizdeki tarihi ve turistik yerlerin Türkiye ve dünya platformlarında hak ettiği tanıtımı ve yatırımı yapılmadığı için insanların burayı tanımamasına ve bilmemesine sebep vermektedir. Ayrıca bu tarihi zenginliklerin iyi bakılmaması, temizliğinin ve onarımlarının ve aydınlatmalarının yapılmaması elimizdeki değerlerin gün geçtikçe önem kaybetmesine yol açmaktadır.” (K 15).
- “Elverişsiz ulaşım. İtalya, Japonya, Almanya, Rusya da ciddi ulaşım alt yapısı var. Buraya o kadar kötü ulaşım alt yapısı var. Tünellerin açılmaması, ulaşım çok zor” (K 16).
- “Anamur Mersin turizmiyle Antalya turizmi arasında sıkışıp kalmış bir yerdir. Gazipaşa ve Anamur aynı şeyleri yaşıyor. Gazipaşa Antalya’nın bir ilçesi olmasına rağmen turizmden hiçbir şekilde bir pay alamamaktadır. Aynı şekilde Anamur’da Mersin’in bir ilçesi ama tam batıda kaldığı için bunun etkenleri de ulaşım zorluğu,

ulaşım alternatifleri olmamasıdır ama Gazipaşa havalimanının açılmasıyla bu şansı kullanabilirler” (K 17).

- “Önceden yolların virajlı olması Anamur’a ulaşımı zorlaştırmıştır. Son 1 yılda tünel yapılmış ve şuan ulaşım sorunu düzelmiş durumdadır”(K 18).
- “Bunun temel sebeplerinden bir tanesi Antalya bölgesine uzak olması, yabancı turistlerin daha çok İç Anadolu’ya gezilere gitmeleri, ikinci sebep bölge halkının tarım odaklı olması, üçüncü sebep ise kentin ülkemizin en güney uçlarından bir tanesinde yer alması ve ulaşım alt yapısının henüz daha sağlanamaması” (K 19).
- “Ulaşım sıkıntısı, otel(konaklama) sıkıntısı, yerel yönetiminin desteğin az olması” (K 20).
- “Turlar uğruyor ancak görülecek yer sayısı kısıtlı. Anemurium antik kenti ve mamure kalesinden başka çok ilgi çekici bir noktası yok. Uğranılan bir yer. Ya da muz alışverişi için Akdeniz turlarında geçilirken durulan yer” (K 21).
- “Turizm kapasitesi düşük olduğu için eğlence yerleri ve otellerin yetersiz olmasından dolayı turlar az oluyor” (K 22).
- “ En önemli faktör, bölgemizin yeterince tanıtılmamasından kaynaklandığını düşünüyorum”(K 23).
- “İlgisizlik ve ulaşım sorunundan dolayı” (K 24).
- “ Çünkü yollar izolasyon sağlıyor. Ulaşım çok zor. Alanya’da 5 yıldızlı bir otelin 17 € verdiği her şey dâhil fiyata biz 13 € vermeliyiz ki aralarındaki ulaşım farkını seyahat acentaları tercih etsin” (K 25).
- “ Bu cevabını bizim de aradığımız bir soru. 90 lı yıllarda çok fazla tur gelirdi buraya. Kuveyt savaşı olana kadar çok fazla tur gelirdi. Şimdi rotalardan çıkardılar. Ben onu bir ihtimal şuna bağlıyorum: bizim batımızda ki yerler bizden çok fazla geliştiler. Alanya vs çok gelişti. Alanya’dan bu tarafta daha çok tarım ağırlıklı bir ilerleme oldu. O yüzden ben artık turların rotasında olmadığını düşünüyorum” (K 26).
- “ Çünkü Anamur’un turizme yönelik herhangi bir yatırım faaliyeti bulunmamaktadır. Örneğin; 5 yıldızlı bir otel yok. Bozyazı da 3-4 tane var ama Anamur merkezinde ve genelinde yatırımlar yok. Yatırımlar olmayınca ve tanıtım olmayınca çok zayıf kalıyor” (K 27).
- “Yıllardır hiçbir şekilde turist gelmez oldu. Eskiden pansiyonumuz %70 oranında doluydu. Ama şimdi gelen turist kalenin oraya gidip kamp kuruyorlar. Henüz turizme açılan bir yer yok. Çok yatırım yapılması gerek ama yapan yok” (K 28).
- “ En kötü şey yollar. Yollar bitmediğinden dolayı kimseyi cazip kılmıyor. Havaalanı uzaklığı yarım saat- 45 dakika olsa daha çok tercih edilebilir” (K 29).

- " İlgisizlik. Saklı köydeyiz. Yollar sıkıntı. Sahipsiz kimsesiz bir yer"(K 30).
- " Tur niye gelsin buraya? İnsanları nereye götüreceksin? Denizde 1 tane yat tur yapan bir yer var buraya 1 iskele bile yaptılar iskeleyi Araplara satmışlar" (K 31).
- " Tesis azlığı. Büyük tesislere çok engel olunuyor. Turizmi canlandırmak için eğlence şart. Eğlenceyi burada farklı türde yapıyorlar" (K 32).
- " Halkın biraz sahip çıkmaması, esnafın üstüne düşmemesi" (K 33).
- " Bunun en büyük sebebi yollar, tanıtım ikinci büyük bir sebeptir.İnsanlar virajlı yolları görünce gelmek istemiyor" (K 34).
 - Turlar, ulaşım ve konaklama sıkıntısından dolayı(4-5 yıldızlı otel sayısı azlığı) buraya seyrek gelmektedir.

4) Anamur'un sahip olduğu kültürel değerlerin tanıtımı ile ilgili önerileriniz nelerdir?

- "TV'lerde belgesel olabilir. Radyolar da soru cevaplarda insanlarda bir düşünce konuşturulabilir. Muzu tanıtılabilir" (K 1).
- "Anamur tarımsal üretim potansiyeli başka yörelere de kaydığından turizmi yeniden keşfetmek zorundadır. Tabiat er ya da geç bunu teşvik edecektir. Tarımdaki kazanılan gelirler turizm yatırımına yönelmek zorundadır. İlerleyen süreçlerde yeterli turizm yatırımlarından sonra basın görsel medya ve internet medyası yoluyla tanıtım elzemdir" (K 2).
- "Ulaşım imkânları düzeltilebilir. Tanıtım için önemli turizm platformlarda temsil edilebilir. Büyük konaklama işletmeleri için teşvik yaratılabilir. Seyahat acentelerine tanıtım gezileri yapıp ilçe tanıtımı yapılabilir. Görsel ve yazılı basın aktif kullanılabilir " (K 3).
- "Önemli turizm platformlarda temsil edilip ilçenin dinamikleri ile bir turizm çalışmayı yapılabilir. Öncelikle yerel halkın sahip olduğu değerlerin farkına varması için çeşitli etkinlikler düzenlenebilir. Büyük konaklama işletmeleri için teşvik yaratılabilir. Görsel ve yazılı basında tanıtım için profesyonel destek alınabilir" (K 4).
- "Ulusal kanallarda Anamur tanıtılarak turizm konusunda reklamı yapıp çok fazla yerli yabancı turist çekilebilir" (K 5).
- " Kültürel değerlerimizi tanıtılabilmemiz için onu keyifle göreceksin bir ortam yok" (K 6).
- "Anamur ilçesinin sahip olduğu kültürel potansiyel çok fazladır. Tanıtımda hak ettiği payı ve değeri alması için çalışılmalar yürütülmektedir. Belediyeler ile

ilimizi ve Anamur'u dijital ortamda tanıtma çalışmaları hızla devam etmektedir. Anamur'la ilgili tanıtıcı yayınlar mevcuttur. Sosyal medya da ve dijital ortamda yurdumuzda ve dünyaya tanıtım çalışmaları yapılmaktadır" (K 7).

- "Turizm fuarlarına katılım, tur operatörlerine güzergah olması için onlarla itibara geçerek organizasyon düzenlemek, gastronomi ile ilgili çalışmalar yapmak tarım turizmini ön plana çıkarmak. Doğa sporlarını öne çıkarmak. Yelken sporları yapılıyor. Su sporlarından en önemlisi rüzgâr sörfüdür. Mersin için önemli bir konum, geliştirilmesi gerek" (K 8).
- "Anamur'un kültür değerlerinin tanıtımı için broşür, basılı yayın çoğaltılarak yabancı ve Türk iletişim organlarında kullanılması tanıtımı arttıracaktır"(K 9).
- "Buradaki festivaller, sempozyumlar, lokalde konferanslar, Mersin ve Anamur üzerine Anamur'u Mamure kalesi tanıtımı, Gazipaşa havalimanına broşür konulabilir, tiyatro gösterileri tarihi alanlarda yapılması ilgiyi artırır" (K 10).
- "Öncelikle yerel yönetimler ve sektör temsilcileri bir araya gelerek bir vizyon geliştirmeli, konaklama tesisleri genişlemeli, alt yapı dediğimiz yol sorununun çözülmesinin sağlanması gereklidir" (K 11).
- " Her şey reklama bağlı" (K 12).
- 'Var olan turizm birimlerinin daha aktif olarak çalışması, kentte bulunan turizmle alakalı kamu özel kurum ve kuruluşlarının belirgin ve plan doğrultusunda birlikte hareket etmesinin sağlanması. Anamur'da bulunan kültürel varlıklar hakkında bilgi veren kitap, broşür kısacası görsel ve yazılı dokümanların hazırlanması. Bunlardan özellikle broşürlerin turizmle iç içe olan yakın komşu kentlere dağıtım sağlamak, bir kültür zenginliğinin tanıtımının sağlanması. Harabe durumunda olan (bakımsız) ziyaret edilemeyecek durumda olan kültür varlıklarının konservasyon ve restorasyonlarının yapılarak ziyarete hazır hale getirilmesi, dolayısıyla kültürel varlıklara sahip çıkılması. Anamur'un sahip olduğu tarihi, folklor, el sanatları, edebiyat ve mutfak kültürünün tam anlamıyla araştırılması ve elde edilecek sonuçların yayınlanması. Bunlarla ilgili cd, web sitesi gibi dijital tanıtım dokümanlarının hazırlanması" (K 13).
- "Yurt içinde ve yurt dışında yazılı ve basılı tanıtım faaliyetlerinin yapılması çok faydalı olacaktır" (K 14).
- "Önerilerimiz şunlardır; yukarıda da belirttiğimiz gibi Anamur'umuzun kültürel değerlerini, büyük turizm fuarlarında(Türkiye ve dünya platformlarında) en iyi şekilde tanıtmak, bu konularda profesyonel reklam ajanslarıyla çalışmak tanıtım işini bu konunun uzman kişilerin ellerine bırakmak gerektiğini düşünmekteyiz" (K 15).

- "İnternet aracılığıyla iletişimin sağlanması" (K 16).
- "Anamur'un sahip olduğu kültürel değerlerin tanıtılmasından ziyade ilçenin turizme hazırlanması gerekiyor. Evet tanıtıldı, kültürel değerlerini görmeye geldi ama burada nitelikli otel ve turizm alt yapısı olmazsa herhangi bir tanıtımın boşa bir emek olacağını düşünüyoruz" (K 17).
- "İnsanların 1 kere acentayla ya da kendi imkânlarıyla gidip görmeleri gerektiğinin kanaatindedir. Video ya da fotoğraflarla oranın güzelliğinin yansıtılamayacağını söylemektedir" (K 18).
- "Kültürel değerlerin tanıtımıyla ilgili yapılacak olan fuarlara katılacak Anamur ilçe kendi konseyi olsun turizm bölümü olsun fuarlara katılmalı, bununla ilgili broşürler hazırlamalı, kazı çalışmalarıyla ilgili raporları daha çok yayınlamalı, Belediyenin ve Valinin turizm departmanı bu konuda çalışmalar yapması gerekiyor" (K 19).
- "Öncelik tünellerin bitirilmesi, bölgede konaklama tesis yapılması için teşviklerin açılması" (K 20).
- "Sahip olduğu kültürel değerlerin tanıtımı için emit gibi önemli fuarlara gidilmeli. Ayrıca yapılan kazı çalışmaları çeşitlendirilip, alt yapıya önem verilmeli, halk devlet, STK'lar bir araya gelerek gerekli çalışmaların yapılması gerekiyor" (K 21).
- "Bir kere önce yıldızlı otellerin yapılması ama planlı olarak daha sonra bence kendiliğinden değil reklam vs. çalışmalar yapılmalı" (K 22).
- "Tanıtım olarak turizm dergileri, turizm fuarları, ulusal basında yeterince yer verilmesi gerektiğini düşünüyorum" (K 23).
- "Reklam" (K 24).
- "Turizm % 100 pazarlama işi. Anamur'da ne varsa Patara da, Olimpos'ta da benzer şeyler var. Patara ve Olimpos'ta da 5 yıldızlı oteller yok ama iyi pazarlanıyor, insanlar sel gibi gidiyor. O sebepten pazarlama yetersiz. Pazarlama nasıl yeterli olabilir? Biz işletmeciler kendi aramızda dernek kuruyoruz, dernekler hayırsever derneği gibi sembolik oluyor. Çünkü bu işe birilerinin ön ayak olması gerekiyor. Ama bu çok güzel bir youtube sayfası, 3 tane girişimci gençle bile yapılabilir. Örnek veriyorum; Güzel sanatlar fakültesinde okuyan 3 tane çocuğu çağırıp, Anamur'un tuval olacak bina duvarlarına belediye ön ayak olup bu çocukların konaklamalarını karşılayıp her yere yüzlerce grafitte eser, resim gibi eserler koyup insanların önünde selfie çekmesine sebep olabilir. Böylece o selfinin dolaşımı 1 yıl içinde on binleri bulup, altında Anamur kaşesiyle elden ele dolaşır. Bu tarz basit az masraflı işlerle bu işler çözülebilir ama bunları yerel idare yapar yani bizler yapamayız" (K 25).

- “ Bu konuda çok fikrim yok. Bunun nasıl yapılacağı daha geniş medya işi, çok bir fikrim yok” (K 26).
- “ Tanıtım, en çok reklamlarla yapılır. Yöre halkının gelenekleri, görenekleri, örneğin; tarihi yerleri veya denizi, yeşilliği olsun bu açıdan herhangi bir medya ve besin açısından reklamı yapılmamaktadır” (K 27).
- “ Örene o kadar insan gelip geçiyor ama yol üzerinde durup ta bakan birisi yok. Çünkü öreni gösteren tabela bile yok” (K 28).
- “ Çok fazla reklam yapılması gerekiyor. Her konferanslara, toplantılara gidilip oralarda Anamur’un daha çok ön plana çıkması için tanıtımları, broşürleri dağıtılması gerekiyor” (K 29).
- “ Fuarlardır. Önce birlik beraberliktir. Ama burada herkes kendini düşündüğü için hiçbir şey olmuyor. Mesela yeni turizm sezonu açılıyor bir toplantı olupta bu konuları masaya yatırmıyorlar” (K 30).
- “ Kültürel turizmi tanıtmak için yeterli ekip ve reklam yok” (K 32).
- “ Bura da kurumların biraz ön plana harekete geçmesi lazım. Çok güzel bir turizm var bura da. Hiç kimsenin bilmediği bakir alanlar var. Buraya yönelik tanıtım filmleri, şenliklerle reklam yapılabilir. Belediye, turizm bakanlığı olsun bunların destekleriyle olacak şeyler” (K 34).
 - Tanıtım ve reklamlarla ilgili katılımcılarımızdan birden çok değerlendirilebilecek fikirler ortaya çıkmıştır. Bu fikirler genel olarak; TV ve sosyal medya yoluyla Anamur’un tanıtımı, fuarlara katılım, broşür yayımı, turizm fuarlarına katılım gibi ortak öneriler vardır.

5) Anamur’da kültür turizmin hangi konuları ön plandadır?

- “Mamure kalesi, ören antik kenti, Köşebükü Astım mağarası” (K 1).
- “Tarihi turistik tesisler, tabiat güzellikleri, temiz deniz, tarım turizmi” (K 2).
- “Anamur yörük kültürünün yoğun olduğu ilçedir. Bu nedenle yazılı olmayan kültürel değerler arasında en başta yörük kültürü gelmektedir. Bunun yanı sıra Mamure kalesi, Anemurium antik kenti ve Anamur müzesi gibi diğer kültürel değerler de ön plana çıkmaktadır” (K 3).
- “Yörük kültürü ön plana çıkan bir ilçedir. Yörüklerin yeme içme alışkanlıkları, ulaşım konaklama yöntemleri, tarımda hayvancılıkta kullandıkları tekniklerin, kullandıkları dilin kendine özgü durumu Anamur’un kültürel değerlerini ilk akla gelenler olarak değerlendirmemizi sağlıyor”(K 4).
- “Yöresel halk oyunları, yöresel oyunlar” (K 5).

- "Yıllardır altyapı, ulaşım vb. konular hep engel oldu" (K 6).
- "Anamur ilçesi Kültür turizminde çok çeşitli ürünleri mevcuttur. Anemurium antik kenti çok ünlüdür. Şuan da turizme hazırlık için kazı çalışmaları ve restorasyon çalışmaları devam etmektedir. Köşebükü mağarası, Mamure kalesi ve müzede yer alan tarihi eserleri ön plandadır" (K 7).
- "Mamure kalesi, Anemurium antik kenti, plajları" (K 8).
- "Anamur da kültür turizminde en ön planda Anemurium bulunmaktadır. Bunun yanında Titiopolis yeni müze yapılması çalışmaları devam etmektedir" (K 9).
- "Anemurium antik kenti, mamure kalesi en büyük" (K 10).
- "Yol, tanıtım, sektöre hizmet vererek konaklama, yeme içme ve ulaşım sorunu. Tarihi yerlere gidebilecek araçların sağlanması gerekir. İnsanlar taksi ile karşılaşmamalı farklı alternatif ulaşım araçları tahsis edilmeli" (K 11).
- "Doğada yürüyüş parkurlarının olması gerekir. Dağcılık, yamaç paraşütü, yelken gibi su sporları etkinliklerinin olması kültür turizmini arttıracaktır" (K 12).
- "Günümüzde sadece 2 arkeolojik alan tarihi, ön konuda Mamure kalesi ve Anemurium Antik kenti" (K 13).
- "Daha çok tarihi ve deniz turizmi ön plandadır" (K 14).
- "Şu anda Anamur'da kültür turizmi ne yazık ki hiçbir şekilde ön planda değildir" (K 15).
- "Kültür turizmi yok gibi. Ben çok bir yemek kültürü görmedim. Batırık diye yemekleri. Çok özel bir yemekleri yok" (K 16).
- "Şuan için İç Anadolu Bölgesinde ve Doğu Anadolu Bölgesinde yazların 70 ve 80 günü deniz, kum, güneş şeklinde bir turizmi mevcuttur. Onun dışında da herhangi bir ön planda olan turizm değeri yoktur. Yönünü turizme çevirmediği için Anamur şuan da turizmde ön planda gözükmemektedir. Ama Mersin'in en şanslı ve turizme en hazır ilçesidir" (K 17).
- "Deniz, Antik kent, Mamure kalesi en çok insanı ön plandadır " (K 18).
- "Anamur'da genel itibariyle milattan önce olan kısımla ilgili yani antik dönem ile alakalı kültürel miraslarımız yoğunluklu olduğu için bununla ilgili bir yoğunluk var. Bunun haricinde son katılan yerlerden olması dolayısıyla Osmanlı devletinin en genç yapılarının burada olmasından kaynaklı iki taraflı hem Osmanlı tarihi hem antik tarihli olarak kültürel olarak değerlendirilebilir" (K 19).
- "Tarihi kısmı"(K 20).
- "Anamur'da hali hazırda güçlü bir turizm konusu yok. Mevcut eldeki buluntular değerlendiriliyor. Mamure kalesi restorasyonu devam ediyor. Mevcut antik

kentte kazı ve restorasyon faaliyetleri var. Şuan da farklı turizm konuları işlenmiyor. Gereksinimlerin tespit edilmesi lazım” (K 21).

- “Anemurium, Mamure kalesi, deniz sporları, Astım mağarası, vb. çalışmaları vardır” (K 22).
- “Yayla turizmi, rafting, kayak turizmi”(K 23).
- “Deniz, doğa, tarihi eser ve folklor” (K 24).
- “Anemurium antik kenti, denizi” (K 25).
- “Anemurium çok büyük bir antik kent ama çok az insan bilir. Kale ön plandadır. Anemurium’un çok taçlandırılması gerektiğini düşünüyorum. Onun dışındakiler için çokta fazla bir yerimiz yok yani. Müzemiz falan kapalı” (K 26).
- “Anamur kültür turizmi çok zengindir aslında. Örneğin; bir yayla turizmi, kalesi, öreni(Anemurium), Astım mağaraları, birçok şeyler var ki bu zenginlik açısından hiçbir zaman bir tanıtımını göremedik. Yöre halkının da bir araya gelmesi bunların konuşulması bir konferans verilmesi, broşürlerin basılıp insanlara dağıtılması açısından yerel yönetimden bir şey göremiyoruz” (K 27).
- “Yörük geleneği köy taraflarında kültürlerini çok fazla yaşatıyor. Ama burada yol üzerinde bir tanıtım yok” (K 28).
- “Kale, mağara, Astım mağarası, bir tarafı yeşil bir tarafı mavi çok güzel yerler var aslında” (K 29).
- “Anamur’da yörük kültürü var. Tarih kültürü de var ikisi de önde ama sahipsiz olduğu için ikisi de ikisi de muz ağaçlarının arkasında kalıyor” (K 30).
- “Kültür bakımından çok zengindir. Hala eski has Türkçenin bozulmadığı bir yer. Her tarafta mağara antik bir yer var. Anamur’da 100 tane zengin varsa 99 tanesi kazı işi yapıyor” (K 31).
- “Anemurium, Mamure kalesi, Köşebükü mağarası” (K 32).
- “Kalesi, mağarası” (K 33).
- “Ören antik kenti, Köşebükü mağarası, Kara manastır şelalesi” (K 34).

➤ Sonuç olarak Anemurium Antik kenti, Mamure kalesi, Köşebükü mağarası, Ak cami, yörük kültürü ön plandadır.

6) Anamur kültür turizm denince aklınıza neler gelmektedir?

- “Mamure kalesi, ören yeri yaylası(Kaş-Abanoz) ”(K 1).
- “Anamur’da kültür turizmi, Mamure kalesi, ören yerleri, Akcami gibi yerler yanında muhteşem temiz denizi, yaylalar, tarım turizmi, orman mesire yerleri, CarettaCaretta yumurtlama alanı, denizaslanlarının yaşama alanları gibi tabiat güzellikleri her daim ön planda olmuştur” (K 2).

- “Daha önce de belirtildiği üzere yörük kültürü ön plana çıkan bir ilçedir. Yörüklerin yeme içme alışkanlıkları, ulaşım konaklama yöntemleri, tarımda hayvancılıkta kullandıkları tekniklerin, kullandıkları dilin kendine özgü bir durumu vardır. Bu kendine özgülük Anamur’un kültürel değerlerini ilk akla gelenler olarak değerlendirmemizi sağlıyor” (K 3).
- “Mamure kalesi, Anemurium antik kenti ve Anamur müzesi gibi kültürel değerler ön plana çıkmaktadır”(K 4).
- “Kale, ören, Titiopolis antik kenti, Softa kalesi, Nagidos antik kenti, Köşebükü Astım Mağarası” (K 5).
- “ Eskiden Yörük gözleri ve folklorumuz varmış. Maalesef günümüzde bir şey diyemeyeceğim” (K 6).
- “Anamur kültür turizmi, Anemurium antik kenti, Mamure kalesi, Köşebükü mağarası ve müzede bulunan tarihi eserleri en önde gelen kültür turizm ürünleridir” (K 7).
- “Anemurium ören yeri(Mamure kalesi, mağarası, pullu halk plajları(hem önünde denize giriliyor hem de tarihi dokusu)” (K 8).
- “Anamur kültür turizmi denilince akla, Anemurium, yöresel gastronomi ve yayla turizmi gelmektedir” (K 9).
- “Arkeolojik olanların ziyaret edilmesi ve diğer antik kent ve sit alanlarının ziyarete açılması, denizi(Caretta), kumu, yamaç paraşütü, sörf, sporları ve yayla turizmi, doğa turizmi, olta balıkçılığı” (K 10).
- “Anamur’da yaşam tarzı, folkloru, yeme içme kültürü, yöresel giyim kuşam ve hayatı idame ettirecek imkânları(yani yörük kültürü)” (K 11).
- “Su sporları ya da yamaç paraşütü, drone yarışları Türkiye Şampiyonası gibi etkinliklerimiz oldu. Sit alanına giren konularda Müze Müdürlüğümüzle, diğer konularda Belediye ve Kaymakamlık olsun, iletişimimiz ve koordinasyonumuz iyiydi” (K 12).
- “Tüm yöre halkı gibi Mamure kalesi ve halk arasında ören olarak adlandırılan Anemurium antik kenti ancak kayıtlarda olmasına rağmen henüz çok fazla bilinmeyen birçok arkeolojik alan kent çevresinde bulunmaktadır. Buralarda da gerekli çalışmaların başlatılarak kültür turizmine kazandırılmasında büyük yarar var” (K 13).
- “Sahip olduğu tarihi yerler(Mamure kalesi, Anemurium antik kenti, Titiopolis antik kenti vb.) sahilleri akla gelmektedir” (K 14).
- “Anamur kültür turizmi denince akla tarihi ve turistik yerleri(kale, Anemurium, mağara) doğası ve tabiatı(sahili, orman içerisindeki piknik yerleri, yaylaları)

yiyecek ve içecek kültürü(sam sırası, batırığı, gölevezi, yahnisi), zirai ve tarım kültürü(muz, çileği, fıstığı ve son yıllarda gelişen tropikal meyveleri” (K 15).

- “Yörükler var. Adana’dan Sivas’tan etkilenmişler. Göleveze yemeği var. Mantarları var” (K 16).
- “Anemurium, Mamure kalesi bunlar ön plandadır. Mamure kalesi ve Anemurium’un tarihte de günümüzde de apayrı bir değere sahiptir. Tabii bunlar kültür turizmi rotalarına girebilmesi için ulaşım birinci ön planda olduğu için veya Anamur bir kavşaklar noktasında değildir. Denize yatay bir ulaşım olduğu için hemen yanı başında da daha farklı turizm değerleri olmadığı için biraz daha yalnız kalıyor” (K 17).
- “Anamur kültür turizmi denilince akla, deniz, Antik kent, Mamure kalesi gelmektedir” (K 18).
- “Kültür turizmi diyince aklımıza ilk olarak kültür turizmi bağlamında hemen hemen direkt Mamure kalesi ve Anemurium Antik kenti gelir. Rüzgârlı bir yapısının olmasından dolayı zaten Anamur ismi veriliyor bu iki nokta benim aklıma gelen” (K 19).
- “Yunan, Helen, Roma yerleşimleri” (K 20).
- “Anamur malum olduğu üzere kültür anlamında Akdeniz yörük Türkmen kültürünün hakim olduğu bir yer. Akdeniz de önemli bir konuma sahip olmasından dolayı sürekli iskan ve yerleşim görmüş bir kent. İrili ufaklı kalıntıların varlığı aşikâr. Herkes gibi ilk akla gelen kalesi ve antik kenti. Daha fazla veri var fakat ilgi çekici yerler değil” (K 21).
- “Tarihi yerlerimiz, folklor, Astım mağarası, gibi tarihi yerlerimiz” (K 22).
- “Yayla turizmi, rafting, kayak turizmi” (K 23).
- “Denizi, sahilleri ve tarihi eserleridir” (K 24).
- “ Antik kent, denizi, kumsalları” (K 25).
- “ Anemurium, kale, mağaralar, Damlataş mağarası” (K 26).
- “ 5’inci sorunun cevabı” (K 27).
- “ Mamure kalesi, Anemurium antik kenti”(K 28).
- “ Denizi, sahil hattı çok uzun, ören yeri” (K 29).
- “ Denizi, kıyıları, antik kenti”(K 30).
- “Denizi, antik kenti, kalesi” (K 31).
- “ Antik kent, Mamure kalesi” (K 32).
- “ Kalesi, mağarası” (K 33).
- “ Antik kent, Köşekbükü mağarası” (K 34).

- Kültür turizmi denince katılımcıların aklına Anemurium Antik kenti, Mamure kalesi, Köşekbükü mağarası, Damlataş mağarası, denizi, kumsalları, yörük kültürü gelmektedir.
- 7) Kendi alanınız çerçevesinde kültür turizm ile ilgili kamu ve paydaşlar arasında işbirliği ve koordinasyon nasıl sağlanıyor?
- “Turizm Danışanı ve müze müdürlüğü ile kaymakamın imzası onayıyla yapılıyor” (K 1).
- “Anamur turizm tesislerinin yoğun olduğu bir yer değil, onun için belediyemizin birincil görevi olmamasına rağmen her türlü sportif organizasyonlar, turizm organizasyonları, sivil toplum organizasyonları denizlerde yapılan etkinliklerde maddi manevi desteklemekteyiz” (K 2).
- “Kültürel turizm ile ilgili kamu ve özel sektör mümkün olduğunca beraber hareket etmeye çalışmaktadır. Anamur’da yapılan büyük etkinliklerin hemen hemen hepsinde kültürel değerler ön plana koyuluyor. Örneğin; tüm etkinlikler yöresel halk oyunları ile açılıp, protokol hediyeleşmeleri genelde kültürel simgeler üzerinden (Mamure kalesi, Anemurium antik kenti freskleri vb) yapılmaktadır ve bu kültürel alanlarda farkındalık etkinlikleri yapılmaktadır.” (K 3).
- “Çocukları geziye götürmek, Anemurium antik kentine götürmek” (K 4).
- “ Zaman zaman organizasyonlar yapılıyor ama çok yetersiz. Örneğin burası Kıbrıs’a en yakın nokta ama en uzak muameleyi görüyoruz”(K 5)
- “Kurumlar arası resmi yazışmalar ve görüşmeler ile koordinasyon sağlanırken diğer özel sektör temsilcileri ile sahada görüş alışverişi yapılarak sağlanmaktadır”(K 6).
- “Kendi alanımızda kültür ve turizm ile ilgili kamu ve paydaşlar çerçevesinde işbirliği koordinasyon Turizmi Geliştirme Ajansı, Belediye Kent Konseyi, Valilik, Belediye ve sivil toplum kuruluşları ile toplantılar yapılmakta. Valilik il koordinasyon kurulu toplantıları yapılmaktadır” (K 7).
- “İl adına Vali karar veriyor. Paydaş kurullara beraber toplantılar sağlanarak ilin ya da ilçenin neler olduğu konusunda alıyor. Çukurova Kalkınma Ajansı kültür ve turizm ile ilgili çalışmalar yapıyor. İlin eylem planını hazırlayıp bununla ilgili neler yapılması gerekiyor. Kazı çalışmaları yapıyor. Çevre düzenlenmesi Mamure kalesinin restorasyon çalışması yapıldı” (K 8).
- “Koordinasyon iletişim ile sağlanmaktadır” (K 9).
- “Resmi yazışmalarla ikili ilişkilerle, sözlüde, ortaklaşa projeler oluşan ilişkiler kuruluyor. Projeler Çukurova kalkınma ajansı ile oluyor. Kültür varlıklarının restorasyonu eğitim kuruluyla ilgili bilgilendirme ” (K 10).

- “Kamu olarak kültür turizm konulu paydaşlarla bir araya gelinerek zaman zaman görüş alışverişinde bulunuluyor. İlgili kurumlar kendilerine düşen alt yapı konularında çalışmalarını sunuyor. Paydaşlar kendilerine ait sorunları dile getirerek taleplerini sunuyorlar bu çerçevede gerekli adımlar atılıyor”(K 11).
- “ Kurum amirlerinin ikili ilişkisi ve Kaymakam beyin talimatları doğrultusunda” (K 12).
- “Karşılıklı iletişim ve yazışma yoluyla” (K 13).
- “Kamu ve paydaşlar arasında İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü Belediye Kaymakamlık gibi durumlar aracılığı ile iş birliği sağlanmaktadır” (K 14).
- “Dernekler ve toplantılar sayesinde kültürel iş birliği ve koordinasyon sağlanıyor”(K 15).
- “Hiçbir koordinasyon yok. Herkes kendi işiyle meşgul. Koordinasyon varmış gibi gösteriliyor. Ama ben denk gelmedim” (K 16).
- “Özel sektör kendi arasında bir paydaş ve işbirliği içerisinde. Tabi ki Anamur’da turizm alt yapısı yatırımları olmadığı için kamuyla da herhangi bir koordinasyon ve paydaşımız mevcut değildir” (K 17).
- “İnternet üzerinden Anamur’un görselleri paylaşılıyor. Cep telefonundan mesaj yoluyla iletişim sağlanıyor. Yapılan işlemler sosyal medya kullanılıyor” (K 18).
- “Kendi paydaşlarımız ve kamuyla ilgili işlemlerde aslında rehberlik alanına bakacak olursam, şuan da çok bir koordinasyon yok bu iki kısım arasında ama koordinasyon sağlanırsa tabi turizm daha iyi yerlere gelir, kültür turizmi özellikle daha iyi noktalara gelir. Farklı şehirlerde farklı noktalarda bunu görüyoruz ama Mersin ve çevre ilçelerinde çok fazla göremiyoruz maalesef” (K 19).
- “Kültür Turizm Bakanlığı, TÜRSAB, TUREB gibi kamu ve yarı kamu niteliğinde kuruluşlar gerekli koordinasyonu sağlıyorlar” (K 20).
- “Bu konu hakkında çok bir bilgiye sahip değilim. Ancak daha önce de bahsettiğim gibi halk tarafından turizm yatırımlarına ihtiyaç duyulmuyor. İnsanlar tarım ve hayvancılıktan memnun görünüyorlar. Bence de öyle kalmalı” (K 21).
- “Kaymakamlık nezdinde bir araya gelerek planlamalar yapılır” (K 22).
- “ Anamur turizm ve kültür turizm derneği ile” (K 23).
- “Bütün STK lar birlikte hareket edip kültür turizmine önem vererek sağlanmaktadır” (K 24).
- “ Sağlanmıyor” (K 25).
- “ Bura da pek bir şey yapılmıyor” (K 26).

- " Nasıl sağlandığını ben bilmiyorum. Hiçte duymadım. Turizm müdürü olsun birçok bürokratların bir araya gelmesi, belirli bir halkla iç içe olması ve halka bir konferans, toplantı dile getirilerek sağlanır" (K 27).
- " Bence sağlanmıyor. Reklam açısından çok zayıf" (K 28).
- " Whatsapp gruplarımız var. Bunlarla meslek gruplarımız olsun Kültür Bakanlığındaki arkadaşlarımızla diyalog halindeyiz. Ayda 1 ya da 2 ay da 1 toplantı yapıyoruz" (K 29).
- " Sağlanmıyor. Bir muz festivali yapılıyor. Bunun arkasında her şey kalıyor. Herkes tarıma yöneldiği için turizm 2. planda kalıyor ve yollar da bunu etkiliyor" (K 30).
- " Önce komşu illerle kasabalarla acentalarla bir anlaşma yapılacak ilçe de bir istişare olacak. Rus turist gelecekse Moskova'ya gitmesi gerek. Anamur'u gezdirin yaylalarını gezdirin, 2 gün Anamur'da konaklatın" (K 31).
- " Turizm kültür derneğiyle istişare olarak yapıyoruz genelde" (K 32).
- " Pek sağlanmıyor" (K 33).
- " Bura da pek sağlanmıyor. Biz elimizden geldiğince gelen müşterilerimiz facebookta instagram da tanıtım yapıyoruz" (K 34).

➤ Kamu ve paydaşlar arasında iş birliği ve koordinasyon ise, Resmi kurumlar turizm danışmanı, Kaymakamlık ve TURSAB VE TUREB aracılığıyla yazışmaları sağlarken özel kurumlar ise kendi sistemleri doğrultusunda mail ya da internet aracılığıyla görüşmeleri sağlamaktadır.

8) Anamur'da kültür turizminin gelişmesi ve sürdürülebilmesi için ne gibi çalışmalar yapılmalıdır?

- "Tanıtım, ulaşımın kolay sağlanması, yolların yapılması gerek " (K 1).
- "Turizme ayrılan alanlara başka yapılaşmalara devletimiz müsaade etmemeli. Anamur'a alışan bırakamıyor söz gereği Anamur'a daha çok turist gelmesi için ilk etapta broşür, internet medyası, basın kullanılmalı. Anamur'un huzurlu güvenli bir kent olduğunun bilinmesi sağlanmalı. Anamur'da alım gücü yüksek olduğundan ihtiyaç duyulan bütün mağaza, cafe, restoran gibi tesislerin varlığından söz edilmeli" (K 2).
- "Önceki soruda da belirtildiği gibi; Ulaşım imkânları düzeltilebilir. Tanıtım için önemli turizm platformlarda temsil edilebilir. Büyük konaklama işletmeleri için teşvik yaratılabilir. Seyahat acentelerine tanıtım gezileri yapıp ilçe tanıtımı yapılabilir. Görsel ve yazılı basın aktif kullanılabilir " (K 3).

- "Ulaşım imkânları düzeltilebilir. Tanıtım için önemli turizm platformlarda temsil edilebilir. Büyük konaklama işletmeleri için teşvik yaratılabilir. Seyahat acentelerine tanıtım gezileri yapıp ilçe tanıtımı yapılabilir. Görsel ve yazılı basın aktif kullanılabilir" (K 4).
- "Öncelikle tanıtım daha sonra halkın turizm bilincinin geliştirilmesi, muz ve çilek var" (K 5).
- " Çok basit Anamur'u İç Anadolu'ya ve Kıbrıs'a en kısa kara ve deniz yoluyla bağlanıp tarihi ve turistik yerlerimizi temiz bakımlı bir şekilde getirip konaklama sorununu çözmek" (K 6).
- "Bakanlığımız, turizm faktörü valilik koordineli yatırım ve tanıtım çalışmaları yapılmalıdır" (K 7).
- "Eylem planı ÇEK tarafından yapıldı, uygulanması gerek" (K 8).
- "Anamur'da kültür turizminin gelişmesi için turizm fuarlarına katılarak yurt içi ve yurt dışı tanıtım sağlanmalıdır" (K 9).
- "Ulaşım ve yeteri kadar konaklama tesisleri, eğlence sektörü olması gerek, denizlerin sahil düzenlemeleri, yiyecek içecek onların oluşturulması gerek. Ören yerlerinin daha kapsamlı düzenlenmeye ihtiyacı var. Çevre düzenlemesinin bitirilmesi gerek" (K 10).
- "Yol sorununun çözülmesi, yatak kapasitesinin artırılması, kalifiye eleman yetiştirilmesi, yerel yönetimlerinde katkıları ile ulaşım ve diğer hizmetlerin iyileştirilmesi gerekmektedir" (K 11).
- "Yatak kapasitesi ve otel kalitesi yetersiz, kültür turizmine yönelik otelcilerin çalıştırdığı elemanlarda sadece resepsiyon, temizlik, garson, aşçı yerine doğa yürüyüşlerinde uzman antrenör, yamaç paraşütü, dalış eğitmeni gibi branşlarda uzmanları da çalıştırarak bu yönde reklam ve tanıtım yaparak turistler çekmeliler"(K 12).
- "Tüm paydaşların eksiksiz katılımın sağlandığı, bir turizm çalıştay-çalıştayları yapılarak buradan çıkan sonuçların ivedilikle projelendirilip uygulamaya geçilmesi paydaşlar arasındaki temasın sürekli hale getirilmesi" (K 13).
- "Tanıtım çalışmaları artırılmalı, ulaşım sıkıntısı çözülmeli ve konaklama, eğlence vb. tesislere yatırım yapılmalıdır" (K 14).
- "Anamur'da kültür turizminin gelişmesi ve sürdürülebilmesi için 6. madde de saymış olduğumuz kültür turizmi ile ilgili olan faktörlerin Türkiye ve dünya platformlarında, fuarlarda televizyon ve bütün basım, yayın, internet ortamı ve sosyal medya organlarında en iyi şekilde reklamının yapılması gerekmektedir" (K 15).

- “Benim Anamur’un gelişmesi için oteline yatırım yapabilirler. Reklam yapabilirler. Kalifiye eleman verebilirler. Festivaller yapılabilir. Muz festivali, otel festivali yapılabilir. Temiz festivaller yapılabilir. İnsanların eğlenmek için festivaller yapılabilir. Yerel Musa Eroğlu Mutludur. Onların reklamı yapılabilir” (K 16).
- “ İlçenin GZFT analizinin yapılarak turizme hazırlanması, hemen yanı başında bulunan Gazipaşa havalimanının iyi değerlendirilmesi, bölgeye turizm adına nitelikli tesisler yapılması, yatırımcıların davet edilmesi öncelikli çalışmalar bunlar olması gerekir. Zaten turizm bir üçgendir. Ulaşım, personel, nitelikli tesis dir. Yani ulaşımı Gazipaşa’yla çözebilir, nitelikli tesis için uygun bir yerdir ve bölgenin şahıslar üzerinden turizme eğitilmiş ve hazır olması gerekir” (K 17).
- “Anamur’da kültür turizminin gelişmesi ve sürdürülebilmesi adına çalışmalar yapılmaktadır. Bunlar arasında İnternet üzerinden yörenin tanıtımının yapılması, her sene muz festivallerinin yapılması ve festivallere hatırı sayılı sanatçıların gelmesi yer almaktadır. Ayrıca Lütfü Elvan’da orali olup kendi adına bir sürü şeyler yapıp bölge halkına katkı sağladığını belirtmektedir” (K 18).
- “Bu çalışmalarla alakalı çok detaylı bir bilgim yok ama en son okudum kadarıyla Anemurium antik kentinin kazıları ve oradaki restorasyon çalışmaları halen devam ediyor. Bittikten sonra Anamur’la alakalı güzel haberler alacağız” (K 19).
- “4. Soruda belirttiklerimin aynısı” (K 20).
- “Kültür çok geniş bir konu. Bunun içine gastronomi, Pazar yerleri, yöresel ürünler, geleneksel ürünler, geleneksel yaşam vb. bir çok şeyi yerleştirebilirsiniz. Bir iki günlük programlar çerçevesinde çekim noktası oluşturulabilir. Akdeniz kıyısında olmasından dolayı son dönemler değeri artan yavaş ve gastronomi ön plana çıkarılabilir. Kent içi cazip hale getirilebilir. İnsanların merakını cezbeden noktalar değerlendirebilir. Tarım turizmi ile kültürel yapı korunarak, gelen turistlere yapısal durumlar aktarabilir” (K 21).
- “Öncelikle mülki amirler nezdinde turizm ile meşgul olanların bir araya gelmesi ile kararlar alınarak yatırım planlamaları yapılmalıdır” (K 22).
- “Daha fazla tanıtım yapılarak” (K 23).
- “Otel yapımı sağlanmalı, ilçeye ulaşım kolaylaştırılması, otel yerleri için iş adamlarını teşvik etmek” (K 24).
- “ Selfi. Akdeniz’in yüzlerce köşesinde Roma kalıntısı var. Roma kalıntısının iyi pazarlanması önemli yani Anemurium’un girişine 2 tane gladyatör şeklinde yevmiyeciler insanları alıp Roma kıyafetleri ile odeona, hamama, şuraya buraya götürüp orada bilimci şekilde onları anlatıp insanların gözlerde canlanması

sağlanabilir. 3-4 tane güzel sanatlarda okuyan klasik müzik öğrencisine ücretsiz odeon hizmeti sunulup o çocuklara odeonda her cumartesi pazar konser verilebilir” (K 25).

- “ 4. soruya benziyor, bu konuda çok fikrim yok” (K 26).
- “ Yatırımların olması lazımdır. 3-4-5 yıldızlı otellerin olması gerekiyor. Yerli ve yabancı turizme bir eğlence düzenlenmesi gerekiyor. Örneğin; bir disko, bar, caz bar, rock bar, türkü bar burada yok. Anamur’a genelde olgun insanlar geliyor. Gençlik pek burayı sevmiyor. Bu tür eğlenceler olmadığı için, tabi yöre halkı da bunlara sıcak bakmıyor” (K 27).
- “ Yıllardır yollar kötü. Bu sene Büyükşehir vesilesiyle yollar yapıldı Sarı çizgiler bile yeni çekildi”(K 28).
- “ Reklama ihtiyaç var” (K 29).
- “ Fuarlara katılma biliniyor. 6 -13 Mart arası Berlin’de turizm fuarı var buna katılım sağlanabilir” (K 30).
- “ Senlik benlik olduğu müddetçe bura da hiçbir şey olmaz” (K 31).
- “ Tanıtım, koruma yapılmalıdır” (K 32).
- “ Belediyenin otelcilerin, esnafın birlik olup tanıtımı yapılması lazım” (K 33).
- “ Tanıtım” (K 34).

➤ Bu soruda katılımcılarımızın çoğunluğunun ortak fikri doğrultusunda tanıtım ve ulaşım düzeltiler, 4-5 yıldızlı otel sayısı arttırılabilir, Anamur’un daha çok reklamı yapılabilir.

9) Size göre Anamur’un kültür turizmi açısından güçlü yönleri nelerdir?

- “Ören antik kenti, kalesi, sit alanında bulunan kazı çalışması yapılmamış(koruma altına alınmış) yerler var ve doğası. 6 ay denize girilebildiğinden uzun soluklu tatil yapmak isteyenlere iklim ve doğası gereği turizmin gelişmesine ve güçlenmesine katkı sağlamaktadır” (K 1).
- “Bana göre Anamur her şeyden önce birbirini tanıyan huzurlu bir kent. Mamure kalesiyle, Ören antik kentiyle, Ak Camisiyle irili ufaklı başlıca tarihi eserleriyle birçok medeniyeti bünyesinde barındıran bir kenttir. Yolların tünellerin açılmasıyla ulaşım son derece kısalmıştır. En ucuz sahil şeridinde sahip bir ilçedir. Denizi çok temizdir. Karavan ve çadır turizmine çok uygun ormanla denizin iç içe olduğu tabiat parklarına sahiptir” (K 2).
- “Yılın 12 ayı kazı çalışmaları yapılan Anemurium antik kentine sahip olması, Akdeniz kıyısında yüzyıllardır tüm ihtişamı ile sağlam duran Mamure kalesi,

Geleneksel yöresel festivaller, yörük kültürünün hala eskisi gibi korunabilmesi, Anamur müzesinde bulunan değerli kalıntılar, Kalede ve antik kentte restorasyon çalışmalarının yapıyor olması”(K 3).

- “Yılın 12 ayı kazı çalışmaları yapılan Anemurium antik kentine sahip olması. Akdeniz kıyısındaki Mamure kalesi. Yörük kültürünün hala eskisi gibi korunabilmesi. Anamur müzesinde bulunan değerli kalıntılar. Kalede ve antik kentte yenileme çalışmalarının yapıyor olması” (K 4).
- “Tarihi ve kültürel dokusu turizm gelişmesi için gayet zengin. Masrafsız bir şekilde turizmi istediğimiz gibi yaparız” (K 5).
- “ Yörük kültürünü kırsalda hala yaşatabiliyoruz. Bakir doğa hala var” (K 6).
- “Temiz denizi, kıyı bandı, plajları, ören yerleri, tarihi eserleri, Antalya- Alanya yakınlığı” (K 7).
- “Anemurium, yayla turizmi ve yöresel gastronomi’dir” (K 8).
- “Muz, Mamure kalesi, Antik kent bakir ve ayakta kalmıştır. Denizi önemli. Tarihi ve kültür denizin önemli olduğu bir yer. Anamur muzunu Türkiye’de sadece %50’sini kapsıyor. Yapıları çok önemli. Kıbrıs’a en yakın nokta liman aktif hale geçirilmesi. Caretta- Caretta yuva alanı, Akdeniz fokunun yaşam alanı” (K 9).
- “Tarihi eserleri, doğal güzellikleri, deniz, yöresel yemekleri, yaşam tarzı, yaylaları ve yörük kültürü” (K 10).
- “ Doğası”(K 11).
- “Arkeolojik alanlar ve folklor diyebiliriz” (K 12).
- “Birçok güçlü yönleri vardır. Bunlar; tarih, doğa, tarım ve kendine has yiyecek ve içecekleri, sahili ve kumsalı, ekstrem sporlarının yapılması, Caretta ve cerattaların üreme zamanları buna örnektir” (K 13).
- “Güçlü yönleri tarihi ve doğal güzellikleri ile iklim koşullarıdır”(K 14).
- “En büyük kültürü Anemurium, Antik kentteki mozaikler çok özel çok güzel. Mağarası, endemik bitkisi, doğası” (K 15).
- “Anamur’un turizmde en güçlü yönü tabii ki iklimi, kışın diğer yörelerimize göre bir tık daha sıcaktır. Diğer güçlü yönleri kültüre açık bir yerdir, agro turizmine açıktır ve hemen yanı başında da Gazipaşa havalimanı vardır ve uluslararası uçuşa açık bir havaalanıdır ve buranın değerlendirilmesidir” (K 16).
- “Anamur’un kültür turizmi açısından güçlü yönleri arasında mavi bayraklı tertemiz denizinin var olması ve insanlar gitmişken aynı zamanda kaleyi görmektedirler. İnsanlar yöreye tatil turizmi için gitmektedirler. Tura daha çok Ankara, İç Anadolu bölgesinden katılım olmaktadır ” (K 17).

- “Anamur’da hem tarihi alanları gezebilir hem de denizinden güneşinden faydalanabileceğiniz için iki türlü aslında turizm hareketliliğini gerçekleştirmiş oluyorsunuz. Aynı zamanda yukarı dağlık bölgelere gittiğinizde de yine o bölgeye sonradan yerleşmiş olan yörük köylülerle iletişime geçip onlarla bir araya gelince yine kültürel anlamda bir doygunluk yaşarsınız” (K 18).
- “Anamur’un sahip olduğu yörük-Türkmen geleneği en güçlü noktası. Coğrafi olarak tam bir geçiş noktası. Antalya-Mersin karayolu üzerinde bulunması, tarımsal faaliyetlerinde muz üretiminin olması, isminin artık muz ile anılması(Anamur Muzu) güçlü yanları” (K 19).
- “Deniz olmazsa olmazımızdır. Sahilimiz bakir sayılır. Orman yürüyüş parkurları, müzenin açılması ve zenginleştirilmesi lazım. Yamaç paraşütü, çeşitli mevsimsel etkinlikler (dron yarışı) vs. gibi işler yapılırsa başarı sağlanır” (K 20).
- “Anamur halkının kültürleriyle iç içe olması ve kültürünü kaybetmemesi” (K 21).
- “Tarihi eserleri, yörenin bakir oluşu” (K 22).
- “ Deniz” (K 25).
- “ Mamure kalesi, Anemurium antik kenti” (K 26).
- “ Tarihi, kültürel yönden çok güçlüdür. Ama önemli olan bunların değerlendirilmesi, tanıtılması ve insanların buraya gelmesini sağlamak için birçok basın ve medya yoluyla tanıtımını sağlaması lazım. Havası, denizi, kumsalı çok güzel” (K 27).
- “ Deniz çok güzel” (K 28).
- “ Deniz” (K 29).
- “ Astım mağarası, Ala köprü, yaylası. 1 saat sonra yayladasın, 1 saat sonra denizdesin. Coğrafi konum olarak çok güzel bir yerdeyiz. Ama sahipsiziz” (K 30).
- “ Denizi işlenmemiş bir maden. Bozyazı’dan Anemurium’a kadar sahilde taş bulamazsın. Sade kum. Ama bir reklamı yok.Anemurium dört dörtlük bir yer. Bir sürü mağarası var. Kalesi var” (K 31).
- “ Anemurium” (K 32).
- “ Temiz hava, deniz” (K 33).
- “ En uzun plajı var” (K 34).
- Anamur’un kültür turizmi açısından güçlü yönleri antik kenti, Mamure kalesi, Ak cami, Köşekbükü mağarası, Astım mağarası, Ala köprü, bakir kalmış denizi, sahilleri-kumsalları, yörük kültürü.

10) Size göre Anamur’un kültür turizmi açısından zayıf yönleri nelerdir?

- "Ulaşım, yol sorunu. Antalya ve Mersin'e çok uzakta, otel, 5 yıldızlı otel eksikliği, tatil yapmaya gelecek insanların rahat her şey dâhil konsepti olabilecek 5 yıldızlı otelleri yok" (K 1).
- "Turizme yönelik kültüre tam olarak yerleşmemiştir. Tarımsal kazancın iyi olması, turizmin riskli olduğu yanlışlığı ve potansiyelinin tam olarak farkına varılmaması, yolların henüz tamamlanamamış olması" (K 2).
- "Kamulaştırma çalışmalarında bürokrasinin yavaş işlemesi, ulaşım imkânlarının zorluğu, nitelikli personel ve gezi güzergâhının mevcut olmaması, yazılı ve görsel basının ilçe ile ilgili yeteri kadar bilgi sahibi olmaması, tanıtım ve pazarlama konusunda acentelerle yeteri kadar iş birliğinin yapılmıyor olması"(K 3).
- "Ulaşım imkânlarının zorluğu, nitelikli personel ve gezi güzergâhının mevcut olmaması, yetersiz yatak sayısı, halkın turizme bakışının olumlu olmaması"(K 4).
- "Tarihi ve kültürel yapıları"(K 5).
- " Halkın çok eğitimsiz ve dışarıya kapalı olması" (K 6).
- "Yol ve havaalanına uzaklığı" (K 7).
- "Tanıtımın ve turizm fuarlarına katılımın az olmasıdır"(K 8).
- "Kültür turizminin zayıf yönleri tanıtılmaması, ikinci planda tutulması ve ekonomiye istenilen ölçüde kazandırılmaması"(K 9)
- "Ulaşım, otel yetersizliği ve kalitesi" (K 10).
- "Ulaşım, yetersiz tesis, restorasyon, tanınırlık, muz seralarının eksik olması"(K 11).
- "Coğrafi konumu, tanıtım faaliyetlerinde öncü bir kuruluşun olmaması"(K 12).
- "Bir üst madde de belirttiğimiz gibi kültürel unsurların yeterince iyi tanıtılmamasıdır" (K 13).
- "Cahiller kültürle herhangi bir ilişkisi yok. Nezaketsizler. Kültür nezaket anlamında okuma yazma oranı yüksek yerlerde var. Onlar için sıkıntısı var. Sahili sabahları gezdiğinde çöpler var. Temizlik anlamında belediye var. Mersin belediyesiyle Anamur'un belediyesi sıkıntısı var. Benim en büyük problemim çöp, trafik sıkıntısı. Otellerin bulunduğu bölgede trafik. Yürüyüş yolu yok. İnsanlar turist geldiği zaman rehber bulamıyor. Kaliteli bir bara diskoya gitmek istesek zor. Yemekleri kültürü yok. Otobüs duraklarında da beklemek için çok sıkıntılı. Yağmur ve güneşte kalınıyor. Öğrencilerin ilçeye iletişimi yok. Yurt ve okul yanyana. Ev, otobüs, yemek fiyatları çok yüksek. İnsanlar parasını yurt dışında Adana, Mersinde harcamak istiyor" (K 14).
- " Ulaşım ve nitelikli ve nitelikli tesislerin bulunmayışıdır" (K 15).

- "Anamur istediği ilgiyi görmemektedir. Bunun sebepleri arasından valilikten kaynaklı yetersiz tanıtım yer almaktadır. Bu durumun düzeltilmesi için daha çok tanıtım yapıp daha çok destek sağlanılabilmektedir" (K 16).
- "Zayıf yönleri; Anamur çok fazla desteklenmiyor, tarım faaliyetlerine önem veriliyor, poşet ova olarak nitelendirdiğimiz sera yoğunluklu olması nekropol alanlara tarihi alanlara fazlasıyla sera yapılması olumsuz bir yöndür" (K 17)
- "Yerel halkın yörük kültürü, liman kenti olmasından dolayı antik tarihi kültür, yemek kültürü" (K 18)
- "Bence en zayıf kanta alt yapı. Yollar, çok önemli olan tuvaletler, giriş çıkışlar. Asıl önemli konu halkın isteksizliği. Halk turizmin gelmesini istemiyor. Hali hazırda yazları günübirlikçi ve haftalık gelenlerle maddi kazanç artı olarak elde ediliyor" (K 19).
- "Bir defa 4 yıldızlı 5 yıldızlı otellerin olması yani konaklama yerlerinin olması lazım. Kazı çalışmaları yapılıyor hızlandırılmalı etkinlik yapılmıyor bence çok etkili reklam olur" (K 20).
- " Anamur kültür turizminin tanıtımının yapılmaması" (K 21).
- "İlgisizlik" (K 22).
- " Ulaşım, tesis alt yapısı, çevre temizliği" (K 25).
- " Bunu başka yerlerin durumuyla kıyaslamak gerek" (K 26).
- " Zayıf yönleri turizm açısidandır. Tanıtım, reklam açısidandır. İnsanların çevredeki il, ilçelerle bir fuarlarda Mersin, Antep fuarı olduğu zaman oralarda herhangi bir stand bir tanıtım yolu yapılmamaktadır"(K 27).
- " Kumsal da beach bile yok. Seralar fazla" (K 28).
- " İlgi ve alaka çok fazla yok. Yani bir iskele yapıldı yıllardır boş bir şekilde duruyor" (K 29).
- " Tanıtılmaması, sahipsiz olması, herkesin muza yönelmesi, tarıma öncelik verilmesi" (K 30).
- " Her tarafı zayıf" (K 31).
- " Tanıtım" (K 32).
- " Esnafın ve halkın Anamur'a sahip çıkmaması" (K 33).
- " Halk gelişmesini istemiyor. Teşvik yok. Devletten pandemi döneminde destek alamadık" (K 34).

➤ Anamur'un kültür turizmi açısidan zayıf yönleri; yöre halkının tarıma önem verip turizmi ikinci plana atması, yerel yönetimlerin turizm açısidan desteklerinin yetersiz olması,

kültür turizmi tanıtımının yapılmaması vb. 4-5 yıldızlı otel sayısı ve kalifiyeli eleman azlığı.

11) Anamur'un kültür turizmi açısından fırsatları nelerdir?

- "Kumsalı çok güzel, kum taşlık değil. Denize girilebilecek koy ve sahilleri var. Sahilleri çok güzel. Ulaşımı dezavantaj olmasından dolayı mavi bayraklı denizi bakir kalmış" (K 1).
- "Yollar ve tüneller yapıldıktan sonra yatırımların geleceği şimdiden belli olmuştur. Turizm teşvikli alanlar yeterlidir. Birçok yatırımcıya uygun fırsatlar bulunmaktadır. Yerli yatırımcılarında kültür değişimiyle fırsatları değerlendirecek potansiyeli bulunmaktadır" (K 2).
- "Alanya'da bulunan Gazipaşa havalimanının açılması, Yeni liman iskelesinin yapılması, karayollarında ulaşım elverişsiz yerlerin düzenlenmesi, Restorasyon ve kazı çalışmalarının Türkiye'de sayılı ekiplerden oluşması, Tarih ve kültür turizmine olan ilginin artması, yeni müze yerinin Mamure kalesine yakın ve kale ile bütünleşik yapılacak olması "(K 3).
- "Alanya'da bulunan Gazipaşa havalimanının açılması, yeni liman iskelesinin yapılması, karayollarında ulaşım elverişsiz yerlerin düzenlenmesi, Restorasyon ve kazı çalışmalarının Türkiye'de sayılı ekiplerden oluşması" (K 4).
- "Çok fazla Anamur'un üzerinde tarihi dokuyla oynanmamış, yapılaşma çok fazla değil, bakir kalmış. Turizm açısından çok fazla gelişmemesinden dolayı"(K 5).
- " Doğal güzellikler ve tarihi zenginliklerinin yanında özünü koruyan halk olması" (K 6).
- "Kum-güneş-deniz-, plajlar doğal güzellikler tarım ürünleri tarihi eserler florası, dağlara yakınlığı, ormanlar yeşil alanları"(K 7).
- "Gazipaşa havaalanına yolun olması, yurt içi ve yurt dışı ulaşım için yol olması bir fırsattır" (K 8).
- "Küçük bir ilçe olmasına rağmen antik kent sit alanları açısından zengin, hem bilimsel kazıları açısından fırsattır" (K 9).
- "Eğer ki çalışmalar hızlı ve verimli bir şekilde başlatılırsa Anamur'da eğitim düzeyi yüksek çok sayıda genç istihdam edilerek işsizliğin önüne geçileceğinin kanısındayız. Bu durumda turizmin canlanması halinde Anamur'da üretilen tarım ürünlerinin de burada pazar bulması sağlanacaktır" (K 10).
- " Doğası" (K 11).
- "Bakir olması, bozulmamış bir dokuya sahip olması, doğal güzellikleri zengin tarihi geçmişi" (K 12).

- “Keşfedilmemiş ve cazip turizm alanlarına sahip olması” (K 13).
- “Yukarıda belirttiğimiz tüm unsurlar Anamur’un kültür turizmi açısından birer fırsattır”(K 14).
- “Zayıf yönlerini güçlendirdikten sonra İsrail, İtalya, Almanya, Rusya, Yeni Zelanda bir sürü misafirim geldi. Güneş, doğası onlar için çok önemli. Bunun düzeltilmesi yapılabilir. Kabotaj bayramında Kıbrıs’ a yüzerek gidilebilir. Kıbrıs’la ilgili etkinlik yapılabilir. Yeni yemekler, restaurantlar, AVM ’ler açılabilir. Çevredeki gelecek insanlara özel turlar, ücretsiz turlar, düzenlenebilir. 81 ilden kültürle uğraşan Antep’ten aşiret ailesinden birini seçerdim onları karşılardım. Sadece Anamur’un reklamının yapılabilmesi için etkinlik yapardım” (K 15).
- “ Bozulmamış doğası, bozulmamış kumsalları, plajları, iklimi ve temel turizm destinasyonlarına yakınlığıdır. Yakın turizm destinasyonlarına tanıtım yaparak kendine bir fırsat elde edebilir” (K 16).
- “Bölgenin pek çok yönlü fırsatı vardır. Hem tarımsal anlamda muz, hem de tarihsel ören yerleridir” (K 17).
- “Fırsatları; temiz bir denizinin olması, yakın zamanda bitecek olan Antalya-Mersin hattı tünellerinin inşasının devam etmesi bu ulaşımı kolaylaştıracak alt yapı sağlayacak, temiz havasından dolayı ve bölgenin sahip olduğu milli bilinçten sahip olduğu kültürel miraslar” (K 18).
- “Deniz-kum-güneş üçlüsü ile Antalya- Alanya’ya çok yakın olması, yüksek potansiyele sahip olması ve yurt dışından gelen misafirlerin gününbirlik bile olsa ağırlama kapasitesinin olması” (K 19).
- “Aslında elinde tarımla alakalı çok önemli bir konu olan muz ve yemek kültürü var. Fırsatları çok ama halkının ilgisiz oluşu en büyük sorun” (K 20).
- “Yörüklük bizim her şeyimiz sadece işe buradan başlansa arkası gelir”(K 21).
- “Anamur halkının gelen misafirlerle iç içe olması, kültürünü kaybetmeyip yaşaması”(K 22).
- “Ekonomik bir ilçe olması, ulaşımın ören yerlerine kolaylığı”(K 23).
- “ Soru 9 ile cevabı aynı” (K 25).
- “ Bakirliği. Olimpos da ki antik kentten çok daha kapsamlı” (K 26).
- “ Yatırımcıların buraya gelmesini sağlamaktır. Burada gayrimenkul olarak da normal diğer illere göre fiyatlar normaldir. Turizme yönelik kendi düşüncelerine göre bir takım olanak sağlamaktır” (K 27).
- “ Azı tepe’ye güzel bir proje yapılabilir. Radar tepe de fırsattır” (K 28).
- “ İskeleyi iptal ederlerse belki düzelir” (K 31).

- "Elimizde en büyük fırsat Anemurium" (K 32).
- " Geleceği parlak bir şehir" (K 33).
- " Kesintisiz sahili" (K 34).
 - Kültür turizmi açısından fırsatları: Anemurium antik kenti, Alanya'da bulunan Gazipaşa havalimanının açılması, yeni liman iskelesinin yapılması, yolların düzenlenmesi, Restorasyon ve kazı çalışmalarının Türkiye de sayılı ekiplerden oluşması, muz, bakir kalmış denizi ve güçlü yönlerini geliştirse fırsat yaratacaktır.

12) Anamur'un kültür turizmi açısından tehditleri nelerdir?

- "Seralardan hava kirliliği çıkardığı gazdan ve seralardaki muzlar için kullanılan ilaçların bilinçsizce derlere atılması sonucu denizin kirlenmesi ihtimali yüksek, uzaklık, hizmet sektörü, vatandaşı turizme açık değil, verdiği paranın karşılığını almak zor" (K 1).
- "Anamur kültür turizmini baltalayacak çevre kirliliğine yol açacak deniz kültür balıkçılığı denizlerimizi kirleterek turizmi baltalayacağı endişesi olduğundan bu tür tesis açmak isteyenlere karşı tehdit görmektedir. Çevre konusunda duyarlı bir kültüre sahip olsa da endişelerde vardır" (K 2).
- "İlçede bulunan kültürel değerlerin çevresindeki işletmelerin yeteri kadar turizm bilincine sahip olmamaları, çarpık kentleşme ve bilinçsiz tarım arazisi kullanım alanı açma isteği tarihi ve kültürel değerleri tehdit etmektedir. Oluşabilecek kitle turizmine cevap verecek yatak kapasitesinin olmaması, bağlı olduğu il merkezine uzaklığı, bölgedeki tarihi eser kaçakçıları" (K 3).
- "İlçede bulunan kültürel değerlerin çevresindeki işletmelerin yeteri kadar turizm bilincine sahip olmamaları, çarpık kentleşme ve bilinçsiz tarım arazisi kullanım alanı açma isteği tarihi ve kültürel değerleri tehdit etmektedir. Bölgede ki tarihi eser tahripleri" (K 4).
- "Tarım tek tehdit. Seracılık ön planda olduğu için turizme yönelinmiyor. Muz ve çilek ön planda. İskele yapılıyor o bile faaliyete gelemiyor"(K 5).
- "Misafir ağırlamada ki yetersizlik" (K 6).
- "Karayollarının virajlı ve uzak yolların, tünellerin bitmemesi, havaalanına uzak olması, halkın turizm yerine tarımı tercih etmesi" (K 7).
- "Anamur kültür turizminin gelişmesi için herhangi bir tehdit bulunmamaktadır. Her yönüyle Anamur' un turizm potansiyelinin gelecek yıllarda artacağı kanaatindedir" (K 8).

- "Ulaşım, konaklama, il merkezine, çevreye uzak olması, Akdeniz sahil yolunun tamamlanması, kültürel turizmine yeteri kadar para ayırmıyor, yatırım sıkıntısı. Alt yapının zayıf olması, tanıtım eksikliği, yabancı turistlerin gelmemesi, tesis azlığı, profesyonel firmaların rehber azlığı. Seracılık iklimini etkiliyor, kuraklık oluyor bu durumda doğayı, insan sağlığını olumsuz etkiliyor. Planlama yok" (K 9).
- "Ben herhangi bir tehdit görmüyorum çünkü turizm bacasız bir fabrika olduğu varsayılırsa temiz ve uluslararası kültürlerin bir araya geleceği bir platform haline gelebilir" (K 10).
- " Kıyı şeridinde otel yapılacak alanın azalması" (K 11).
- "Yapılaşma düzensiz ve aşağı(bazı bölgelerin turizm alanı ilan edilmesi gerek)" (K 12).
- "Tarım ağırlıklı bir ekonomiye sahip olması ve turizm için gerekli desteğin bulunmaması" (K 13).
- "Anamur'un kültür turizmi açısından mevcut tehditler; Anamur'un tüm manzara ve güzelliklerini kapatan sera görüntüsüdür. Ayrıca Caretta ve Caretta turizmine verilen değerin az olması. Tarihi ve turistik yerlerin gerektiği gibi korunulmaması, hızlıca oluşan betonlaşma buna örnektir" (K 14).
- "Anemurium çok fazla savunmasız bir yer. Göbekli tepe çok güzel korunuyor. Anemurium gerekli özen gösterilmiyor. Dünya'nın ilk barış simgesi var ama kötü halde. Tarım arazileri çok önemli. Doğal suyumuzu kullanılan maddeler kirletiyor. 5 ile 10 yıl arasında büyük sıkıntılar çıkıyor. Deniz suyu yer altı sularına karışıyor. Tuz, muza karışıyor. Zannediyorum uzak ilçelerden birisidir. Alanya'ya 1 saat oraya bağlı olsak daha mantıklı. Yeterli kadar çok bir otel yok. Doldurabileceğimiz insan sayısına işletmeler ulaşmıyor. Balık çiftlikleri yapılmaya başlandı. Aydınıkta nükleer santral çok büyük bir handikaptır. TOKİ'nin ören yoluna doğru girmesi, mermer ocakları, dinamitle balık avlıyorlar " (K 15).
- " Öncelikle çevre kirliliği ve kitlesel turizmin hızlı bir şekilde girdiğinde şehrin açık turizme hazır olmaması ve hemen yanı başında Silifke'ye doğru yapılan sanayileşme hamlesi" (K 16).
- "Anamur'un şuan da en büyük tehditlerinden bir tanesi seracılık faaliyetlerinin yoğun olarak devam ederse 1) sera gazı etkisi bölge halkını etkileyecek, 2) yaşam alanı kalmayacak derecede sera mevcut olması. Bu seracılık faaliyetleri tarihi alanlar kültürel miraslar arasında da kurulmaya devam ettiği sürece ne

kültür turizmi yapabiliriz ne de Anamur'u turizm anlamında geliştirebiliriz" (K 17).

- "Yerel halk çok bilinçsiz. Yerel halk, turizm yerine seracılığını seçti. Türkiye'nin diğer belde turizminin bölgeye gelmesiyle yerel halkın ekonomik açıdan yozlaşması"(K 18).
- "Kültür turizmi açısından tehdit görmüyorum. Tek tehdit yine insan. Tarımsal alanda faaliyetleri sürdürmeleri gerekli"(K 19).
- "Hiçbir tehdidi yoktur. Sadece bu konuda eğitim çalışmaları yapılırsa sonuca ulaşılır diye düşünüyorum" (K 20).
- "Ulaşım sorunu" (K 21).
- "Çevre kirliliği, bilinçsiz yere idareci, bilinçsiz mülki amirleri, bilinçsiz işletmeciler. 20 gündür sivrisinek mücadelesiyle uğraşıyoruz, bu bile kalan müşteri için bir tehdit" (K 25).
- " Şuan ki varlığını koruyamazsa tehdit" (K 26).
- " Zayıf yönleri var ama tehdit açısından bir şey göremiyoruz"(K 27).
- "İnsanların bakış açısı, geldiklerinde beklentilerini karşılamıyor" (K 28).
- " Herhangi bir tehdit yok. Ama daha çok yatırım reklam bunlar gerekli" (K 29).
- " Yolların yapılmasını kimse istemiyor. Seracılık ve kansere sebep olması" (K 30).
- "Tehdidi yok. Her hangi bir zararı yok, faydası var artışı var" (K 32).
- " Çevre kirliliği" (K 33).
- " Akkuyu nükleer santrali kültür turizmi açısından ve tarımsal açıdan tehdit" (K 34).

➤ Kültür turizmi açısından tehditleri; Sera gazı, Akkuyu nükleer santrali, çevre kirliliği, Bölgedeki tarihi eser kaçakçıları, İlçede bulunan kültürel değerlerin çevresindeki işletmelerin yeteri kadar turizm bilincine sahip olmamaları, çarpık kentleşme ve bilinçsiz tarım arazisi kullanımı, oluşabilecek kitle turizmine cevap verecek yatak kapasitesinin olmaması.

8.11. GZFT Analizine Yönelik Bulgular

GZFT'nin (G-Güçlü, Z-Zayıf, F-Fırsat ve T-Tehdit) İngilizce'deki karşılığı SWOT'tur. Analiz, çevresel ve örgütsel faktörlerin olumlu ve olumsuz yönleriyle incelenmesini içermektedir. S : Strength (Organizasyonun üstün /güçlü olan yönlerinin tespit edilmesi demektir.)W :Weaknesses (Organizasyonun zayıf/güçsüz olan yönlerinin tespit edilmesi demektir.), O :

Opportunities (Organizasyonun sahip olduğu fırsatları ifade etmektedir.), T : Threats (Organizasyonun karşı karşıya bulunduğu tehdit ve tehlikeleri ifade etmektedir) (Gürlek, 2002).

Aşağıdaki tabloda Anamur ilçesine GZFT analizi bilgileri yer almaktadır. Yapılan analiz sonucunda Anamur'un güçlü yönlerini; başta bakir kalmış denizi, havası doğası, Anemurium antik kenti, Mamure kalesi, tarihi ve doğal güzellikleri, muz u oluşturmakta olup, zayıf yönlerini; alt yapı sorunları, ulaşım, halkın turizm konusunda bilinçsiz olması, nitelikli otel sayısının sınırlı sayıda olması, fırsatlarını; Alanya'da bulunan Gazipaşa havalimanının açılması, restorasyon ve kazı çalışmalarının Türkiye'de bulunan sayılı ekiplerden oluşturması, tehditleri ise sera gazı, bölgede tarihi eser kaçakçıları oluşturmaktadır.

Tablo 8.1: Anamur İlçesinin GFZT Analizi Bulguları

Güçlü Yönler	Zayıf yönler
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Ören antik kenti, Mamure kalesi, ➤ Astım Mağarası, ➤ Ala köprü, ➤ Anamur muz u ➤ Anamur denizi, ➤ Tarihi ve kültürel dokusu, ➤ Yörük kültürü, ➤ Alanya'ya yakınlığı, ➤ Bakir alanlara sahip olması. 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Ulaşım ve yol sorunu, ➤ Antalya ve Mersine uzak olması, ➤ 4- 5 yıldızlı otel sayısının az olması, ➤ Bölge de tarıma ağırlık verilmesi, ➤ Halkın turizme bakış açısının olumlu olmaması, ➤ Nitelikli personel azlığı, ➤ Kamulaştırma çalışmalarında bürokrasinin yavaş ilerlemesi, ➤ Tanıtım ve fuarların katılımın az olması, ➤ Bölgede seraların çok olması, ➤ Esnafın ve halkın Anamur'a sahip çıkmaması,
Fırsatlar	Tehditler
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Alanya'da bulunan Gazipaşa havalimanının açılması, ➤ Restorasyon ve kazı çalışmalarının Türkiye de sayılı ekiplerden oluşması, 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Seralardan hava kirliliği çıkardığı gazdan ve seralardaki muzlar için kullanılan ilaçların bilinçsizce derlere atılması sonucu denizin kirlenmesi ihtimali , ➤ Akkuyu nükleer santralleri.

9. SONUÇ VE ÖNERİLER

Geçmiş yıllara oranla günümüzde kültür turizmine olan ilgi giderek artış göstermektedir. İnsanlar artık klasik deniz-kum-güneş üçlüsünden sıyrılıp, seyahat edecekleri bölgenin tarih, kültür ve geleneklerine ilgi duymaya başladılar. Buna yönelik kültür turizminin temelinde çeşitli yapıların, antik kentlerin, müzelerin, kalıntıların gezilmesi ile yerel gastronomi, festivaller, fuarlar, yerel yaşam kültürü (örneğin yörük kültürü) gibi etkinlikleri görme isteği vardır. Akdeniz bölgesinde yer alan Mersin ili Anamur ilçesinde de bu açıdan önemli bir turizm kenti potansiyeline sahiptir. Coğrafi konumu, tarihsel ve kültürel birikimin sağladığı avantajlar ve çekicilikler, Mersin'in turizm arz potansiyelinin oluşmasında en belirgin etkenlerdir. Deniz-kum-güneş turizmi, inanç, su sporları, kayak mağara, av, yayla, trekking, rafting, yamaç paraşütü, dağcılık gibi alternatif turizm çeşitlerini sunabilecek potansiyele sahiptir. İkliminin ılıman olması nedeniyle hem turizm mevsimi uzun olmakta, hem de turistik ürün çeşitliliği artmaktadır. Ayrıca ilçe el sanatları, yörük gelenek ve görenekleri, yöresel yemekleri, halk oyunları, türküleri, ezgileri ile çok farklı ve renkli bir görünüme sahiptir. Anamur, tarihsel ve kültürel değerlerinin yanında, fauna ve flora yönünden oldukça zengin olup, ziyaretçilere doğal ortamı gözlemleme keyfi yaşatması bakımından oldukça elzem bir yerdir. Yerli ve yabancı turistlerin yılın her ayında dinlenme, eğlenme, gezi, spor, vb amaçlı Anamur'a gelmesine imkân sağlayacak potansiyele sahiptir.

Şimdiye kadar kültür turizmiyle ilgili birçok çalışma yapılmış olsa da, ilçenin bu potansiyeline yönelik sınırlı sayıda çalışma bulunmaktadır. Mersin'de önemli bir turizm kenti potansiyeline sahip olan Anamur, ender tarihi değerlere ve doğal zenginlikleriyle önemli bir turizm destinasyonu olmasına rağmen istenilen turizm hareketliliğine ulaşamamış durumdadır.

Anamur'u kültür turizmi özelliğiyle öne çıkaran en önemli yapıtlardan birisi Anemurium antik kentidir. Anemurium antik kenti de kültür turizmi açısından cazip bir destinasyon yeridir. Geçmişten günümüze kadar birden çok uygarlığa ev sahipliği yapmıştır. Bu antik kentin önemi son yıllarda yapılan kazı çalışmaları ile daha çok ortaya çıkmıştır. Su Kemer (Aquaeductus), Anıtsal Çeşme Yapısı (Nymphaeum), Tiyatro, Nekropol (mezarlık) alanı, Tapınak Mezar, Anemuriumantik kentinde ziyaret edilebilecek başlıca anıtsal yapılar arasındadır. Bu antik kentin yanında çok görkemli olan Mamure Kalesi de kültür turizmi açısından en çok dikkat çeken yerlerdendir.

Bu tez çalışmasında Mersin'in Anamur ilçesinin kültür turizmi potansiyelinin belirlemesi ve kültür turizm unsurlarının değerlendirilip açığa çıkarılmasıyla GZFT analizi sayesinde ilçenin sahip olduğu kültür turizm unsurlarının altyapısı incelenmiştir. İlçenin özellikle bu turizm türündeki gelişimi konusunda söz sahibi yerel paydaşlarla görüşmeler gerçekleştirilmiş ve Anamur'un kültür turizm potansiyeli değerlendirilerek sonuçlara ve bulgulara ulaşmaya

çalışılmıştır. Yapılan görüşmeler sonucunda Anamur'un genel turizm potansiyelini Anemurium Antik Kenti, Mamure Kalesi, Titiopolis Antik Kenti, Köşekbükü Mağarası, Anamur'un temiz denizi, tarihi, tarım, yayla turizmi, doğa turizmi ve yerel kültürü oluşturmaktadır.

Katılımcıların çoğu, yöre halkının kültür turizmine bakış açısını olumlu görmemektedirler. Bunun nedenini, yöre halkı tarıma dayalı olarak (muz, çilek, avokado) geçimini sağladıkları için bölgede turizmin gelişmesi halinde tarım geri planda olup turizmin, doğal yapıyı bozacağını düşündükleri için turizme çok olumlu bakmamaları oluşturmaktadır.

Anamur'a turların az gelmesinin en büyük sebebi ulaşım sıkıntısı ve tanıtım eksikliğidir. Yolların virajlı olması ulaşımı zorlaştırmıştır. Antalya'ya uzak olması, diğer sebepler ise Anamur'da konaklama, yeme, içme ve eğlence mekânlarının sınırlı olup, tur operatörlerinin geldiğinde konaklatacak kapasitede yer bulamıyor olması, tarımın ön planda olması ve yerel yönetimin bölgeye katkısının yetersiz düzeyde olması gibi sebepler yer almaktadır. Katılımcılarımızın Anamur'un sahip olduğu kültürel değerlerin tanıtımı ile ilgili önerileri, Anamur'un kültür değerlerinin tanıtımı için broşür, basılı yayın çoğaltılarak yabancı ve Türk iletişim organlarında kullanılması bölgenin tanınırlığını arttıracaktır. Turizm bölümü ya da Anamur ilçe konseyinin fuarlara, sempozyumlara katılımı ve fuarlarda Anamur'un sahip olduğu kültürel değerlerin tanıtımı, yurt içi ve yurt dışında yazılı basılı tanıtım, sosyal medya ve dijital ortamlarda yapılacak olan tanıtım çalışmalarıdır.

Katılımcılar, Anamur'da kültür turizminin öncelikli olarak Akdeniz-yörük kültürü (yeme-içme alışkanlıkları, giyim-kuşam, yaşam tarzları), folklor ve Anemurium Antik Kenti olduğunu daha sonra Mamure Kalesi, müze de yer alan tarihi eserler, Köşekbükü Mağarası, Akcami'si ile tarihi güzelliklerinin ön planda olduğunu söylemektedirler. Anamur kültür turizmi denilince ise, Anemurium antik kenti, Mamure kalesi, Köşekbükü mağarası, Titiopolis antik kenti, gölevez, batırık, samsıra yemekleri, yayla turizmi, yamaç paraşütü ve sörf sporlarının ön planda olduğunu söylemektedirler.

Kültür turizmiyle ilgili kamu ve paydaşlar arasındaki iş birliği ve koordinasyon ise; Kamu kurumlarında; sözlü ve yazılı şekilde karşılıklı iletişim, mail yoluyla, resmi yazışmalarla, ikili ilişkilerle, ortaklaşa projelerle oluşan ilişkiler kuruluyor. Projeler Çukurova Kalkınma Ajansı'yla oluyor. Özel ve turizm kuruluşlarında TURSAB, TUREB, Kültür Turizm Bakanlığı gibi kamu ve yarı kamu niteliğinde kuruluşlarla ile iletişim sağlanmaktadır.

İlçenin GZFT analizi yapıldığında, Anamur'un kültür turizmi açısından güçlü ve zayıf yönleri, tehdit ve fırsatları açığa çıkarılmıştır. Yapılan görüşmeler sonucunda Anemurium antik kenti, müzedeki tarihi eserler, yörük kültür ve geleneği, yöresel yemekler, denize sıfır şekilde geçmişten günümüze varlığını koruyan yapı Mamure Kalesi, Akcami, antik tarihi kültürü, folklor, arkeolojik alanlar, bakir kalmış denizi, endemik bitki topluluğu, Akdeniz folklorlarının yaşam alanı, Anamur muzu, ve Alanya'ya olan yakınlığı ve liman kenti olması güçlü yönlerini oluşturmaktadır.

Anamur kültür turizminin zayıf yönleri ise, kültür turizminin ikinci planda tutulup tarıma ağırlık verilmesi, buna yeteri kadar para ayrılmaması, turizm fuarlarına katılımın az olması, tanıtım eksikliği, tarihi alanlarda fazlasıyla sera olması, sera gazının çevreye yaydığı hava kirliliği ve tehlike, tarıma yönelik çalışmalar yapılması ve turizm potansiyelinin yeterince farkına varılmaması, bölgede 4 ve 5 yıldız kapasiteli konaklama imkânı sunan otel sayısının çok az olması ve en büyük sorun ise alt yapı, ulaşım ve konaklama, kültür unsurlarının yeterince tanıtılmamasıdır. Tanıtım ve pazarlama konusunda acentalarla iş birliği ve koordinasyon sisteminin eksik olması, nitelikli personel sayısının azlığı, halkın turizme bakış açısının olumlu olmamasıdır.

Anamur'un kültür turizmi açısından fırsatlarına bakıldığında, Gazipaşa havaalanına yakın olması, yurt içi ve yurt dışı ulaşım için yol olması, restorasyon ve kazı çalışmalarını yürüten sayılı Türk ekiplerden oluşması kültür turizmi açısından fırsat oluşturmaktadır. Anamur'da tarım ön planda olduğu için turizme yönelim azdır. Halk ve ilçede bulunan işletmeler yeteri kadar turizm bilincine sahip değiller bu durum turizmin gelişip ilerlemesini engellemektedir. Seralardan çıkan gazlar çevre kirliliğine sebep olmakla birlikte görüntü kirliliğine yol açmakta, doğayı ve insan sağlığını olumsuz etkilemekte ve kuraklık yaşanmasına sebep olmaktadır. Deniz kültür balıkçılığı denizi kirleterek turizmi baltalayıcı bir rol almaktadır. Tarihi eser kaçakçıları ve Akkuyu nükleer santrali kültür turizmi açısından bir tehdittir. Aynı zamanda hizmet sektörünün yetersiz olması, yolların virajlı ve ulaşımın il merkezine uzak olması ve insanların il merkezinden istedikleri zaman antik yerlere kolaylıkla gidip gelememesi de kültür turizmi yapmanın zorluluğunu ortaya çıkarmaktadır. Bu maddelerin hepsi kültür turizmini olumsuz etkilemektedir. Bir yerleşim yerinin tüm unsurları kültür turizmini ayakta tutmaktadır. Tarih, doğa, yaşayış biçimleri, yemek kültürü. Bu unsurlardan herhangi biri eksik olursa kültür turizmi de tehdit altında olur.

Anamur, Mersin ilinde önemli bir kültür turizmi destinasyonu olmasına rağmen, ilçe büyük bir turizm potansiyeline sahip olup bu potansiyel durağan seviyelerde ve istenilen düzeyde yüksek turizm hareketliliğine ve turist sayısına ulaşamamaktadır. Bu durum, halkın turizm konusunda yeterli bilince sahip olmaması, ilçenin yurt içi ve yurt dışında sahip olduğu somut kültürel ve somut olmayan kültürel somut mirasın doğal güzelliklerin yeterince tanınmaması ve tanıtılmaması, ilçeye yatırımların az olması, gereken önemin verilmemesi, tanıtım eksikliği, yanlış turizm stratejisi ve plansızlık gibi sebeplerdir. Diğer bir sıkıntı ise, Anamur'a gelen turist sayısının beklentilerin oldukça altında olması, pazarlama tanıtım eksikliğinden buna bağlı sıkıntıların olduğu sonucunu ortaya çıkarmaktadır. Bu bağlamda, Anamur'da kültür turizminin gelişip ilerlememesinin nedenleri;

- Anamur halkı turizme dair gelişmelere ve yeniliklere kapalı ve turizme olumlu bakmamaktadırlar. Yerel ekonomi tarıma dayanmaktadır.

- Anamur'da yer alan konaklama ve yiyecek işletmeleri ziyaretçi ağırlayacak, kapasitede değildir.
- İlçenin altyapı olanakları(ulaşım, yol, tünel çalışmaları) gelişmemiş durumda ve turizm potansiyelini olumsuz yönde etkilemektedir.
- İlçenin tanıtım sorunu vardır.

Bunlar Anamur'da turizmin sürdürülebilirlik gösteremiyor gelişmiyor olmasının olumsuzluklarıdır. Kentin, kültür turizminde istenilen payı etkin/verimli bir şekilde alabilmesi için gerekli çözüm önerileri aşağıdaki önerilerin dikkate alınması faydalı olacaktır:

- Kültür turizmine gelen turistlerin algılarının pozitif yönde geliştirilmesi, onlara iyi bir izlenim bırakılıp tekrar gelmelerinin sağlanması ve başkalarına tavsiye etmelerinin artış göstermesi,
- Anamur gibi turizm destinasyonların kültürel bir imajla öne çıkarılması son derece önemlidir. Bir plan dâhilinde kültür turizminin gelişiminin başarılı olabilmesi her şeyden önce işbirliği ve koordinasyona bağlıdır.
- Turizm yapısı içinde yer alan tüm kamu ve paydaşların ortak bir fikir üzerinde olması ve işbirliğine gitmesi oldukça önemlidir. Bu noktada Turizm Bakanlığı'nın ve yerel yönetimlerin işbirliği içinde hareket etmeleri ve bölgenin turizm açısından gelişiminin sağlanabilmesi için ortak bir yol izlemeleri gerekmektedir.
- Anamur'un turizm markası olabilmesi için turizme yönelik sosyal altyapı imkânlarının geliştirilmesi, ulusal ve uluslararası tanıtım, turizm eğitimi ve imaj sorunlarına öncelik verilmesi gerekmektedir. Yöre halkı için en önemli sorun teşkil eden alt yapı eksikliği ve sosyal alt yapı eksikliğinin olması ve yeterli sayıda otel sayısının azlığı turizm potansiyelinin istenilen düzeyde olmamasına sebep olmuştur.
- Hizmet sektöründe alanında uzman kalifiyeli elemanlara yer verilmesi,
- Yöre halkının kültür turizmine teşvik edilmesi, yöre halkında turizm bilincinin oluşturulması için kamu ve özel sektör kuruluşları birlikte hareket ederek, gerekli çalışmalar yapılmalıdır.
- Yerel yönetim tarafından talep edilecek devlet destekleri ve teşvikler ile Anamurium antik kentinin ulaşım ve çevre düzenlemesi yapılarak ziyaret edilebilirliği arttırılmalıdır.
- Yerel yönetim tarafından gerekli tanıtım destek ve faaliyetleri uygulanmalıdır. Sivil toplum kuruluşları, turizm işletmesi yöneticileri ve turizm çalışanları ortak çalışmalar ve projeler geliştirerek, hayata geçirmelidirler.
- Antik kent ve Anamur'un kültürel zenginlikleri bölgede düzenlenen sanatsal etkinlikler, yarışmalar, sergilerde konu edilmelidir.

- İnternet ve sanal reklamlarla arkeoloji, sanat ve tarih severlere tanıtım yapılmalıdır. Bölgede ve tüm hediyelik eşya satış noktalarında kentin kültürel değerlerini ortaya koyan biblo, anahtarlık, magnet gibi küçük hediyelik eşyalar ile tanıtım yapılmalıdır. Anamur muzunu hediyelik eşyalar arasında satılmaktadır.
- Tur operatörü ve seyahat acentalarının düzenlemiş oldukları tur programı içerisine Anamur ve Anemurium Antik Kentini de rotalarına eklemeleri en büyük fayda sağlayacaktır. TURSAB, TUREB ve yerel yönetimin desteğiyle ortak bir çalışma yaparak öncelikle turist rehberleri olmak üzere, bölgeye yönelik kültür turları yapması tanıtım kolaylığı sağlayacaktır.
- Anamur'un tarihi ve kültürel özelliklerini ortaya çıkaran el kitapçıkları, broşürler bulundurulup, turistik ürün olarak sunulmalıdır.

Katılımcılarla yapılan görüşme sonucunda kültür turizminin gelişmesi ve sürdürülebilmesi için çözüm önerileri; turizm yetkilileri, turizm fuarlarına katılarak yurt içi ve yurt dışı platformlarda ilçenin tanıtım sağlamalıdır. Turizm platformlarında ilçe temsil edilmelidir. Her sene muz festivalleri yapılarak festivallere hatırı sayılı sanatçılar getirilerek kentin tanıtımı yapılmalıdır. Anamur'a fazla turist gelmesi için broşür, internet ve basın aktif şekilde kullanılmalıdır. İlçe de çok büyük bir ölçü de kalifiye turizm elemanı ve otel sıkıntısı vardır. Bunun çözülmesi için devlet ve özel sektör teşvikli yatırımlar arttırılmalı, otel yerleri için iş adamları teşvik edilmeli, seyahat acentelerine tanıtım gezileri yapıp ilçe tanıtımı gerçekleştirilmelidir. Görsel ve yazılı basın aktif kullanılabilir. En önemli eksiklik ise, ulaşımın henüz istenilen düzeye ulaşmamasıdır. Karayolu tünellerin bir an önce bitirilip, ulaşımın aktif şekilde sağlanması gerekmektedir. Ören yerlerinin ve restorasyon çalışmalarının daha geniş ve kapsamlı düzenlemeye ihtiyacı vardır. Bu çalışmalar ve düzenlemeler gerçekleştirildiğinde öncelikle ilçenin temel eksiklikleri olan yol, ulaşım, tünel, tanıtım sorunu çözüldükten sonra ilçedeki turizm ve kültür turizmi ön plana çıkıp gelişmesi faaliyete geçirilecektir.

Sonuç olarak Anamur ilçesi sahip olduğu doğal, kültürel ve tarihi zenginlikleri ile ön planda olması ve verimi kullanabilmesi için yukarıdaki verilen önerileri faaliyete geçirmelidir. Bunun için kamu ve turizm paydaşları bir araya gelip dengeli bir kalkınma planı yapması gerekmektedir. Aynı zamanda Anamur kültür turizme yönelik çalışmalar artış gösterirse, kültür turizminde tanınırlığı artacaktır. Öte yandan, Mersin-Anamur çift şeritli karayolun tünellerle bağlanması 2023 yılında gerçekleşecek olması ve daha sonra da Manavgat-Anamur yolunun planlamaya dahil edilmesi, ilçeye turizm açısından büyük bir ivme kazandıracaktır.

KAYNAKLAR

- [1]. Akdağ, G. (2013). Bir ekoturizm aktivitesi olarak mağara turizmi: Mersin mağaraları envanter çalışması. 2. *Doğu Akdeniz Turizm Sempozyumu*. Adana.
- [2]. Aklanoğlu, F. (2010). Geleneksel yerleşmelerde kültür turizmi: Beypazarı örneği. *Kastamonu University Journal of Forestry Faculty*, 10(2), 125-136.
- [3]. Akurgal, E. (1970). *Ancient civilizations and ruins of Turkey*. Ankara: Türk Tarih Kurumu Basımevi.
- [4]. Alaeddinoğlu, F., ve Aliagaolu, A. (2007). Savaş alanları turizmine tipik bir örnek: Büyük Taarruz ve Başkomutan Tarihi Milli Parkı. *Anatolia: Turizm Araştırmaları Dergisi*, 18(2), 215-225.
- [5]. Albayrak, A. (2011). *Tüketicilerin alternatif turizm türlerini satın alma davranışlarını etkileyen faktörler*. (Yayımlanmamış doktora tezi), Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü Ankara.
- [6]. Albayrak, A. (2013). *Alternatif turizm*. Ankara: Detay Yayıncılık.
- [7]. Altunel, M., ve Kahraman, N. (2012). Kültür turisti tipolojilerinin belirlenmesi: İstanbul örneği. *Anatolia: Turizm Araştırmaları Dergisi*, 1, (23), 7-18.
- [8]. Alaeddinoğlu, F., ve Yıldız, M. (2007). Türkiye'de kültür turizmi ve algınası. *ICANAS*.
- [9]. Arat, R. R. (2006). *Kutadgu Bilig Yusuf Has Hacib*. İstanbul: Kabalıcı Yayınevi.
- [10]. Artun, E. (2008). *Halk kültürü araştırmaları*. İstanbul: Kültür ve Turizm Bakanlığı Yayınları.
- [11]. Avcı, M. (2020). Turizmde gelişmenin yöre halkı üzerinde oluşturduğu toplumsal ve kültürel etkilerin araştırılması: Kastamonu örneği. *Türk Turizm Araştırmaları Dergisi* 1 (4), 540-556.
- [12]. Avcı, S. (2008). Golf örneğinde spor mekanlarının çevresel etkileri: Bir spor coğrafyası çalışması. *Ulusal Coğrafya Sempozyumu*. Ankara.
- [13]. Avcıkurt, C. (2013). *Turizm sosyolojisi*. Ankara: Detay Yayıncılık.
- [14]. Aydın, İ. (1990). *Açıklamalı turizm terimler sözlüğü*. Aydın.
- [15]. Aydemir, Ş., ve Aydemir, S. E. (2004). Trabzon: Akademi Kitabevi.
- [16]. Bahaeddin, Ö. (1995). *Türk Mitolojisi II*. Ankara.
- [17]. Bakırcı, M. (1992). Doğu karadeniz bölgesinin turizme kazandırılması . *Doğu Karadeniz Turizm Konferansı-Workshop*. Ankara.
- [18]. Bako, A. (2016). *Alternatif turizm kapsamında şarap turizmi: Kula'yı ziyaret eden şarap turistlerine yönelik bir inceleme*. (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi), Mersin Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Mersin.
- [19]. Bandoğlu, Z. (2015). Türkiye'de kültür turizmi potansiyeli üzerine bir değerlendirme. *Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 2 (5), 155-168.
- [20]. Barut, C., ve Yıldız, Z. (2013). Sosyo-ekonomik kalkınma açısından Bitlis ili turizm arz potansiyelinin değerlendirilmesi. *BEU SBE Dergisi*, 1 (2), 25-49.
- [21]. Batman, O., ve Ulsan, Y. (2009). *Otel işletmeleri*. İstanbul: Değişim Yayınları.
- [22]. Bayar, R. (2003). Arazi kullanımı-nüfus ilişkisi: Anamur örneği. *Coğrafi Bilimler Dergisi*, 1(1), 97-116.
- [23]. Cebecioğlu, C. (2006). *Swot analizi ve bir işletme üzerine uygulama*. (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi), Gebze Yüksek Teknoloji Enstitüsü, Kocaeli.
- [24]. Çetingöz, B., ve Temiz, G. (2018). *Marka kent stratejileri ve Anamur*. Mersin: Mersin Büyükşehir Belediyesi Kültür Yayınları.
- [25]. Cumbur, M. (1981). Mevlana'nın Mesnevi'sinde ve divanında yemekler . *Türk mutfağı sempozyumu bildirileri*.
- [26]. Çetinsöz, B., ve Altınbıçak, A. (2008). Anamur ilçesinin turizm potansiyeli ve halkın turizme yaklaşımı üzerine bir araştırma.
- [27]. Çetinsöz, B., ve Temiz, G. (2018). Sürdürülebilir kültür turizmi bağlamında Anemurium antik kentinin değerlendirilmesi . 2. *Uluslararası Turizmin Geleceği Kongresi*.

- [28]. Çıblak Çoşkun, N. (2013). Tahtacılar ve tahtacı ocaklarına bağlı oymakların yerleşim alanları . *Türk Kültürü Ve Hacı Bektaş Velî Araştırma Dergisi*, (68) 3-9.
- [29]. Çıblak, N. (2002). İçelde yağmur yağdırma törenleri. *Folklor, Edebiyat*, 93-103.
- [30]. Çulha, O. (2008). Kültür turizmi kapsamında destekleyici turistik ürün olarak deve güreşi festivalleri üzerine bir alan çalışması. *Journal of Yasar University*,3(12), 1827-1852.
- [31]. Daşcı, E. (2002). *Yerelin dönüşümü: Anamur örneği*. (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi),Mersin Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü,Mersin.
- [32]. Demirbaş, S.E.,ve Kılıçarslan, H.(2021). Anamur Bahşiş köyünde kolonların kullanım alanları.*Arış Dergisi (Online)*,1(18), 54-73.
- [33]. Demirtaş, A. (1990). *İçel ili yakın çevre incelemeleri*, Demirtaş Kitap Kirtasiye, Mersin.
- [34]. Dikici, A. (2001). Geleneklerin toplumdaki yeri ve önemi. *Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 2 (11), 251-258.
- [35]. Doğan, H., ve Üngören, E. (2010). Alanya halkının turizme sosyo-kültürel açıdan bakışı. *e-Journal of New World Sciences Academy*,5 (4), 396-415.
- [36]. Doğan, M. S., ve Doğan, C. (2004). Tarihsel gelişim sürecinde yörükler. *Sosyoloji Konferansları Dergisi*.C. 30, 15-29.
- [37]. Doğaner, S. (2003). Miras turizminin coğrafi kaynakları ve korunması.*Coğrafi Çevre Koruma ve Turizm Sempozyumu (6-18 Nisan 2003)*. İzmir: Ege Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Yayınları.
- [38]. Dölek, İ. (2013). *Konar-göçerTürk topluluklarında halk inançlarının incelenmesi: Sarıkeçililer örneği*.Yüksek lisans tezi.
- [39]. Dulkadir, H. (1989, Temmuz). Anamur'da post yanışı kilimler . *İçel Kültürü* . Mersin.
- [40]. Dulkadir, H. (1997). *Sarıkeçililer*. Çağlar Ofset.
- [41]. Dulkadir, H. (1993). Yörükler, *İçel kültür dergisi*, Mersin: Kültür Ofset Basımevi
- [42]. Ekinci, H.A.(1990). *Anamur Müze Yıllığı*, Anamur Müze Müdürlüğü.
- [43]. Emekli, G. (2006). Coğrafya, kültür ve turizm: kültürel turizm. *Ege Coğrafya Dergisi*, 15(1-2), 51-59.
- [44]. Erdem Nas, G. (2011). Yörük kültüründe düğün-ölüm adetleri ve adlandırmaları (Anamur örneği), *Journal of Turkish Language and Literature*,1 (2), 25-32.
- [45]. Erdem Nas, G. (2013). Yörük kültüründe kilim ve kilim motifi adlandırmaları (Anamur Örneği). *Uluslararası Türk Dili ve Edebiyatı Kongresi* . Saraybosna .
- [46]. Erdem, G. (2014,). *Anamur yöresi ve ağızları*.(Yayımlanmamış doktora tezi), Erciyes Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kayseri.
- [47]. Eren, N. (1979). Yörük Göçü-1. *Türk Folklor Araştırmaları*, Eylül, (362), 8772-8774.
- [48]. Erim, M. (2014). *Osmanlı belgelerinde içel sancağı Anamur kazası* . H. K. Dağıtım İçinde
- [49]. Eröz, M. (1965). Türk köy sosyolojisi meseleleri Yörük-Türkmen köyleri. *IstanbulJournal of SociologicalStudies*, (6), 119-154.
- [50]. Gelekçi, C. (2004). Türk kültüründe Oğuz-Türkmen-Yörük kavramları. *Hacettepe Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları (HÜTAD)*, (1), 9-18.
- [51]. Gölgeleli-Kart, Ü. (2016). *Yerel yiyeceklerin gastronomi turizminde yeri ve önemi: Anamur örneği*.(Yayımlanmamış yüksek lisans tezi), Mersin Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Mersin.
- [52]. Gülbahar, O. (2009). 2000'li yıllarda Türkiye'ye gelen yabancı ziyaretçi profili. *Cumhuriyet Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Dergisi*, 10(2), 93-112.
- [53]. Gürbüz, A. (1999). Piyasa ekonomisi ve kültür turizmi. *Kültür Turizmi Semineri 21-22 Nisan* . Zonguldak.
- [54]. Gürbüz, H., ve Uysal, Ö. F. (2003, Ağustos). Anamur ve çevresi. *Anamur* . Gürbüz Reklam Ajansı.
- [55]. Gürlek, T. B. (2002). SWOT analizi, *Türkiye Bilimsel ve Teknik Araştırma Kurumu (TÜBİTAK)*.
- [56]. Hild, F., & Hellenkemper, H. (1990). Kilikien und Isaurien TIB V. Wien. *Verlag der Österreichischen Akademie der Wissenschaften* .
- [57]. İlkin, A., ve Dinçer, Z. M. (1991). *Turizm, Türk ekonomisindeki yeri ve önemi,ekonomik ve sosyal sorunlar-çözüm önerileri dizisi: 2*. Ankara.

- [58]. İşçen, Y. (1992). Mağara turizmi. *Amfora Aylık Turizm, Tanıtım, Kültür, Çevre Dergisi*, 2, 28.
- [59]. Işık, M. T., Akçınar, M., & Kadioğlu, S. (2010). Mersin ilinde gebelik, doğum ve loğusalık dönemlerinde anneye ve yenidoğana yönelik geleneksel uygulamalar. *Uluslararası İnsan Bilimleri Dergisi*, 7(1), 63-84.
- [60]. Kahraman, N., ve Türkay, O. (2004). *Turizm ve çevre*. Ankara: Detay Yayıncılık.
- [61]. Kalafat, Y. (2001). Türk halk inanılarında sarımsak ve soğanla ilgili hususlar. Ankara.
- [62]. Karavan Turizmi Planlama Çalışması. (2021). Batı Akdeniz kalkınma ajansı karavan turizmi planlama çalışması .
- [63]. Karaağaç, A.(1995). *Mersin iline ararken*. İmar Ofset Matbaaları, Mersin
- [64]. Kaya, F., Küçükali, S., ve Kızılırmak, İ. (2019). Turist Rehberlerinin Yaşadıkları Deneyimlere Göre Doğu Karadeniz Bölgesi Yayla Turizminin Değerlendirilmesi. *Gümüşhane Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 10, 307-316.
- [65]. Kayabaşı, O. A. (2008). *Anamur folklorü*. (Yayımlanmış yüksek lisans tezi). Selçuk Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Konya.
- [66]. Kerem, F. (2007). Mersin(Ören yerleri, kaleleri, müzeleri). *Mersin Valiliği* . İstanbul.
- [67]. Kodaş, D., ve Sibel, S. Ü. (2012). Kırsal turizm ile kültürel turizmin bütünleşmesi. *Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi Sosyal Ve Ekonomik Araştırmalar Dergisi*, 2012(1), 169-174.
- [68]. Kolkuruk, S., ve Yıldırım, A. R. (2009). Kimlik inşasında söylem ve anlam ilişkisi: Kocabaş Abdalları örneği. *FLSF/Süleyman Demirel Üniversitesi Felsefe Dergisi*, 4(8), 145-158.
- [69]. Koyuncu, A. (2015). *Kentleşme ve göç*. İstanbul: Hikmetevi Yayınları.
- [70]. Koyuncu, S. (2003). *Turist sağlığı, turizm sigortası ve tüketici korunması*. Ankara: Detay Yayıncılık.
- [71]. Kozak, M. A., ve Bahçe, A. S. (2012). *Özel ilgi turizmi*. Ankara: Detay Yayıncılık.
- [72]. Kozak, N., Akoğlan Kozak, M., ve Kozak, M. (2012). *Genel turizm: İlkeler-kavramlar*. Ankara: Detay Yayıncılık.
- [73]. Kozak, N., Kozak, A., ve Kozak, M. (2009). *Genel turizm ilkeler kavramlar*. Ankara: Detay Yayıncılık.
- [74]. Kut, G. (tarih yok). Türklerde beslenme biçimi dün- bugünü . *Çukurova Üniversitesi Türkoloji Araştırmaları Merkezi* .
- [75]. Kuzu, F. P. (2010). *Anamur folklorü*.(Yayımlanmamış yüksek lisans tezi), Atatürk Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Erzurum.
- [76]. Meriç, A. (2000). Afyonkarahisar müzesinde bulunan tarihi kıyafetler üzerine bir araştırma . *V. Afyonkarahisar Sempozyumu Bildirileri* . Afyonkarahisar.
- [77]. Mehmet, A. K. (2013). 19. yüzyılın ilk yarısında Gülnar Yörükleri. *Osmanlı Tarihi Araştırma ve Uygulama Merkezi Dergisi OTAM*, 34(34), 1-18.
- [78]. Meydan Uğur, S., ve Baykan, E. (2007). Kültür turizmi ve turizmin kültürel varlıklar üzerindeki etkileri. *Gazi Üniversitesi Ticaret ve Turizm Eğitim Fakültesi Dergisi*, (2), 30-49.
- [79]. Nas, G. E. (2014). *Anamur ve Yöresi Ağızları*. (Yayımlanmamış doktora tezi), Erciyes üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kayseri.
- [80]. Onan, G. (2015). Anamur ilçesinde tarımsal üretimin ekonomik gelişme sürecine etkileri, *II. Yükseköğretim Stratejileri ve Kurumsal İşbirliği Sempozyumu*. Silifke.
- [81]. Ödemiş, M., ve Çalık, İ. (2019). Çömlekçilik (Guduculuk) el sanatının sürdürülebilir turizm kapsamında incelenmesi: Gümüşhane Dölek köyü örneği. *Türk Turizm Araştırmaları Dergisi*, 4 (3), 1274-1288.
- [82]. Ögel, B. (1978). *Türk kültür tarihine giriş*. Ankara.
- [83]. Önem, A. B., ve Kılınçaslan, İ. (2005). Haliç bölgesinde çevre algılama ve kentsel kimlik. *İTÜ Dergisi*, 4 (1).
- [84]. Özdemir, Ü. (2011). Safranbolu'nun kültürel miras kaynakları ve korunması. *Doğu Coğrafya Dergisi*, 26 (16), 129-142.
- [85]. Özgüç, N. (2003). *Turizm coğrafyası özellikler ve bölgeler (4. b.)*. Çantay Kitabevi.
- [86]. Öztaş, K. (2002). *Turizm ekonomisi genel turizm bilgileri (1. b.)*. Nobel Yayın Dağıtım.
- [87]. Pedersen, A. (2002). World heritage manuals. *UNESCO World Heritage Centre* . Paris.
- [88]. Pekin, F. (2011). *Çözüm: Kültür turizmi*. İstanbul: İletişim Yayınları.

- [89]. Sencer, Y. (1979). *Türkiye'de kentleşme*. Kültür Bakanlığı Yayını.
- [90]. Sezer, İ. (2017). Kültür turizmi olanaklarının değerlendirilmesi: Şebinkarahisar ilçesi örneği. *Atatürk Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Dergisi*, (59), 37-60.
- [91]. Soyak, M. (2013). Uluslararası turizmde son eğilimler ve Türkiye'de turizm politikalarının evrimi. *Marmara Sosyal Araştırmalar Dergisi*, (4), 1-18.
- [92]. Sümer, F. (1992). *Oğuzlar*. Türk Dünyası Araştırmaları Vakfı Yayınları. İstanbul
- [93]. Şahin, S., Özcan, S., ve Sol, S. A. (2021). Son dönem çalışmaları ışığında Anamur mamure kalesi. *Amisos / Amisos*, 6 (11), 267-284.
- [94]. Şekercioğlu, Ş. H. (2002). Impacts of birdwatching on human and avian communities. *Environmental Conversations*, 3(29) .
- [95]. Şubaşı, B. (2010, Eylül). Anemurium. *ARO Dergi* 1 .
- [96]. Tanrısevdi, H., Ulu, A. Ş., Çavuş, A., Öncüler, G., ve Öncüler, M. E. (1998). 2000' li yıllarda uluslararası turizm piyasasındaki değişme eğilimleri ve bu eğilimlere uygun alternatif turistik ürün çeşitlendirme stratejileri . Nevşehir.
- [97]. Tapur, T.(2003). *Anamur-Silifke arası kıyı bölgesinin coğrafi etüdü*. Yayımlanmamış doktora tezi, Selçuk Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Konya.
- [98]. Tırtıl, A. (2005). Bursa ilinin kuş gözlem turizm potansiyeli. 1. *Bursa Turizm Sempozyumu Bildiri Kitabı*. Bursa.
- [99]. Toygar, K. (2001). Türk mutfak kültürü üzerine araştırmalar. Ankara.
- [100]. Tunçel, H. (2003). Anadolu şehirlerinde semt pazarları: Elazığ örneği. *Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 13(1), 49-70.
- [101]. Türemez, Y. (2015). Sürdürülebilir kültür turizminde seyahat acentalarının yeri ve önemi. *Kültür Turizminin Bölgesel Kalkınmadaki Rolü Sempozyumu*.
- [102]. Uysal, F. Ö. (2003). *Anamur ve çevresi*. Anamur: Petek Ofset.
- [103]. Uysal, Ü., ve Özden, P. (2011). Cultural tourism as a tool for urban regeneration in İstanbul. *WIT Transactions on Ecology and The Enviroment*, 167.
- [104]. Uysal, V., ve Alan , K. (1992). Anemurium&theAnamureFortress, *Elgen Turizm Yayınları*, Alanya.
- [105]. Üsküdar, Ş. (2012). *Eskişehir'in kültür turizmi potansiyeli ve yerli turistlerin buna ilişkin algıları üzerine bir araştırma*. Yayımlanmamış yüksek lisans tezi, Anadolu Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Eskişehir.
- [106]. Yalman, A. R. (1977). *Cenupta Türkmen oymakları*. Kültür Bakanlığı. Ankara: Yayınları.

İnternet Kaynakları

- [107]. 20.04.2022 tarihinde <http://www.anamurunesesi.com> adresinden alınmıştır.
- [108]. 2021-2022 tarihinde <https://www.kulturportali.gov.tr/> adresinden alınmıştır.
- [109]. T.C. Mersin Anamur Müze Müdürlüğü. 10.01.2022 tarihinde <http://www.mersinanamurmuzemudurlugu.com>. adresinden alınmıştır.
- [110]. T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı. (2009). "Kültürel Miras ve Müzecilik". Çalışma Raporu. Ankara: T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı.
- [111]. T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı. (2015). Dünya miras geçici listesi. adresinden alınmıştır.
- [112]. T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı. (2022) tarihinde <https://www.ktb.gov.tr/> adresinden alınmıştır.
- [113]. T.C. Anamur Kaymakamlığı (2000) tarihinde <http://www.anamurkaymakamligi.com> adresinden alınmıştır.
- [114]. T.C. Anamur Kaymakamlığı (2019-2022) tarihinde <http://www.anamur.gov.tr/> adresinden alınmıştır.
- [115]. Denk E.(2018-2019). *Genel Turizm*. <https://avesis.atauni.edu.tr/resume/lessonmaterieldownload/erkan.denk?key=62bce2b3-b956-49b6-8048-d4179036d124> adresinden alınmıştır.
- [116]. Erım, M. (2015). Anamur Mamure Kalesi. <http://www.anamurhaber.com/kose-yazisi/103/anamur-mamure-kalesi.html> adresinden alınmıştır.

[117]. UNWTO. (2020). *World Tourism Barometer (Statistical Annex) 8(2)*. United Nations World Tourism Organization. Mayıs 12, 2020 tarihinde <https://webunwto.s3.euwest-1.amazonaws.com/s3fs-public/2020> adresinden alınmıştır.

[118]. <http://yigm.kulturturizm.gov.tr>. Ekim 2015 tarihinde alındı.



ÖZGEÇMİŞ

